

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Δ'

Τρίτη 22 Οκτωβρίου 2002

Αθήνα, σήμερα στις 22 Οκτωβρίου 2002, ημέρα Τρίτη και ώρα 18.17' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 8-10-2002 εξουσιοδότηση του Σώματος, επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα Πρακτικά της Γ' συνεδριάσεώς του, της Τρίτης 8 Οκτωβρίου 2002 σε ό,τι αφορά στην ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: «Μεταφορά αρμοδιοτήτων του Υπουργικού Συμβουλίου σε άλλα κυβερνητικά όργανα»)

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Κωνσταντίνο Τσιπλάκη, Βουλευτή Σερρών, τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Πέλλας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Συνταξιούχων ΙΚΑ Γήρατος και Αναπηρίας Εδέσσης και Περιφέρειας «Η Ομόνοια» διαμαρτύρεται για θέματα διαχείρισης εισφορών στο νέο καταστατικό της Γ.Σ.Ε.Ε.

2) Ο Βουλευτής Πειραιά κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Τσουλιάη Χαρούλα, πρεσβυτέρα – φιλόλογος ζητεί συνυπηρέτηση με τον ιερέα σύζυγό της.

3) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Αύγουστος Εμπειρίκος, συνταξιούχος υποδιευθυντής της Τράπεζας Ελλάδας, ζητεί να μην υπάρξει πλαφόν σε κανένα Ταμείο Συντάξεων κατά της συνταξιοδότησης των αναπήρων τέκνων.

4) Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Κυκλάδων ζητεί να διευθετηθεί το καθεστώς λειτουργίας των ναυπηγοεπισκευαστικών επιχειρήσεων στις Κυκλάδες.

5) Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Ερμούπολης διαμαρτύρεται για τον αποκλεισμό της νήσου Σύρου από τα νέα χειμερινά δρομολόγια της Ολυμπιακής Αεροπορίας.

6) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΙΟΚΑΣ κατέ-

θεσε αναφορά με την οποία η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης ζητεί ο Νομός Θεσσαλονίκης να ενταχθεί στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης και μετατροπής αμπελουργικών εκτάσεων.

7) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Κρητών Σαντορίνης «Το Αρκάδι» ζητεί να ικανοποιηθούν τα αιτήματα της MINOAN LINES για τη διατήρηση των χειμερινών δρομολογίων F/B ΔΑΙ-ΔΑΛΟΣ.

8) Ο Βουλευτής Δωδεκανήσου κ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Εργαζομένων στις Δ.Ο.Υ. του Νομού Δωδεκανήσου ζητεί την πλήρωση των κενών θέσεων προσωπικού στις υπηρεσίες των Δ.Ο.Υ. του Νομού Δωδεκανήσου.

9) Ο Βουλευτής Αττικής κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Νομάρχης Αττικής ζητεί την κάλυψη της δαπάνης για την μεταφορά των μαθητών σε σχολεία της περιοχής του.

10) Ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης Καρδίτσας διαμαρτύρεται για την έλλειψη καθηγητών και βιβλίων από τα σχολεία του Νομού της.

11) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΝΙΚΗΤΑΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Νικόλαος Παππάς, κάτοικος Αθήνας, ζητεί την επίλυση συνταξιοδοτικού του προβλήματος.

12) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΝΙΚΗΤΑΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του 162ου Δημοτικού Σχολείου Αθήνας ζητεί τη λήψη μέτρων για τη μεταστέγαση του πιο πάνω σχολείου.

13) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΝΙΚΗΤΑΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία Ιατροί της ΕΙΝΑΠ του Νοσηλευτικού Ιδρύματος Μετοχικού Ταμείου Στρατού (NIMITS) ζητούν επίλυση υπηρεσιακών τους προβλημάτων.

14) Ο Βουλευτής Βοιωτίας κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Σύλλογος Ζαγοράς Μαγνησίας ζητεί την καταβολή αποζημιώσεων στους μηλοπαγωγούς της περιοχής του που υπέστησαν ζημιές οι καλλιέργειές τους από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

15) Ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. ΣΠΥΡΟΣ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Καρδίτσας ζητεί την ίδρυση Παραρτήματος Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης στην πόλη της Καρδίτσας.

16) Ο Βουλευτής Πειραιά κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στην καταστροφή του λόφου του Προφήτη Ηλία Κηφισιάς.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 74/2-7-2002 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 67599/29-7-2002 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 74/2-7-2002 που κατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Μανώλη Κεφαλογιάννη, με θέμα τη λειτουργία των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας των νοσηλευτικών μονάδων Κρήτης, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Στο τελικό στάδιο βρίσκεται η πρόσληψη 422 ατόμων νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού για την περιφέρεια Κρήτης από προκηρύξεις του 2001, ενώ τέλος Μαΐου 2002, έληξε η προκήρυξη για την πλήρωση 68 θέσεων λοιπού προσωπικού. Σημειώνεται ότι οι θέσεις θα καλύψουν κατά προτεραιότητα τις ανάγκες των Μονάδων και των Χειρουργείων.

Στο τελικό στάδιο βρίσκεται η πρόσληψη 156 ατόμων με σχέση εργασίας ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, για κάλυψη εποχικών αναγκών και για την αναπλήρωση μητέρων.

Με το ΔΙΠΠ/Φ.ΕΓΚΡ. 8/145/7524/15.5.02 έγγραφο του ΥΠΕΣΔΔΑ, εγκρίθηκε η πλήρωση 3.000 θέσεων σε διάφορους τομείς και υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Η Κεντρική Υπηρεσία, έχει ζητήσει από τα Π.Ε.Σ.Υ. να στείλουν αιτιολογημένες προτάσεις, για την κάλυψη των κενών θέσεων όλων των αποκεντρωμένων μονάδων.

Στους επισυναπτόμενους πίνακες 1,2 και 3 παρουσιάζονται τα στοιχεία που αφορούν τις προβλεπόμενες και ανεπτυγμένες κλίνες και το προσωπικό που υπηρετεί και αυτό που αναλογεί με βάση τους διεθνείς δείκτες.

Ο Υφυπουργός
Ε. ΝΑΣΙΩΚΑΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

2. Στην με αριθμό 96/2-7-2002 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1478/26-7-2002 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 96/2-7-02 που κατέθεσε στη Βουλή η Βουλευτής κ. Κατ. Παπακώστα σχετικά με τα δρομολόγια της Ολυμπιακής Αεροπορίας στη Σύρο, σύμφωνα και με το Δ.Σ./1442/10-7-02 έγγραφο της εταιρείας, σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

Το αεροδρόμιο της Σύρου δέχεται πτήσεις από την Ανατολή μέχρι τη Δύση του ηλίου. Οι νυχτερινές πτήσεις είναι απαγορευτικές για λόγους ασφαλείας.

Λόγω της ενοποίησης του προγράμματος δρομολογίων του Ομίλου επήλθε μείωση των συχνοτήτων σε πολλούς προορισμούς μεταξύ των οποίων είναι και η Σύρος. Παράλληλα διατηρήθηκε η δυνατότητα αύξησης συχνοτήτων σε όσους από αυτούς η επιβατική κίνηση θα παρουσίαζε αυξητική τάση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ολυμπιακής Αεροπορίας η επιβατική κίνηση της Σύρου δεν δικαιολογεί προς το παρόν καθημερινή συχνότητα.

Ο Υπουργός
ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ»

3. Στην με αριθμό 99/2-7-2002 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3065/23-7-2002 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αριθμό 99/2-7-2002 ερώτησης που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ηλίας Καλλιώρας με θέμα τις συμβά-

σεις του Ελληνικού Δημοσίου με την ΕΛΒΟ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Όσον αφορά το 1ο ερώτημα, οι ποινικές ρήτρες που έχουν επιβληθεί στην ΕΛΒΟ ΑΒΕ, από τα τρία (3) Γενικά Επιτελεία (ΓΕΣ, ΓΕΑ, ΓΕΝ), μέχρι 29.8.00 (ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας μεταβίβασης των μετόχων της ΕΛΒΟ σε ιδιώτη), ανέρχονται σε 6,35 εκ. ευρώ (ή 2.162.799.004 δρχ.).

2. Περαιτέρω, όσον αφορά το 2ο ερώτημα, στα πλαίσια της Σύμβασης Πώλησης Μετοχών, η επιστροφή των παρακρατηθέντων ποινικών ρητρών στην ΕΛΒΟ αποτελεί συμβατική υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου. Το χρηματικό ποσό της επιστροφής και ο τρόπος καταβολής του θα καθοριστεί από τα Γενικά Επιτελεία σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών.

Σας γνωρίζουμε, ότι μέχρι σήμερα έχουν επιστραφεί οι ποινικές ρήτρες των ΔΕΚΟ (ΕΘΕΛ, ΗΛΠΑΠ κλπ.) και μέρος των ποινικών ρητρών από τις συμβάσεις με το ΓΕΣ.

3. Αναφορικά με το τρίτο ερώτημα, οι κρατικές παραγγελίες που έχουν ανατεθεί στην ΕΛΒΟ από την ιδιωτικοποίηση της (29.8.00) έως σήμερα έχουν ως εξής:

30.08.2000	30.06.2002
ΠΡΟΪΟΝ	ΠΟΣΑ (σε εκατ.δρχ.)
ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΓΕΣ – ΓΕΑ – ΓΕΝ	8.130
ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΗΛΠΑΠ	39
ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΕΘΕΛ	22
ΣΥΜΒΑΣΗ 012 ^Α /01 – ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ	4.204
ΣΥΜΒΑΣΗ 012 ^Α /01 – ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ	1.420
ΣΥΜΒΑΣΗ 0366Γ/01 – ΥΠΕΘΑ/ΓΕΣ	846
ΣΥΝΟΛΟ	14.661

Παράλληλα σας γνωρίζουμε ότι έχει υπογραφεί μία άσκηση δικαιώματος προαίρεσης (OPTION) της συμβάσεως υπ' αριθμ. 015 Α/97 (προμήθεια 2480 Στρατιωτικών Οχημάτων – Jeep – 1 1/4 t τύπου MERCEDES 290 GDT), απ' ευθείας με την εν λόγω εταιρεία, καθώς και μια σύμβαση για την προμήθεια 54 παρομοίων οχημάτων (HUMMER), φορείς του συστήματος ASRAD (μέσω της συμβάσεως 030 Α/2000 μεταξύ του ΥΠΕΘΑ και της εταιρείας STN ATLAS, κατασκευάστριας του συστήματος). Το σύνολο των προαναφερόμενων συμβάσεων ανέρχεται περίπου σε 60 δις δραχμές. Αξιοσημείωτο είναι επίσης, ότι ο μέσος όρος κρατικών παραγγελιών που ανατέθηκαν στην ΕΛΒΟ το διάστημα 1997-2000 ανήλθε σε περίπου 59 δις δρχ./έτος.

Πλέον των παραπάνω, έχουν κατακυρωθεί, χωρίς να έχουν υπογραφεί ακόμη οι αντίστοιχες τροποποιήσεις των συμβάσεων υπ' αριθμ. 008 Α/98 και 018 Α/2000, για την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης OPTION για την προμήθεια 12 Πυροσβεστικών Οχημάτων και 35 Αρματοφορέων 76 T, καθώς και η σύμβαση για την προμήθεια 98 οχημάτων, τύπου HUMMER, φορείς του αντιαρματικού KORNET συνολικού ύψους 27,8 εκ. ΕΥΡΩ (9,5 δις δρχ.).

4. Όσον αφορά το 4^ο ερώτημα, σας γνωρίζουμε ότι η εποπτεία των ΔΕΚΟ δεν αποτελεί αρμοδιότητα του ΥΠΕΘΑ, ωστόσο σε σχετική ενημέρωση από την ΕΛΒΟ μας γνωστοποιήθηκε ότι δεν υπάρχουν συμβάσεις με ΔΕΚΟ που έχουν επαναδιαπραγματευτεί.

5. Όσον αφορά το 5^ο ερώτημα, τονίζεται ότι η προμήθεια του άρματος μάχης LEORARD 2 προϋποθέτει υψηλή Εγχώρια Προτιθέμενη Αξία (Ε.Π.Α.). Η ΕΛΒΟ είναι υποψήφια να συμμετάσχει στην συμπαραγωγή του συγκεκριμένου άρματος, ενώ παράλληλα εξετάζεται και η συμμετοχή άλλων Ελληνικών Βιομηχανιών στο πρόγραμμα του νέου άρματος μάχης, στο πλαίσιο εξασφάλισης της μεγαλύτερης δυνατής συμμετοχής της εγχώριας βιομηχανίας στην υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος.

Η συμμετοχή κάθε βιομηχανίας θα προκύψει μετά από διαπραγματεύσεις μεταξύ της αναδόχου κατασκευάστριας γερμανικής εταιρείας KMW και των ελληνικών επιχειρήσεων.

Ο Υπουργός
ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ»

4. Στην με αριθμό 110/2-7-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ'

αριθμ. 405/26-7-02 έγγραφο από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 110/2-7-2002 του Βουλευτή κ. Παν. Λαφαζάνη, σας διαβιβάζουμε το με αριθμό 1994/15-7-2002 έγγραφο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και το από 16-7-2002 έγγραφο το Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών το περιεχόμενο των οποίων απαντά στα ερωτήματα.

Ο Υπουργός
ΝΙΚ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

5. Στην με αριθμό 114/2-7-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 332/26-7-02 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 114/2.7.02 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Σωτήρης Χατζηγάκης, σχετικά με θέματα ανταποκριτών του ΟΓΑ, σας πληροφορούμε τα εξής:

Με την απόφαση αριθ. 906/Θ9/20.6.2002 του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, αναπροσαρμόστηκε η αποζημίωση που καταβάλλεται στους Ανταποκριτές σε ποσοστό 6% για το χρονικό διάστημα από 1.7.2002 μέχρι και 30.6.2003 στα ποσά που ίσχυαν την 20^η Ιουνίου 2002.

Οι αυξήσεις αποζημιώσεων που δόθηκαν στους Ανταποκριτές ΟΓΑ κατά την τελευταία 5ετία είναι:

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΝΑΡΞΗ
1997	20%	1.7.1997
1998	10%	1.1.1998
1999	4%	1.1.1999
1999	4%	1.7.1999
2000	5%	1.8.2000
2001	5%	1.7.2001

Σχετικά με το γεγονός ότι οι «Ανταποκριτές δεν καλύπτονται από τον ΑΓΑ στην περίπτωση που κάποιος ασφαλισμένος αποφασίσει να πάει κάποιον Ανταποκριτή στα «Δικαστήρια» έχουμε να παρατηρήσουμε ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 1140/81 οι Ανταποκριτές ΟΓΑ συνδέονται με τον Οργανισμό με σχέση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών.

Παρ' όλα αυτά από τη Διοίκηση του Οργανισμού, έγιναν ενέργειες για την εξέταση δυνατότητας νομικής κάλυψης των Ανταποκριτών αλλά το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους με το υπ' αριθμ. 14404/ΟΓΑ/2465/22.2.2002 έγγραφό του αποφάνθηκε ότι δεν είναι δυνατή η νομική κάλυψή τους γιατί δεν έχουν την ιδιότητα του υπαλλήλου του ΟΓΑ.

Όσον αφορά την έλλειψη προσωπικού και γενικά τη λειτουργία του ΟΓΑ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Μόνιμο Προσωπικό:

- Με τις προκηρύξεις του ΑΣΕΠ αριθμ. 5/4Κ/2001 (ΦΕΚ 51/τ. Προκ. ΑΣΕΠ/15-2-2001) και 6/5Κ/2001 (ΦΕΚ 56/τ. Προκ. ΑΣΕΠ/21-2-2001) προκηρύχθηκαν για την στελέχωση του ΟΓΑ, 8 θέσεις Π.Ε. Πληροφορικής (Επιστήμης Η/Υ), 1 θέση Π.Ε. Πληροφορικής (Μηχανικών Η/Υ), 1 θέση Π.Ε. Αναλογιστών και 1 θέση Τ.Ε. Ηλεκτρονικής.

Εκ των προαναφερομένων θέσεων έχουν ήδη καλυφθεί οι εννέα (9) ενώ εκκρεμεί ακόμη η κάλυψη μιας (1) θέσης Π.Ε. Πληροφορικής (Επιστήμης Η/Υ) και μίας (1) θέσης Π.Ε. Πληροφορικής (Μηχανικών Η/Υ).

- Με την ΔΙΠΠ/Φ. ΕΓΚΡ.7/249/οικ.16434/25-7-2001 απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 2 παρ. 1 της 55/98 ΠΥΣ με την οποία εγκρίθηκε η πλήρωση 84 θέσεων του ΟΓΑ, το ΑΣΕΠ με την προκήρυξη του αριθμ. 2/1Κ/2002 (ΦΕΚ 32/τ.Προκ. ΑΣΕΠ/7-2-2002), προκήρυξε την πλήρωση 80 θέσεων (60 θέσεις Π.Ε. Διοίκησης, 10 θέσεις Π.Ε. Φαρμακοποιών και 10 θέσεις Π.Ε. Ιατρών) ενώ οι υπόλοιπες 4 θέσεις Π.Ε. Διοίκησης θα καλυφθούν από άτομα με ειδικές ανάγκες σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

3. Εποχιακό Προσωπικό.

- Με την απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 2 παρ. 1 της

αριθμ. 55/98 ΠΥΣ με αριθμ. πρωτ. ΔΙΠΠ/Φ.ΕΓΚΡ.7/81/οικ.4994/7-3-2001 εγκρίθηκε η πρόσληψη από τον ΟΓΑ εξήντα ενός (61) ατόμων (45 Π.Δ. Διοίκησης, 15 Δ.Ε. Προσωπικού Η/Υ και 1 Δ.Ε. Οδηγών), ως εποχιακό προσωπικό, με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, διάρκειας οκτώ (8) μηνών, το οποίο και έχει αναλάβει υπηρεσία από 15-5-2002.

- Με την ΔΙΠΠ/Φ. ΕΓΚΡ.7/196/5839/19-6-2002 απόφαση της ως άνω επιτροπής εγκρίθηκε η πρόσληψη 90 ακόμη ατόμων (61 ΠΕ Διοίκησης, 28 ΤΕ Διοικ/κού Λογ/κού και 1 ΔΕ Οδηγών αυτοκινήτου) ως εποχιακό προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου διάρκειας 8 μηνών.

3. Ελεγκτές γιατροί

Μετά την απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 2 παρ. 1 της αριθμ. 55/98 ΠΥΣ με αριθμό πρωτ. ΔΙΠΠ/Φ. ΕΓΚΡ.7/330/16860/16-10-2001, με την οποία εγκρίθηκε για τον ΟΓΑ ανάθεση με μίσθωση έργου σε 19 ελεγκτές ιατρούς διαφόρων ειδικοτήτων για τον έλεγχο των δαπανών υγείας που αποδίδονται απ' αυτόν, υπεγράφησαν οι σχετικές συμβάσεις ανάθεσης έργου στις 15-5-2002.

4. Εκπαιδευόμενοι σε προγράμματα ΟΑΕΔ.

Από τον Ιανουάριο του 1998 ο Οργανισμός απασχολεί εκπαιδευόμενους μέσω των προγραμμάτων του ΟΑΕΔ. Σήμερα απασχολούνται στον ΟΓΑ 56 εκπαιδευόμενοι.

5. Προγραμματισμός προσλήψεων 2002-2004

Πέραν αυτών το Υπουργείο μας έχοντας υπόψη τις ανάγκες σε προσωπικό του ΟΓΑ έχει συμπεριλάβει στον τριετή προγραμματισμό προσλήψεων ετών 2002, 2003, 2004 που έχει προωθηθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, πρόταση για την πλήρωση 190 θέσεων μόνιμου προσωπικού και την πρόσληψη 140 ατόμων εποχιακού προσωπικού.

Επιπλέον με τη σύσταση 128 οργανικών θέσεων στον ΟΓΑ προωθείται και η πλήρωση των θέσεων αυτών.

Β. Ορθολογική Διοίκηση στον Οργανισμό

Ο ΟΓΑ στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού του έχει προβεί στις παρακάτω ενέργειες:

Καταργήθηκε η θεώρηση των βιβλιαρίων υγείας στους συνταξιούχους γήρατος, δημιουργήθηκαν δύο Περιφερειακά Υποκαταστήματα και είναι υπό λειτουργία, άλλα τρία, κωδικοποιήθηκε για πρώτη φορά η Νομοθεσία του ΟΓΑ, έγινε πλήρης αποκέντρωση αρμοδιοτήτων, σχεδιάστηκαν και παραδόθηκαν νέα Μηχανογραφικά Προγράμματα, εγκαταστάθηκε ενδιάμεσο Πληροφοριακό Σύστημα, εγκρίθηκε η εγκατάσταση Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, πιστοποιούνται οι Υπηρεσίες κατά ISO 9001, για πρώτη φορά στην ιστορία του ΟΓΑ έγιναν σεμινάρια προσωπικού, λειτούργησε η Υπηρεσία πληροφοριών 1464, λειτούργησε το Γραφείο ενημέρωσης των πολιτών, λειτούργησαν στους Κλάδους ειδικές Γραμματείες για την ενημέρωση των πολιτών και ανταποκριτών, αποσυμφωρήθηκαν οι Υπηρεσίες του ΟΓΑ με την ενοίκιαση νέου κτιρίου.

Ο Υφυπουργός
ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ»

6. Στην με αριθμό 131/3-7-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ.5297/16-7-02 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αριθμό 131/03-07-2002 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ηλίας Καλλιώρας με θέμα τη σχέση του Μετοχικού Ταμείου Στρατού (ΜΤΣ) με τη Γενική Τράπεζα της Ελλάδος (ΓΤΕ), σας γνωρίζουμε τα εξής: .

Το ΜΤΣ έχει ως κύριο μέλημά του την προάσπιση των συμφερόντων του και των συμφερόντων των μετόχων και μερισματούχων του. Στα πλαίσια αυτά εντάσσεται και η αξιοποίηση των περιουσιακών του στοιχείων. Οι Μετοχές του ΜΤΣ στο Μετοχικό Κεφάλαιο της ΓΤΕ αποτελούν ένα σημαντικό περιουσιακό στοιχείο, το οποίο διαχρονικά διαχειρίζεται υπεύθυνα συνεκτιμώντας τις εκάστοτε οικονομικές συνθήκες και συγκυρίες.

Περαιτέρω, όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα για την ύπαρξη επισφαλών απαιτήσεων, τονίζεται ότι είναι άμεσα συνυφασμένες με την τραπεζική επιχειρηματική δραστηριότητα, με

αποτέλεσμα κάθε τραπεζικός οργανισμός να παρουσιάζει επισφάλειες. Έτσι, δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση και η ΓΤΕ, της οποίας οι επισφαλείς απαιτήσεις εντάσσονται στα πλαίσια του αναληφθέντος τραπεζικού κινδύνου.

Η κάλυψη των επισφαλειών θα γίνει από τα λειτουργικά έσοδα και για το σκοπό αυτό θα υπάρξει σχετική πρόβλεψη μέσα στα πλαίσια που ορίζει η εκάστοτε υφιστάμενη νομοθεσία.

**Ο Υπουργός
ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ»**

7. Στην με αριθμό 138/3-7-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3808/26-7-02 έγγραφο από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αριθμό 138/3-7-2002 ερώτηση και στην αναφορά της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας, που κατατέθηκαν στη Βουλή από τους Βουλευτές κυρίους Στ. Βρέντζο και Εμμ. Στρατάκη, για τα θιγόμενα σ' αυτές θέματα, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 46 παρ. 2 του ν.2224/94, η λειτουργία των αναφερομένων στο άρθρο 1 του Ν.Δ. 1037/71 καταστημάτων είναι ελεύθερη, καθ' όλες τις ώρες και τις ημέρες της εβδομάδας, πλην της Κυριακής και των ημερών αργίας.

2. Με το άρθρο 23 του ίδιου ως άνω νόμου, το οποίο βρίσκεται σε λογική συνάφεια με το άρθρο 46 του οικείου αυτού νόμου, παρέχεται η δυνατότητα στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να καθορίζει, όταν ειδικοί λόγοι το επιβάλλουν με κοινές αποφάσεις με τους συναρμόδιους κατά κατηγορία καταστημάτων Υπουργούς, ωράριο λειτουργίας των κάθε μορφής καταστημάτων διαφορετικό από το απελευθερωμένο.

3. Έχοντας ως βάση την ανωτέρω διάταξη, εξεδόθη η αριθμ.1162/6-3-1997 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) με την οποία καθορίστηκαν τα πλαίσια λειτουργίας των εμπορικών καταστημάτων και των καταστημάτων τροφίμων όλης της χώρας, εντός των πλαισίων δε, αυτής της ΚΥΑ, τα Νομαρχιακά Συμβούλια καθόρισαν με αποφάσεις τους τις ώρες λειτουργίας των ως άνω καταστημάτων.

4. Περαιτέρω, το άρθρο 46 παρ. 2 του ν.2224/94 παρέχει τη δυνατότητα για κατ' εξαίρεση λειτουργία των καταστημάτων, που εξυπηρετούν την τουριστική κίνηση κατά τις Κυριακές και ημέρες αργίας, ύστερα από απόφαση του οικείου Νομάρχη μετά από σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Τουρισμού (νυν Υπουργείο Ανάπτυξης) και των οικείων επαγγελματικών οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων του Νομού, με την προϋπόθεση ότι, οι υπό εξέταση περιοχές έχουν ανακηρυχθεί ως τουριστικοί τόποι.

5. Επί των ανωτέρω σας πληροφορούμε ότι, εξετάζεται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου μας, η προώθηση διάταξης για την παράταση του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων.

**Ο Υπουργός
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ»**

8. Στην με αριθμό 144/3-7-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 67611/29-7-02 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 144/3-7-02 που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Ν. Κακλαμάνη, σχετικά με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ολυμπιακοί Αγώνες 2004 – Υγεία», σας γνωρίζουμε ότι:

1. Τα έργα, οι μελέτες και οι προμήθειες των Νοσοκομείων που περιλαμβάνονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις προγραμματικές προβλέψεις, δεν παρατηρούνται καθυστερήσεις, τηρούνται τα χρονοδιαγράμματα και σε κάθε περίπτωση το συνολικό πρόγραμμα των Ολυμπιακών Νοσοκομείων θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2003.

Η «ΔΕΠΑΝΟΜ» Α.Ε. έχει αναλάβει το κύριο βάρος υλοποίησης του προγράμματος, ενώ οι προμήθειες του εξοπλισμού

εξεκρίνονται κύρια μέσω του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Όσον αφορά το Πρόγραμμα της «ΔΕΠΑΝΟΜ» Α.Ε. και κατά Νοσοκομείο, η εξέλιξη έχει ως εξής:

Γ.Ν. «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»

Έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες στα εξωτερικά ιατρεία, η ανακαίνιση των κοινόχρηστων χώρων του Νοσοκομείου και έχει εκσυγχρονιστεί 1 πτέρυγα στον 9^ο όροφο του «ΑΧΕΠΑ», που θα χρησιμοποιηθεί σαν Μ.Α.Φ. Τέλος Αυγούστου με αρχές Σεπτεμβρίου δημοπρατείται το έργο εκσυγχρονισμού του υπολοίπου 9^{ου} ορόφου και το έργο εκσυγχρονισμού του 10^{ου} ορόφου με κλίνες υψηλών προδιαγραφών.

Επίσης, εντός του επόμενου διαστήματος θα ολοκληρωθεί το έργο επέκτασης και εκσυγχρονισμού του ΤΕΠ, για το οποίο έχει ολοκληρωθεί η μελέτη.

Ο νέος εξοπλισμός του Νοσοκομείου «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ» (Μαγνητικός Τομογράφος, Ψηφιακός Αγγειογράφος, Αξονικός Τομογράφος, Εξοπλισμός ΜΕΘ κτλ) έχει δημοπρατηθεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης.

Γ.Ν. «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»

Έχει ολοκληρωθεί η ανακαίνιση των όψεων των κτιρίων ΚΟΦΚΑ και ΑΣΑΝ.

Ολοκληρώνεται η αναμόρφωση του 1^{ου} ορόφου ΑΣΑΝ με κλίνες υψηλών προδιαγραφών και εξελίσσεται το έργο αναμόρφωσης – προσθήκης εξωτερικών ιατρείων, εκσυγχρονισμός ΤΕΠ, αναμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου με τη δημιουργία parking, χώρων εισόδου κτλ.

Βρίσκεται σε εξέλιξη η προμήθεια νέου ιατρικού εξοπλισμού (Νέος Μαγνητικός Τομογράφος κτλ.)

Γ.Ν. «ΚΑΤ»

Είναι σε εξέλιξη το έργο αναμόρφωσης των εξωτερικών ιατρείων (σημαντική παρέμβαση) – περιβάλλοντος χώρου – χώρου υποδοχής ασθενών – ανακαίνιση όψεων.

Δημοπρατείται αρχές Σεπτεμβρίου το νέο ΤΕΠ του Νοσοκομείου, καθώς επίσης η αναμόρφωση του 2^{ου} και 6^{ου} ορόφου (κλίνες υψηλών προδιαγραφών).

Γ.Ν. ΝΙΚΑΙΑΣ «ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»

Έχει δημοπρατηθεί το έργο ανακαίνισης του 1^{ου} και 3^{ου} ορόφου του Νοσοκομείου ενώ δημοπρατείται το επόμενο διάστημα το έργο του νέου ΤΕΠ.

Εντός του επόμενου διαστήματος ξεκινάει το νέο έργο για την αναμόρφωση – εξωραϊσμό του Νοσοκομείου.

Γ.Ν. ΒΟΥΛΑΣ «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ»

Είναι σε εξέλιξη και εντός του επόμενου διαστήματος ολοκληρώνεται το έργο των εξωτερικών ιατρείων του νοσοκομείου, προσθήκη εργαστηρίων, αναμόρφωση περιβάλλοντος χώρου με τη δημιουργία parking, διευθέτησης εισόδων νοσοκομείου, αναμόρφωση «ΛΟΒΕΡΔΕΙΟΥ» κτιρίου.

Ο προγραμματισμός του Νοσοκομείου «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ» Βούλας, περιλαμβάνει την αναμόρφωση του «ΚΟΝΙΑΛΙΔΕΙΟΥ» κτιρίου με τη δημιουργία κλινών υψηλών προδιαγραφών.

Γ.Ν. «ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ – ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ»

Είναι σε εξέλιξη το έργο το οποίο περιλαμβάνει: Αναμόρφωση εισόδου – περιβάλλοντα χώρου, ανακαίνιση όψεων, αναμόρφωση οφθαλμολογικού τμήματος, καθώς επίσης αναμόρφωση στη Νέα Πτέρυγα των Μονόκλινων.

Επίσης εντός του επόμενου διαστήματος προγραμματίζεται η δημιουργία Νέου ΤΕΠ και Χειρουργείων.

Γ. Ν. ΠΕΙΡΑΙΑ «ΤΖΑΝΕΙΟ»

Ολοκληρώνεται το έργο αποπεράτωσης της νέας πτέρυγας και εκσυγχρονισμού υποδομών στους υφιστάμενους χώρους.

Βρίσκεται στο στάδιο της διακήρυξης από το Υπουργείο Ανάπτυξης η προμήθεια νέου ιατρικού εξοπλισμού.

Γ.Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ»

Ολοκληρώνεται το έργο ανακαίνισης παλαιού κτιρίου, αναμόρφωση περιβάλλοντος χώρου – εισόδων και αναμόρφωσης μεμονωμένων τμημάτων του Νοσοκομείου.

Βρίσκεται σε εξέλιξη έργο χώρου ΩΡΛ, εργαστηρίων, δεξαμενών, αντικατάστασης ανελκυστήρων και αποκατάστασης λειτουργίας Αμφιθεάτρου.

Γ.Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ «ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»

Έχει οριστικοποιηθεί η μελέτη για την αναμόρφωση-επέκταση Νέου ΤΕΠ.

Αντίστοιχες παρεμβάσεις υλοποιούνται και στα υπόλοιπα Ολυμπιακά Νοσοκομεία.

2. Η πρόοδος των έργων στον Άξονα της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας εξελίσσεται ως εξής:

- Για το έργο της ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗΣ του Ολυμπιακού Χωριού έχει υπογραφεί σύμβαση, έχει εγκατασταθεί ο εργολάβος και πραγματοποιούνται οι χωματουργικές εργασίες. Το έργο θα έχει ολοκληρωθεί το καλοκαίρι του 2003.

- Το έργο του Κέντρου Υγείας Αστικού Τύπου Καλυβίων έχει δημοπρατηθεί και η εγκατάσταση του εργολάβου προβλέπεται το Σεπτέμβριο του 2002.

- Το Κέντρο Υγείας Φράγκων – Διαγνωστικό Κέντρο, ολοκληρώνεται η μελέτη του και θα δημοπρατηθεί το Σεπτέμβριο του 2002.

- Παράλληλα ολοκληρώνεται η μελέτη για την αναβάθμιση των Κέντρων Υγείας του Β' ΠεΣΥ Αττικής, του Κέντρου Υγείας Περιστερίου, του Κ.Υ. Ελληνικού και Κ.Υ. Εύοσμου.

Όλες οι υποδομές της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας θα χρησιμοποιηθούν το 2004.

3. Η «ΔΕΠΑΝΟΜ» Α.Ε. έχοντας αναλάβει τα τελευταία χρόνια το κύριο βάρος υλοποίησης του έργου εκσυγχρονισμού των υποδομών Υγείας, έχει εξορθολογίσει το σχεδιασμό, προγραμματισμό και διαχείριση των έργων με ορατά αποτελέσματα (ήδη έχει ολοκληρωθεί η εξελίσσεται το σημαντικό αυτό έργο) και το Υπουργείο Υγείας-Πρόνοιας έχει βοηθήσει με συγκεκριμένα μέτρα (ενίσχυση προσωπικού, εξοπλισμός) την αποτελεσματι-

κότητα της επιχείρησης.

Ο Υφυπουργός
Ε. ΝΑΣΙΩΚΑΣ»

9. Στην με αριθμό 148/3.7.02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1352/23.7.02 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 148/3.7.02 που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Ν. Κακλαμάνη καθώς και στην αναφορά του Συλλόγου Προσωπικού ΕΚΑΒ που κατατέθηκε από τον ίδιο Βουλευτή, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Το με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικό του ΕΚΑΒ που απασχολείται με τις ειδικότητες νοσηλεύτη, οδηγού ασθενοφόρου, καθαρίστριας κλπ. Έχει υπαχθεί ήδη στον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων του ΙΚΑ.

Η υπαγωγή νέων κατηγοριών εργαζομένων στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα του ΙΚΑ δεν είναι δυνατή προς το παρόν γιατί έχουν καταργηθεί τα συμβούλια κρίσης βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων που ήταν αρμόδια για την κρίση τέτοιων αιτημάτων.

2. Το θέμα της υπαγωγής στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα του μόνιμου προσωπικού του ΕΚΑΒ που υπάγεται στην ασφάλιση του Δημοσίου ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομικών στο οποίο διαβιβάζουμε αντίγραφο της σχετικής ερώτησης και αναφοράς.

Ο Υφυπουργός
Ρ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θα γίνει προεκφήνιση των νομοσχεδίων που είναι γραμμένα στην ημερήσια διάταξη.

Υπουργείου Δικαιοσύνης

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις και προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του Συμβούλου Επικρατείας».

Το νομοσχέδιο θα συζητηθεί κατά τη σημερινή συνεδρίαση. Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Τροποποίηση και συμπλήρωση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου και άλλες διατάξεις».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κινήθηκε και θα συζητηθεί κατά τη συνήθη διαδικασία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επανερχόμαστε στο νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις και προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του Συμβούλου Επικρατείας».

Το νομοσχέδιο αυτό θα συζητηθεί απόψε επί της αρχής και αύριο θα γίνει η συζήτηση επί των άρθρων.

Ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου ορίζει ως ειδική αγορητήριά του την κα Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάκη.

Πριν αρχίσει η συζήτηση επί της αρχής του νομοσχεδίου, έχει ζητήσει το λόγο ο κύριος Υπουργός.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Κύριε Πρόεδρε, θα παρακαλούσα να διανεμηθούν στους συναδέλφους Βουλευτές οι αναδιατυπώσεις στις οποίες καταλήξαμε μετά από τη συζήτηση που έγινε στην επιτροπή, έτσι ώστε να έχουν πριν από την έναρξη της συζήτησης, που είναι σήμερα επί της αρχής, γνώση των αλλαγών στις οποίες προβαίνουμε μετά από τη συζήτηση στην επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Καλώς.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Φ. Πετσάλνικος καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες διορθώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

«Αναδιατυπώσεις στο σχέδιο νόμου «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις και προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του συμβούλου Επικρατείας»

Άρθρο 3

- Στο τέλος του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 μετά τις λέξεις «...που το ίδιο ορίζει» τίθενται οι λέξεις «και η οποία δεν μπορεί να υπερβεί το τρίμηνο».

- Στην παράγραφο 7 μεταξύ των λέξεων «...στον Πρωθυπουργό ...» και «...Υπουργό Δικαιοσύνης...» τίθενται οι λέξεις «...τον Πρόεδρο της Βουλής...».

- Στο τέλος της παραγράφου 3 προστίθεται νέο εδάφιο, που έχει ως εξής: «Εάν μετά την επιβολή της χρηματικής κύρωσης η διοίκηση εξακολουθεί να μη συμμορφώνεται προς τη δικαστική απόφαση, μπορεί μετά από επανάληψη της οριζόμενης στο άρθρο αυτό διαδικασίας να επιβληθεί από το τριμελές συμβούλιο και νέα χρηματική κύρωση.»)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Καλώς.

Ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Γεώργιος Παπαγεωργίου έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ: Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, το συζητούμενο νομοσχέδιο: «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις και προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του Συμβού-

λου Επικρατείας»...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Με συγχωρείτε, κύριε Παπαγεωργίου. Βλέπω ότι υπάρχουν κάποιες αλλαγές, τις έχετε υπόψη σας; Μοιράστε, σας παρακαλώ, τις αλλαγές αυτές.

Παρακαλώ, έχετε το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ: Το νομοσχέδιο «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις και προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του Συμβούλου Επικρατείας» εκπληρώνει στο πρώτο κεφάλαιο μία ακόμα υποχρέωση της πολιτείας να εναρμονίσει τη νομοθεσία μας με τις διατάξεις του Συντάγματος και συγκεκριμένα με εκείνες των άρθρων 94 παράγραφος 4 και 95 παράγραφος 5.

Παράλληλα, και με το δεύτερο κεφάλαιο του ίδιου νομοσχεδίου, εισάγεται και ρυθμίζεται η δυνατότητα των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και συγκεκριμένα των Προέδρων των Εφετών και των Εφετών υπό προϋποθέσεις να προάγονται στο βαθμό του Συμβούλου Επικρατείας, επίσης κατ' επιταγή του Συντάγματος και συγκεκριμένα της διάταξης του άρθρου 88 παράγραφος 6 αυτού.

Πράγματι στο νέο Σύνταγμά μας ορίζεται –με την παράγραφο του άρθρου 94, παράγραφος 4- ότι στα πολιτικά ή διοικητικά δικαστήρια μπορεί να ανατεθεί κάθε άλλη αρμοδιότητα διοικητικής φύσης, όπως ο νόμος ορίζει. Ότι στις αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνεται και η λήψη μέτρων για τη συμμόρφωση της διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις. Και ότι οι δικαστικές αποφάσεις εκτελούνται αναγκαστικά και κατά των δημοσίων, τον Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, όπως ο νόμος ορίζει.

Επίσης, από την παράγραφο 5 του άρθρου 95 του Συντάγματος ορίζεται ότι η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως ο νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης.

Από αυτές, λοιπόν, τις διατάξεις του Συντάγματος –εκτός από το ότι προκύπτει η δεδομένη συνταγματική υποχρέωση για την ψήφιση νόμου για την κατοχύρωση του θεσμού της εφαρμογής των δικαστικών αποφάσεων από τη διοίκηση- ταυτόχρονα αναδεικνύεται στο νομοθέτη ένα ευρύ νομοθετικό πεδίο για να θεσπίσει εκείνες τις διατάξεις και τις επιβαλλόμενες διαδικασίες που να εξασφαλίζουν αποτελεσματικά και απροφάσιστα την υποχρέωση της διοίκησης να συμμορφώνεται προς τις αποφάσεις των δικαστηρίων.

Βεβαίως η ανάγκη της θέσπισης εκείνων των ασφαλιστικών νομικών δικλίδων, με τις οποίες και θα διαπιστώνεται κυριαρχικά το γεγονός ότι η παραβίαση μίας δικαστικής απόφασης έχει λάβει χώρα και έχει συντελεστεί, αλλά και θα επιβάλλονται εκείνες οι κυρώσεις –η υποβολή των οποίων θα εξαφανίσει αποθαρρυντικά και αποτρεπτικά το φαινόμενο της άρνησης της διοίκησης να συμμορφώνεται με τις δικαστικές αποφάσεις- εκτός από τις παραπάνω συνταγματικές επιταγές, εκπληγάζει και από το πραγματικό γεγονός και δεδομένο ότι στην καθ' ημέρα σχέση του πολίτη με τη διοίκηση δεν είναι ασυνήθιστο –ανεξάρτητα βέβαια από τη συχνότητά του- το φαινόμενο η διοίκηση να μη συμμορφώνεται προς τις αποφάσεις των δικαστηρίων.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ**)

Το δεδομένο αυτό έχει ως ορατό και άμεσο αποτέλεσμα και εξέλιξη να συνεχίζεται και να διογκώνεται η ταλαιπώρηση του πολίτη, αφού για να αναγκαστεί να προσφύγει στη δικαιοσύνη, αυτονομία τούτο προϋποθέτει και σημαίνει ότι είχε πριν συναλλαγές με τη διοίκηση, είχε αποταθεί προς αυτήν και το δίκαιο αίτημά του, αφού εκ των υστέρων δικαιώνεται δικαστικά, δεν είχε τότε –κατά την αρχική του υποβολή προς τη διοίκηση- ικανοποιηθεί.

Παράλληλα, όταν η διοίκηση δεν συμμορφώνεται προς μια δικαστική απόφαση, πέραν της καταταλαιπώρησης του πολίτη, ως γεγονός τούτο σημαίνει και συνεπάγεται ότι μία ζημία σε βάρος του ηθικού ή οικονομικού του συμφέροντος διαιωνίζεται

και αυτό δεν μπορεί να το αντιπαρέρχεται κανείς με αδιαφορία, ούτε ασφαλώς κολακεύει ούτε βεβαίως ποιεί τιμή στην έννομη τάξη του κράτους μας ούτε συμβιβάζεται με τη σύγχρονη εικόνα μιας ευνομούμενης πολιτείας, που σημειωτέον πρέπει όχι μόνο να εμφανίζεται, αλλά και να είναι πράγματι και χρηστή και δίκαιη.

Βέβαια, δεν μπορεί να το παραβλέψει κανείς ότι το νοσηρό αυτό φαινόμενο της μη συμμόρφωσης της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις αντικείμεται και είναι σε ευθεία αντίθεση προς τη θεμελιώδη αρχή του κράτους δικαίου και συνιστά ευθεία και βάνουση παραβίαση του συνταγματικού κανόνα για απόλυση δικαστικής προστασίας, που οριοθετείται από το άρθρο 20 του Συντάγματος και ο κάθε πολίτης αυτής της χώρας δικαιούται.

Διότι ασφαλώς η αξίωση του κάθε πολίτη αυτής της χώρας για δικαστική αρωγή και προστασία δεν μπορεί να εξαντλείται στην έκδοση μιας δικαστικής απόφασης, η οποία ενώ έχει εκδοθεί σε βάρος του δημοσίου ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή οργανισμού ΟΤΑ θα έχει απλώς θεωρητικό χαρακτήρα, χωρίς αισθητές και χειροπιαστές συνέπειες και βεβαίως οφείλει και πρέπει να εξαντλείται και στην εκτέλεση της δικαστικής απόφασης και επομένως, με απλά λόγια, και στην υλοποίησή της και στην πραγματική της εφαρμογή ώστε να ικανοποιείται το θιγόν δικαίωμα του πολίτη που η απόφαση του δικαστηρίου αποκαθιστά και έτσι να επέρχεται χωρίς εκκρεμότητες και αναταραχές εκείνη η κοινωνική ειρήνη και ευταξία στην οποία ο θεσμός της απονομής της δικαιοσύνης κυρίαρχα αποσκοπεί.

Στοχεύοντας στη θεραπεία του φαινομένου, άσχετα πόσο συχνά ή πυκνά εμφανίζεται, του μη σεβασμού δηλαδή από τη διοίκηση των δικαστικών αποφάσεων, με το παρόν νομοσχέδιο επιτάσσονται το δημόσιο, οι ΟΤΑ και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου να συμμορφώνονται αποφάσιστα και χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις, καθορίζεται ποιες νοούνται δικαστικές αποφάσεις προς τις οποίες οφείλεται συμμόρφωση, ορίζεται ότι η αρμοδιότητα για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις ανατίθεται στα τριμελή συμβούλια, ανά περίπτωση, του Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το τριμελές συμβούλιο στο Ειδικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο για αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από το εν λόγω δικαστήριο, το τριμελές συμβούλιο στο Συμβούλιο Επικρατείας για τις αποφάσεις της διοικητικής δικαιοσύνης και των ειδικών δικαστηρίων, το τριμελές συμβούλιο του Αρείου Πάγου για τις αποφάσεις των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και το τριμελές συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τις αποφάσεις του δικαστηρίου αυτού.

Ακριβώς η ανάθεση της ευθύνης του ελέγχου της συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις σε δικαστές της ανώτατης δικαστικής βαθμίδας, κατά κανόνα της ίδιας κατά βάση διαδικασίας και δικαιοδοσίας, παρέχει εκείνα τα εχέγγυα, ακριβώς λόγω του κύρους, της εμπειρίας, και των συσσωρευμένων νομικών, αλλά και εμπειρικών γνώσεων των εν λόγω ανώτατων δικαστικών, ότι θα ανταποκριθούν με την καλύτερη δυνατή προβλεπόμενη επιτυχία στο υψηλό αυτό καθήκον που με το παρόν νομοσχέδιο τους ανατίθεται.

Σε περίπτωση αδικαιολόγητης καθυστέρησης προβλέπεται ως κύρωση προς τη Διοίκηση η επιβολή χρηματικού προστίμου. Είναι δε ο σκοπός της επιβολής του εν λόγω προστίμου καθαρά αποτρεπτικός και δεν μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι λειτουργεί ως αποζημίωση του θιγόμενου ούτε αυτή είναι η στόχευση του θεσπιζόμενου αυτού μέσου της χρηματικής κύρωσης. Το τριμελές συμβούλιο, υπό τις πιο πάνω εκτεθείσες διακρίσεις του, επιλαμβάνεται μετά αίτηση του θιγόμενου ενδιαφερομένου και καλεί την αρχή να δώσει εξηγήσεις για την άρνηση, ευθεία ή συγκεκριμένη, ως εκ της καθυστέρησης της υλοποίησης της υπ' όψιν κάθε φορά δικαστικής απόφασης. Τάσσεται εύλογη προθεσμία προς συμμόρφωση και αν η διοικητική αρχή εξακολουθεί να μην συμμορφώνεται και αφήνει να παρέλθει άπρακτη η προθεσμία επιβάλλεται ένα χρηματικό

ποσό ως κύρωση για τη μη συμμόρφωση και εντέλει προβλέπεται το πώς εισπράττεται αυτό είτε με την αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος της ιδιωτικής –το τονίζω αυτό– περιουσίας του δημοσίου είτε με τις περί εντάλματος πληρωμής διατάξεις. Και θα μπορούσαν βέβαια στο σημείο αυτό να εγερθούν σοβαρές αντιρρήσεις για το κατά πόσο η επιβολή αυτής της χρηματικής κύρωσης μπορεί να εξυπηρετήσει το σκοπό της αποτροπής της μη συμμόρφωσης της Διοίκησης προς αυτές τις αποφάσεις κυρίως από ράθυμους, δύστροπους, αδιάφορους, αλλά και καμιά φορά από λειτουργούντες με σκοπιμότητα δημοσίου υπαλλήλους, όταν μάλιστα τα κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους αυτού ποσού ορίζεται πως είναι η φύση κι η σημασία της διαφοράς για την οποία εκδόθηκε η μη εκτελούμενη απόφαση, οι συνθήκες της μη συμμόρφωσης και οι συνέπειές της για το πρόσωπο του θιγόμενου, η χρονική διάρκεια και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας, που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ενδεχομένως ως κριτήρια -αν και ορθά- γενικά και συνακόλουθα ότι δεν μπορούν να παράσχουν ενδεχομένως ασφαλή πρόβλεψη για την αποτελεσματικότητα του υπ' όψιν μέτρου, δηλαδή διά της επιβολής χρηματικής κύρωσης για τη συμμόρφωση της Διοίκησης. Η άποψη αυτή για τη μη ασφαλή πρόβλεψη για την αποτελεσματικότητα του μέτρου θα μπορούσε να ενισχυθεί από το δεδομένο ότι αυτό το χρηματικό ποσό που επιβάλλεται τελικά σε βάρος του δημοσίου μπορεί να αφήνει αδιάφορο έναν υπάλληλο ή όργανο του δημοσίου, όταν το ποσό θα επιπέσει τελικά σε βάρος του δημοσίου κι επομένως θα αφήσει αλώβητο οικονομικά τον αδιαφορούντα και μη συμμορφώμενο υπάλληλο, που δεν εισπράττει άμεσα τις συνέπειες της κύρωσης. Στις επιφυλάξεις όμως αυτές για την αποτελεσματικότητα του εν λόγω μέτρου, που κατ' αρχήν θα μπορούσαν να εγερθούν, θεωρώ ότι η απάντηση είναι η απλούστατη, ότι δηλαδή κατ' αρχήν δεν είναι δυνατόν να επινοηθεί -και βέβαια να θεσπιστεί- κάποιο άλλο πιο πρόσφορο μέσο.

Βεβαίως τώρα με την αναδιατύπωση βλέπω ότι, όταν συνεχίζεται η καθυστέρηση, μπορεί να υποβληθεί από το ανάλογο κάθε φορά τριμελές συμβούλιο και νέα χρηματική κύρωση.

Όμως θεωρώ ότι τη σωστή και κύρια απάντηση για την αποτελεσματικότητα του μέτρου της υποβολής χρηματικής κύρωσης έρχονται να συμπληρώσουν οι διατάξεις του άρθρου 5 του νομοσχεδίου, με τις οποίες πλέον επιβάλλονται και ατομικές κυρώσεις κατά των μη συμμορφούμενων υπαλλήλων, αφού σ' αυτές προβλέπεται ότι η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του δημοσίου υπαλλήλου να εφαρμόσει ως φορέας της διοίκησης τη δικαστική απόφαση συνιστά ιδιαίτερα πειθαρχικό αδίκημα.

Μάλιστα επιπρόσθετα προβλέπεται πως εάν η παράλειψη συμμόρφωσης έγινε με σκοπό να προσφορίσει ο υπάλληλος τον εαυτό του σε άλλο παράνομο όφελος, αυτό τιμωρείται με την πειθαρχική ποινή της προσωρινής ή της οριστικής παύσης πέραν βέβαια του ότι ενισχυτικά προς την κατεύθυνση της αποδοχής των δικαστικών αποφάσεων από τους δημοσίου υπαλλήλους κινούνται πάντοτε και οι συνέπειες που προβλέπονται ήδη από το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα για παράβαση καθήκοντος.

Μ' αυτήν την ποινική διάταξη κολάζεται ο παραβαίνων το καθήκον του υπάλληλος και ως διάταξη παραμένει πάντοτε ενεργή και λειτουργεί για μεν τον υπάλληλο αποτρεπτικά στο να μην εφαρμόζει μια δικαστική απόφαση -αφού πάντοτε θα ελλοχεύει εις βάρος του ο κίνδυνος να ελέγχεται ποινικά- ενώ παράλληλα ο ποινικός κολασμός του θα παραδειγματίζει και τους τυχόν επίδοξους μιμητές-συναδέλφους του στο κακό παράδειγμα και πρότυπο που αναδεικνύεται από τη διοικητική ηθική και ποινικά αποδοκιμαστέα συμπεριφορά του, όταν παραβαίνει το καθήκον του με το να μην εφαρμόζει μια δικαστική απόφαση που έχει δικαιώσει έναν πολίτη, τον οποίο κανείς δεν δικαιούται να ζημιώνει και μάλιστα -στην προκειμένη περίπτωση- από πρόθεση.

Επίσης θέλω να συμπληρώσω και να τονίσω ότι το γεγονός πως αυτήν την πειθαρχική δίωξη μπορεί να κινήσει ένας ανώτατος δικαστής, δηλαδή ο πρόεδρος του τριμελούς συμβουλίου που κρατείται ενήμερος για την πρόοδο και την εξέλιξη της πιστεύω ότι αποτελεί μια επιπρόσθετη εγγύηση ότι ο πειθαρχι-

κός έλεγχος εις βάρος του πειθαρχικά ελεγκτέου ασεβούς προς τη δικαστική απόφαση υπαλλήλου θα προχωρήσει, θα είναι αποτελεσματικός και δεν θα τελματώσει ή δεν θα αποσιωπηθεί.

Μ' όλο αυτό το συνδυασμένο πλέγμα των διατάξεων και ρυθμίσεων, με την επιβολή και καταβολή χρηματικής ποινής, αλλά και με τις παράλληλες πειθαρχικές διώξεις, δηλαδή με το συνδυασμό της ευθύνης του δημοσίου με την ατομική, πειθαρχική, αλλά –θα προσέθετα- και ποινική ευθύνη των εμπλεκόμενων οργάνων, νομίζω ότι έχουμε ένα ευρύτερο, αλλά και ενισχυμένο νομοθετικό πλαίσιο αποτροπή. Έτσι απλώνουμε ένα αποτελεσματικό δίκτυο, που θα εγγυάται την προστασία του πολίτη απέναντι στο φαινόμενο της μη εφαρμογής από τη διοίκηση των δικαστικών αποφάσεων, οι οποίες τον δικαιώνουν.

Στο δεύτερο κεφάλαιο προβλέπεται από το άρθρο 88 παράγραφος β' του Συντάγματος η προαγωγή δικαστών των διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του συμβούλου επικρατείας. Αυτή η καινοτομία του αναθεωρητικού νομοθέτη καλείται να εξυπηρετήσει ένα διπλό σκοπό, που αφ' ενός είναι η ποιοτική εξέλιξη των δικαστών των διοικητικών δικαστηρίων που βρίσκουν έτσι διέξοδο στη δυνατότητα της ιεραρχικής εξέλιξής τους και αφ' ετέρου ο εμπλουτισμός του στελεχιακού δυναμικού του Συμβουλίου Επικρατείας με τους άριστους διοικητικούς δικαστές.

Ειδικότερα προβλέπεται πως για την κάλυψη του 1/5 των σχετικών θέσεων προάγονται οι πρόεδροι των εφετών και οι εφέτες των διοικητικών δικαστηρίων με επταετή τουλάχιστον υπηρεσία ύστερα από αίτηση που υποβάλλουν και εφόσον δεν έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό δεύτερο έτος της ηλικίας τους μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους κενώσεως ή συστάσεως της θέσεως.

Αυτή η ρύθμιση σκοπεί στο ότι αυτοί που προάγονται να διασφαλίζουν το αναγκαίο χρονικό περιθώριο παραμονής στο βαθμό του συμβούλου και να έχουν τα χρονικά περιθώρια να αποδώσουν προαγόμενοι στην καινούρια τους υψηλή από άποψη ιεραρχίας –αλλά θα προσέθετα- και δικαστικού καθήκοντος και έργου θέση. Ωστόσο για λόγους ανθρωπίνης επιείκειας και σεβασμού στις θεμιτές φιλοδοξίες για ανέλιξη δεν θα εφαρμόσεται το μέτρο του περιορισμού της ηλικίας για εκείνους τους διοικητικούς εφέτες ή και προέδρους εφετών που κατά την πρώτη εφαρμογή του μέτρου έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό δεύτερο έτος της ηλικίας τους.

Η διαδικασία πλήρωσης θέσεως κινείται ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού ή δε προαγωγή γίνεται κατ' απόλυτη εκλογή ύστερα βέβαια από σύγκριση πάντοτε των ουσιαστικών προσόντων, τα οποία πρέπει να είναι εξαιρετικά. Ενδεικτικά ως τέτοια αναφέρονται το ήθος, η επιστημονική κατάρτιση, η υπηρεσιακή ποιοτική και ποσοτική απόδοση, η εργατικότητα, η ικανότητα διατύπωσης αποφάσεων και η κοινωνική παράσταση –το τελευταίο με την έννοια ότι μπορεί να αντιλαμβάνεται τη συμβαίνοντα στην κοινωνία.

Η κρίση βεβαίως γίνεται από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο της διοικητικής δικαιοσύνης προς το οποίο εισηγείται ένας αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο οποίος ορίζεται ως εισηγητής από τον Πρόεδρο του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου που συντάσσει αιτιολογημένη εισήγηση που αναπτύσσει και προφορικά στη σχετική συνεδρίαση.

Για την εκτίμηση των ουσιαστικών προσόντων των κρινόμενων, ο εισηγητής λαμβάνει υπόψη του τις εκθέσεις επιθεώρησης, τον ατομικό φάκελο και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο. Μπορεί μάλιστα να αποτανθεί και στην προσωπική του αντίληψη ως προς την ικανότητα των κρινόμενων για την απονομή της δικαιοσύνης και τα εν γένει προσόντα τους. Κατ' αυτό τον τρόπο παρέχονται τα αντικειμενικά εκείνα εχέγγυα στον υπό προαγωγή δικαστικό λειτουργό της διοικητικής δικαιοσύνης ότι θα κριθεί αντικειμενικά.

Και βέβαια πρέπει να επισημανθεί και να τονιστεί πως ο δικαστικός λειτουργός που δεν κρίθηκε προακτέος και έχει βέβαια την αίσθηση ότι αδικείται, θα μπορεί να προσφύγει στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας ασκώντας προσφυγή σύμφωνα με τα οριζόμενα στις σχετικές διατάξεις του Κώδικα

Οργανισμού Δικαστηρίων.

Αφήνοντας για την κατ' άρθρο συζήτηση τις λεπτομερέστερες αναφορές στις ρυθμίσεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας καλώ να το υπερψηφίσετε επί της αρχής, διότι ουδείς μπορεί να αμφιβάλλει για το ότι κινείται σε σωστή κατεύθυνση και υπηρετεί στο μεν πρώτο κεφάλαιο την προστασία του πολίτη στο δικαίωμά του για πλήρη και ουσιαστική απόλαυση του αγαθού της απονομής της δικαιοσύνης, στο δε δεύτερο κεφάλαιο ανοίγει το δρόμο σε εκείνους τους διοικητικούς δικαστές που επιθυμούν και έχουν τα προσόντα να εξελιχθούν στον ανώτατο βαθμό του Συμβούλου της Επικρατείας και για λόγους ισότητας, αν θέλετε, με τους τακτικούς δικαστές που αντίστοιχα ανελίσσονται ιεραρχικά στο βαθμό του Αρεοπαγίτη.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Η εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας κα Αικατερίνη Παπακώστα-Σιδηροπούλου, έχει το λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, τότε, όταν οι καιροί ήταν άλλοι και τα ήθη ήταν άλλα, ο Αριστοτέλης έλεγε: «Η δικαιοσύνη είναι η μόνη από τις αρετές που χρειάζεται». Ως αρετή, λοιπόν, ο Αριστοτέλης ορίζει τη δικαιοσύνη και βεβαίως υποδεικνύει την αξία της.

Στο νομοσχέδιο, το οποίο πρόκειται να συζητήσουμε, το οποίο έχει τίτλο «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις και προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του Συμβούλου Επικρατείας» βλέπουμε ότι μεταξύ πολλών άλλων επιχειρείται από την Κυβέρνηση να εξομαλυνθεί κυρίως η καχυποψία η οποία χαρακτηρίζει τις σχέσεις κράτους και πολιτών.

Βεβαίως διαπιστώνουμε από το παρόν σχέδιο νόμου ότι τα πάντα μετατίθενται στις πλάτες της δικαιοσύνης. Θεωρεί η Κυβέρνηση, η οργανωμένη πολιτεία, ότι η δικαιοσύνη ουσιαστικά είναι για να θεραπεύει πάσαν νόσο, για να δέχεται από την άλλη πλευρά και τα πυρά βεβαίως στελεχών της Κυβέρνησης και ιδίως του Γενικού Γραμματέα του ΠΑ.ΣΟ.Κ., του κ. Λαλιώτη, ο οποίος τελευταία μας επεφύλαξε ιδιαίτερη μεταχείριση, όσον αφορά τη συμπεριφορά του απέναντι στους λειτουργούς και την ελληνική δικαιοσύνη όπου ουσιαστικά αναφέρθηκε σε απόφαση της Εισαγγελίας Εφετών να τεθεί στο αρχείο η υπόθεση της λιβεριακής εταιρείας «MAYO» λέγοντας ότι θα πρέπει να γνωρίζουν και οι δικαστικοί λειτουργοί ότι σε ένα δημοκρατικό σύστημα, σε μία ευνομούμενη δημοκρατία και οι κρίνοντες, κρίνονται. Αυτή είναι η άποψη την οποία έχουν τα κορυφαία στελέχη της Κυβέρνησης για τη δικαιοσύνη και για το ρόλο τον οποίο πρέπει να παίζει αυτή σε μία δημοκρατική και ευνομούμενη πολιτεία.

Με το υπό ψήφιση, λοιπόν, νομοσχέδιο επιδιώκεται η συμμόρφωση της διοίκησης, μιας διοίκησης η οποία με πράξεις και παραλείψεις της εκτελεστικής εξουσίας έχει φθάσει σε αυτό το σημείο στις δικαστικές αποφάσεις, θέμα το οποίο βεβαίως αυτονομία θα έπρεπε όλοι μας να λαμβάνουμε υπόψη μας στην καθημερινή πρακτική. Υπάρχει σχετική διάταξη στο άρθρο 94 του Συντάγματος.

Συνιστώνται τελικά με το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου τριμελή συμβούλια τα οποία είναι αρμόδια για να λάβουν μέτρα για τη συμμόρφωση της διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις.

Ευτυχώς, κύριε Πρόεδρε, ελήφθη υπόψη το πρακτικό της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας και έχουμε τριμελή συμβούλια στο σχέδιο νόμου, το παρόν, το οποίο συζητούμε, αλλιώς η διάταξη η οποία υπήρχε στο προσχέδιο κινδύνευε να πάσχει εξ αντισυνταγματικότητας.

Ειδικότερα: Στο άρθρο 1 επαναλαμβάνεται η αντίστοιχη διάταξη του Συντάγματος και με αυτό επιτάσσεται η διοίκηση να συμμορφωθεί, λέει το Σύνταγμα, χωρίς καθυστέρηση στις δικαστικές αποφάσεις.

Η διατύπωση αυτή παρέχει στη διοίκηση τη δυνατότητα με κάποια πρόφαση ή δικαιολογία να καθυστερήσει να συμμορφωθεί σε μια δικαστική απόφαση για μακρό χρονικό διάστημα. Θα μπορούσε να διατυπωθεί ως άμεσα –λέμε εμείς- ή εντός των

ισχυουσών δικονομικών προθεσμιών, εφόσον πρόκειται για αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από ανώτατα δικαστήρια, έχουν εξαντλήσει τις βαθμίδες δικαιοδοσίας και έχουν ασφαλώς καταστεί τελεσίδικες και αμετάκλητες.

Πέραν του άρθρου αυτού και αντί της σύστασης τριμελών συμβουλίων τα οποία απλώς καλούνται να διαπιστώσουν –υπογραμμίζω ότι έχουν διαπιστωτική αρμοδιότητα– την καθυστέρηση της διοίκησης να συμμορφωθεί προς μια δικαστική απόφαση, θα μπορούσαν να θεσπιστούν αυστηρές πειθαρχικές και ποινικές διατάξεις σ' εκείνους τους φορείς της διοίκησης που είναι αρμόδιοι να εκτελέσουν ή να συμμορφωθούν σε μια απόφαση.

Θα ήθελα να πω το εξής. Στο άρθρο 1 ως υπόχρεοι συμμόρφωσης αναφέρονται το δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Οίκοθεν νοείται και προτείνω να τεθεί στην εισηγητική έκθεση ότι η ρύθμιση αναφέρεται και στα νομικά πρόσωπα διφυσούς χαρακτήρα κατά το μέρος βέβαια που αυτά ασκούν δημόσια εξουσία. Εξάλλου στους υπόχρεους προς συμμόρφωση πρέπει να συμπεριληφθούν και οι ανεξάρτητες αρχές με κατάλληλη τροποποίηση των σχετικών άρθρων.

Στο άρθρο 2 του σχεδίου νόμου ορίζονται τα σχετικά με τη σύσταση των τριμελών συμβουλίων που είναι αρμόδια να λάβουν μέτρα για τη συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η φύση της αρμοδιότητας των συμβουλίων αυτών επαναλαμβάνω ότι είναι καθαρά διαπιστωτική της καθυστέρησης ή της μη συμμόρφωσης, όπως συνάγεται από τα επόμενα άρθρα τα οποία ακολουθούν, ιδίως το άρθρο 3 στο οποίο διατηρούμε σοβαρότατες επιφυλάξεις.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ενώ ήδη από το άρθρο 1 η διοίκηση είναι υποχρεωμένη να συμμορφωθεί σε μια απόφαση, ο πολίτης εν τέλει αναγκάζεται να απευθυνθεί στα από του άρθρου 2 συνιστώμενα τριμελή συμβούλια, προκειμένου να διαπιστωθούν από αυτά τα εξής πράγματα: Πρώτον, η καθυστέρηση της συμμόρφωσης. Δεύτερον, η παραβίαση ή άρνηση συμμόρφωσης. Τρίτον, η πλημμελής συμμόρφωση της διοίκησης σε μια απόφαση. Παρέχεται, λοιπόν, μ' αυτόν τον τρόπο η δυνατότητα στη διοίκηση να κωλυσιεργεί τελικά στη συμμόρφωσή της σε μια δικαστική απόφαση, να προβάλλει διάφορες δικαιολογίες ή απόψεις για κάτι που έχει κριθεί από τα δικαστήρια και είναι υποχρέωσή της να συμμορφωθεί προς αυτό.

Το οξύμωρο δε από τη διατύπωση του δευτέρου εδαφίου του άρθρου αυτού είναι ότι, αν το συμβούλιο διαγνώσει ότι η καθυστέρηση της διοίκησης είναι αδικαιολόγητη, την καλεί να συμμορφωθεί εντός ευλόγου προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί το τρίμηνο. Αυτό θα μπορούσε να έχει κάποια χρηστική λειτουργική αξία, αν συνοδευόταν από τη διάταξη εκείνη η οποία λέει ότι η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί για μια ακόμη φορά, αν συντρέχει σπουδαίος λόγος. Μ' αυτόν τον τρόπο ουσιαστικά ακυρώνεται και η συγκεκριμενοποίηση της τριμήνιας προθεσμίας η οποία αναδιατύπωσε την εύλογη προθεσμία. Κατά συνέπεια πάλι είναι ατελέσφορη η διάταξη.

Επομένως δημιουργείται το ερώτημα: Αν το συμβούλιο κρίνει ότι η μη συμμόρφωση, η άρνηση της διοίκησης είναι δικαιολογημένη, τι γίνεται σ' αυτήν την περίπτωση; Ανατρέπεται το ήδη δεδικοσμένο και αμετακλήτως κριθέν από τα δικαστήρια; Το ήδη κριθέν και ικανοποιηθέν αίτημα του πολίτη δεν πρόκειται να ικανοποιηθεί; Θα πρέπει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρακτικά να δούμε πώς θα λειτουργήσουμε, αφού νομοθετούμε αυτήν την ώρα προς την κατεύθυνση της εξυπηρέτησης του πολίτη που πολύ χρήση κάναμε τις τελευταίες μέρες.

Θέλω να πω επίσης ότι στο άρθρο 3 αυτό το οποίο είδα ως αναδιατύπωση και για το οποίο, όπως σας είπα διατηρούμε σοβαρότατες επιφυλάξεις, είναι ορθό, αλλά δεν είναι ολοκληρωμένο και πλήρες. Στο τέλος της παραγράφου 3 λέει η Κυβέρνηση να επιβληθεί από το τριμελές συμβούλιο και νέα χρηματική κύρωση. Κύριε Πρόεδρε, αν η διοίκηση δεν έχει κλιμακωτή επιβολή χρηματικής κύρωσης, δηλαδή σε συνάρτηση με το χρόνο συμμόρφωσης, όπως προβλέπεται μεταξύ άλλων στο γαλλικό Δίκαιο και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, τότε θα δούμε το οξύμωρο σχήμα η διοίκηση να αδιαφορεί, αφού ουσιαστικά

θα έχει μια άπαξ χρηματική κύρωση. Από εκεί και πέρα δεν υπάρχει εξαναγκασμός της διοίκησης σε συμμόρφωση, όπως επιτάσσει το Σύνταγμα, αφού καταβάλλοντας αυτή άπαξ τη χρηματική ποινή που ορίζεται στην αναδιατύπωση, μπορεί να αποφύγει στο διηνεκές τη συνταγματική της υποχρέωση.

Πρέπει δε να σας πω ότι, αν λάβουμε υπόψη μας και το υπ' αριθμόν 5 πρακτικό της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, υπάρχει άποψη εκεί η οποία ορίζει –και νομίζω ότι είναι πάρα πολύ σοβαρό αυτό το οποίο λέγει– ότι το σχέδιο νόμου ακόμα και σήμερα με τις αναδιατυπώσεις του, δεν ρυθμίζει την υποχρέωση συμμορφώσεως της διοίκησης, όπως την εννοεί το άρθρο 95 παράγραφος 5 του Συντάγματος, δηλαδή ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, να το ξεκαθαρίσουμε, διότι τίποτε απ' αυτό δεν προβλέπει για την επιβολή κυρώσεων σε βάρος αυτών που είναι αληθινά υπεύθυνοι. Κι ως μη γελιόμαστε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ποιοι είναι οι αληθινά υπεύθυνοι. Είναι τα προϊστάμενα πολιτικά όργανα, τα οποία εκδίδουν εκτελεστές πράξεις. Ε, λοιπόν, θεωρώ ότι σ' αυτή την περίπτωση οι κυρώσεις επέρχονται μόνο κατ' εξαίρεση στους δημοσίους υπαλλήλους, οι οποίοι προβαίνουν σε τέτοιου είδους πράξεις ή παραλείψεις. Θεωρώ, λοιπόν, ότι και αυτή η επισήμανση πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη.

Αυτό το οποίο επίσης ήθελα να τονίσω στην επιβολή του χρηματικού αυτού ποσού που αναφέρει η Κυβέρνηση και ενδεχομένως την είσπραξή του από τον ενδιαφερόμενο πολίτη με τη διαδικασία που προβλέπεται, η διοίκηση εξακολουθεί να μη συμμορφώνεται προς τη δικαστική απόφαση. Ερώτημα γεννιέται, ποια είναι τα μέτρα που μπορεί να λάβει σε βάρος της το αντίστοιχο τριμελές συμβούλιο.

Εδώ θέλω να σας πω το εξής τραγελαφικό. Δεν μπορεί το τριμελές συμβούλιο το οποίο σήμερα θεσμοθετούμε, να προβεί σε θετική ενέργεια, δηλαδή να εξαναγκάσει, να επιβάλει σε δήλωση βουλήσεως τη διοίκηση, όπως γίνεται και στο γαλλικό Δίκαιο. Παραδείγματος χάριν να εκδώσει μία άδεια οικοδομής, δεν το μπορεί και δεν το δίνουμε τη δυνατότητα με αυτό το σχέδιο νόμου.

Κατά τη γνώμη μου, εφόσον βάσει του Συντάγματος η διοίκηση είναι υποχρεωμένη να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις, πρέπει να συμμορφώνεται άμεσα και μέσα στις ίδιες προθεσμίες που έχει υποχρέωση να συμμορφωθεί απέναντί της ο κάθε πολίτης, ο οποίος υφίσταται κυρώσεις. Η σύσταση τριμελών συμβουλίων πέραν του ότι επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό παρέχει τη δυνατότητα στη διοίκηση να αρνείται να συμμορφωθεί ή να εκτελέσει μια δικαστική απόφαση επί της ουσίας και να παραπέμψει τους πολίτες σε μια καινούρια χρονοβόρα διαδικασία, αφού βεβαίως έχει προηγηθεί μακροχρόνιος δικαστικός αγώνας του πολίτη για να βρει το δίκιο του από τα πρωτοβάθμια δικαστήρια μέχρι την έκδοση της αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, προκειμένου τελικά μέσα από το σχέδιο νόμου, το οποίο σήμερα συζητούμε και τίθεται προς ψήφιση, να κριθεί αν η καθυστέρηση ή η άρνηση συμμόρφωσης της διοίκησης είναι δικαιολογημένη. Υπογραμμίστε το. Ο χαρακτήρας δηλαδή των συμβουλίων αυτών θα έπρεπε να είναι καθαρά διαπιστωτικός της μη συμμόρφωσης ή της άρνησης της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις και να επιβάλλει κυρώσεις στους υπευθύνους.

Κατά συνέπεια, κατά τη δική μου άποψη στην πράξη πρόκειται για μη συμμόρφωση. Το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου, έτσι όπως είναι διατυπωμένο, εάν δεν αναδιατυπωθεί, οδηγεί σε μη συμμόρφωση.

Δυστυχώς, μου δίνει την αίσθηση η Κυβέρνηση και λυπούμαι γι' αυτό, ότι υφέρποντας μεταθέτει το πολιτικό κόστος από το μπάχαλο της διοίκησης που η ίδια με τις πράξεις και τις παραλείψεις της σε καθημερινή βάση έχει δημιουργήσει, από την πολιτική, την εκτελεστική εξουσία, στις πλάτες των δικαστών. Και γι' αυτό αναφέρθηκα στην αρχή ότι η δικαιοσύνη δεν θα πρέπει να θεωρεί και οι δικαστές ότι θεραπεύουν πάσαν νόσον, νίπτοντας τας χείρας της η εκτελεστική εξουσία.

Τώρα, όσον αφορά το άρθρο 4, πρέπει να σας πω ότι το σχέδιο νόμου, έτσι όπως είναι διατυπωμένο στο άρθρο αυτό ουσιαστικά αναιρεί τον πυρήνα της διάταξης. Οδηγεί σε μη ανα-

γκαστική εκτέλεση και βεβαίως είναι παραπειστικός ο ισχυρισμός, ο οποίος ελέγχθη από τον κύριο Υπουργό σε παρατηρήσεις μας στην Επιτροπή ότι αν, παραδείγματος χάρη, έκανε δεκτή παρατήρηση συναδέλφων και όλων μας για αναγκαστική κατάσχεση, αναγκαστική εκτέλεση περιουσιακών στοιχείων του δημοσίου, ότι θα μπορούσαμε να οδηγηθούμε και στην κατάσχεση ενός πολεμικού πλοίου!

Θα πρέπει να σας πω, κύριοι συνάδελφοι, ότι η νομολογία μέχρι και σήμερα δεν έχει δεχθεί ποτέ κατάσχεση περιουσιακού στοιχείου του δημοσίου, όταν αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αναφέρονται στο σκληρό πυρήνα της κρατικής εξουσίας.

Τέλος, στο άρθρο 6 του πρώτου κεφαλαίου, η αναδιατύπωση της παραγράφου 1 σχετικά με τις εκδιδόμενες δικαστικές αποφάσεις, όπως λέει «οι διατάξεις του άρθρου 3 του νόμου αυτού εφαρμόζονται για τις εκδιδόμενες μετά την έναρξη της ισχύος του δικαστικές αποφάσεις», δεν είναι σωστή. Πρέπει να πάρουμε πολιτική απόφαση, η οποία να ορίζει ότι θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται και οι δικαστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί πριν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και συνεπώς το άρθρο 6 στο οποίο ορίζεται ότι οι σχετικές διατάξεις του νόμου εφαρμόζονται μόνο στις αποφάσεις που θα εκδοθούν μετά την έναρξη της ισχύος του, θα πρέπει να διαγραφεί.

Τέλος στο δεύτερο κεφάλαιο το οποίο αφορά την προαγωγή των δικαστών στο βαθμό του Συμβούλου της Επικρατείας, έχω να πω το εξής:

Πρέπει να πω το εξής: Βεβαίως, χαίρομαι πάρα πολύ και χαίρομαστε όλοι μας για την κατεύθυνση την οποία έχει το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου σε σχέση με το θέμα αυτό, αφού βεβαίως προηγήθηκαν διαβουλεύσεις των δύο ενώσεων των δικαστών του Συμβουλίου της Επικρατείας και των διοικητικών δικαστών με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας και το Γενικό Επίτροπο των διοικητικών δικαστηρίων.

Θεωρούμε, λοιπόν, ότι οι οκτώ νέες θέσεις που συνιστώνται δεν είναι αρκετές. Είναι ένα πρόβλημα το οποίο εντοπίζουμε. Θεωρούμε ότι θα πρέπει να αυξηθούν κατά τέσσερις τουλάχιστον οι θέσεις των συμβούλων της Επικρατείας με χρονικό ορίζοντα το 2006. Συγχρόνως απαιτείται και μία σημαντική αύξηση των θέσεων των διοικητικών δικαστών, κυρίως σε επίπεδο εφετείου, που εκεί παρατηρείται και απαιτείται βεβαίως τεράστια σώρευση εκκρεμών υποθέσεων και άρα χρειάζονται ρυθμιστές, η οποία αναμένεται και να αυξηθεί ενόψει της μεταφοράς νέων υποθέσεων και παρά το γεγονός ότι τα εφετεία λειτουργούν τα τελευταία χρόνια με πλήρη κάλυψη των οργανικών τους θέσεων. Εκτιμάται, λοιπόν, ότι μια αύξηση θέσεων όλων των βαθμίδων σε μία προοπτική τετραετίας –εικοσιπέντε δηλαδή το χρόνο- θα καταστήσει αποτελεσματική τη λειτουργία της διοικητικής δικαιοσύνης, όπου θα πρέπει να σας πω ότι οι εκκρεμείς υποθέσεις στα διοικητικά δικαστήρια της χώρας αγγίζουν τις εκατόν εξήντα τρεις χιλιάδες. Βεβαίως με το υπό ψήφιση σχέδιο νόμου για λόγους θεσμικής ισότητας θα πρέπει να θεσμοθετηθεί η επταετής προϋπηρεσία εφέτη και να τροποποιηθεί σε πενταετή. Η ρύθμιση αυτή θα έχει ευεργετικές συνέπειες για το μέλλον, δεδομένου ότι ήδη προβλέπεται από το προτεινόμενο νομοσχέδιο ανώτατο όριο ηλικίας το 62ο έτος για την προαγωγή στο βαθμό του Συμβούλου της Επικρατείας και ενόψει του μακρού χρόνου που απαιτείται πλέον για να προαχθεί κάποιος στο βαθμό του Εφέτη, εικοσαετία και πλέον. Είναι ορατός ο κίνδυνος μεγάλου αριθμού διοικητικών δικαστών να μην θεμελιώσει καν δικαίωμα προς κρίση.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, θα κλείσω με τον Πλάτωνα, ξεκίνησα με τον Αριστοτέλη. Ο Πλάτωνας λέει: Να φροντίζεις περισσότερο από οτιδήποτε άλλο το δίκαιο. Τότε. Σήμερα, πλήρης απραξία. Χοντρή περίπτωση, πρόσφατη περίπτωση το οικογενειακό επίδομα, όπου απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου απεδέχθη να δίδεται ολόκληρο το οικογενειακό επίδομα και στους δύο συζύγους συνταξιούχους του δημοσίου. Αντί γι' αυτό διαπιστώσαμε ότι υπάρχει μία διάθεση εκ μέρους της Κυβέρνησης να εκμεταλλευτεί πολιτικά και μικροκομματικά ένα τέτοιο ζήτημα, το οποίο δικαστικώς έχει αποφανθεί η δικαιοσύνη και για το οποίο σήμερα εμείς καλούμεθα να ψηφίσουμε πράξεις και παραλείψεις της διοίκησης και

συμμόρφωση προς τις δικαστικές αποφάσεις. Ας κάνουμε πράξεις τα λόγια τα οποία λέμε προς τους πολίτες, προς την κοινωνία και ας συμμορφωθούμε επιτέλους προς το δίκαιο, που είναι η μεγαλύτερη αρετή όλων, όπως ορίζει ο Αριστοτέλης. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα, ότι η συνάδελφος Βουλευτής Επικρατείας κα Χριστίνα Σπυράκη ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Η Βουλή ενέκρινε.

Επίσης, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα τα εξής:

1. Οι Υπουργοί Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν για την αμοιβαία συνδρομή μεταξύ των Τελωνειακών τους Διοικήσεων».

2. Οι Υπουργοί Μεταφορών και Επικοινωνιών, Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών, κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Σλοβενίας περί τακτικών αεροπορικών δρομολογίων».

3. Οι Υπουργοί Μεταφορών και Επικοινωνιών, Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών, κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών, μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας».

4. Οι Υπουργοί Γεωργίας, Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Γεωργίας Δασών και Τροφίμων της Δημοκρατίας της Σλοβενίας για συνεργασία στον τομέα της γεωργίας».

5. Οι Υπουργοί Γεωργίας, Εξωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας για την εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το Δίκαιο της Θάλασσας της 10ης Δεκεμβρίου 1982, όσον αφορά στη διατήρηση και στη διαχείριση των αλληλοεπικαλυπτόμενων αποθεμάτων και άκρως μεταναστευτικών αποθεμάτων υδροβίων ζώων».

6. Οι Υπουργοί Εθνικής Άμυνας, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Δικαιοσύνης κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Άμυνας της Δημοκρατίας της Σλοβενίας για συμμετοχή στο Πολυεθνικό Κέντρο Εκπαίδευσης Επιχειρήσεων Υποστήριξης της Ειρήνης (ΠΚΕΕΥΕ)».

Παραπέμπονται στις αρμόδιες Διαρκείς Επιτροπές.

Το λόγο έχει η ειδική αγορήτρια του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κα Ασημίνα Ξηροτύρη.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΥΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Συνασπισμός βεβαίως είχε συμφωνήσει με τη συνταγματική επιταγή και αυτό έρχεται να κάνει το σημερινό νομοσχέδιο, το άρθρο 94 της παραγράφου 4, για τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων κατά του δημοσίου, ΟΤΑ, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, όπως και το άρθρο 95 για τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις.

Το ίδιο ισχύει και για το δεύτερο μέρος του νομοσχεδίου που αφορά δηλαδή την προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του συμβούλου Επικρατείας.

Όσον αφορά το πρώτο μέρος του νομοσχεδίου μέχρι σήμερα ισχύει το άρθρο 50 του π.δ. 18 του 1989 που αφορούσε μόνο τις ακυρωτικές αποφάσεις του Συμβουλίου Επικρατείας και όριζε ότι οι διοικητικές αρχές, σε εκτέλεση της υποχρέωσής τους κατά το άρθρο 95 του Συντάγματος, πρέπει να συμμορ-

φώνονται ανάλογα με κάθε περίπτωση, με θετική ενέργεια προς το περιεχόμενο της απόφασης.

Για να δούμε τώρα τι κάνουμε με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Στην εισηγητική του έκθεση αναφέρεται ότι οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης προς τις δικαστικές αποφάσεις ή τη μη εκτέλεσή τους, δεν είναι μεν συχνές αλλά το φαινόμενο αυτό είναι σοβαρό επειδή αντίκειται στη θεμελιώδη αρχή του κράτους δικαίου και συνιστά ευθεία παράβαση του συνταγματικού κανόνα της δικαστικής προστασίας.

Εμείς έχουμε να παρατηρήσουμε ότι για το τελευταίο, δηλαδή τη σοβαρότητα του θέματος, η εισηγητική έκθεση έχει δίκιο. Όμως, σχετικά με τη συχνότητα του φαινομένου συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Υπάρχουν πολλές υποθέσεις που εκκρεμούν και που τελικά, με το τελευταίο άρθρο αυτού του κεφαλαίου αυτές οι αποφάσεις δεν θα εξεταστούν, επειδή ο νόμος κατά το άρθρο 6 θα έχει εφαρμογή για τις δικαστικές αποφάσεις που θα εκδοθούν μετά την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού. Θα έλεγα ότι εδώ χρειάζεται να γίνει μία σχετική διόρθωση του άρθρου 6 για να είμαστε έτσι σύμφωνοι με τις συνταγματικές αρχές της δικαστικής προστασίας και τουλάχιστον να είμαστε σύμφωνοι από την έναρξη ισχύος του Συντάγματος το οποίο αναθεωρήσαμε.

Το πρώτο άρθρο επιτάσσει στη διοίκηση, στο δημόσιο, στους ΟΤΑ, στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου να συμμορφώνονται χωρίς καμία πρόφαση και χωρίς καμία καθυστέρηση σε όλες τις δικαστικές αποφάσεις και βέβαια είμαστε σύμφωνοι με αυτό το άρθρο.

Στο δεύτερο άρθρο θα έλεγε κανείς ότι διορθώθηκε τελικά σε σωστή κατεύθυνση και σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της ολομέλειας του Συμβουλίου Επικρατείας επί του προσχεδίου, γιατί πράγματι τα Ανώτατα Ειδικά Δικαστήρια που αναλαμβάνουν την εκδίκαση αυτών των αποφάσεων προσαρμόζονται και εξετάζουν υποθέσεις που ανήκουν στις αρμοδιότητές τους.

Έχουμε όμως σοβαρές ενστάσεις στα άρθρα 3 και 4. Στη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 3 είχαμε υπερτονίσει στην επιτροπή ότι με το να μην τίθεται χρονικά όρια για κάθε ενέργεια θα έχει ως αποτέλεσμα αυτή η διαδικασία να καταστεί χρονοβόρα και μη προβλέψιμη. Επιμένουμε και τώρα και μετά την προσθήκη που έγινε πριν λίγο, ότι η διαδικασία στο τριμελές συμβούλιο πρέπει να οριοθετείται χρονικά για κάθε ενέργειά του αλλά και για κάθε αντίστοιχη ενέργεια της διοίκησης, ώστε να είναι αποτελεσματική και γρήγορη η προστασία των θυγόμενων πολιτών. Διότι όπως είπαμε και στην επιτροπή η έννοια της εύλογης προθεσμίας στη χώρα μας επιδέχεται πολλές ερμηνείες και τελικά καταστρατηγούνται τα πάντα και σωστά τελικά οριοθετήθηκε σαν προσθήκη στο άρθρο 3 ως προθεσμία το τρίμηνο. Θα έλεγα ότι είναι μια καλή προθεσμία.

Είναι γεγονός, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι έτσι όπως περιγράφεται η διαδικασία και ο τρόπος με τον οποίον ο πολίτης θα πρέπει να διεκδικήσει το δίκαιό του -ένα δίκαιο το οποίο είναι επιβεβαιωμένο και μάλιστα με δικαστική απόφαση- τον υποβάλλει σε μία χρονοβόρα και δαπανηρή ταλαιπωρία. Γνωρίζουμε όλοι ότι αυτή η προσπάθεια του πολίτη να κινήσει τη διαδικασία για την ενεργοποίηση του δικαστικού συμβουλίου θα είναι ιδιαίτερα δύσκολη υπόθεση. Και στο άρθρο 3 δεν έγινε δυνατό τελικά να διευκολυνθεί αυτή η προσπάθεια. Εμείς θεωρούμε ότι δυσκολεύει σημαντικά.

Όσον αφορά τώρα στα θέματα της χρηματικής ποινής, του προστίμου δηλαδή, υπάρχει ένας κίνδυνος: Να οδηγηθούν όλα σε μια αδράνεια και ολιγωρία για την όλη διαδικασία και τελικά να μη συμμορφώνεται η διοίκηση στις δικαστικές αποφάσεις και να περιμένει μόνο αυτήν την τελευταία ενέργεια της επιβολής του χρηματικού προστίμου. Μερικές φορές φοβόμαστε μάλιστα ότι αυτή η καθυστέρηση θα γίνεται και επίτηδες για να οδηγηθούμε έτσι σε μια χρονοβόρα εκδίκαση ενός προστίμου και πολύ περισσότερο όταν μ' αυτό το νομοσχέδιο δεν καθορίζονται τελικά ούτε τα κατώτερα όρια των προστίμων ούτε βέβαια τα κριτήρια, με τα οποία για τις διάφορες περιπτώσεις θα αποφασίζεται η επιβολή αυτού του προστίμου.

Έγινε βέβαια μια προσθήκη σε θετική κατεύθυνση πάλι σ' αυτήν την περίπτωση, ούτως ώστε αν με την επιβολή του πρώ-

του προστίμου δεν υλοποιηθεί η δικαστική απόφαση, να υπάρχει η διαδικασία επιβολής και ενός δεύτερου προστίμου. Μιλάμε, όμως, πάντα γενικά και αόριστα για ένα πρόστιμο χωρίς κριτήρια, χωρίς κατηγοριοποίηση και τελικά για πάρα πολλές αποφάσεις της διοίκησης θα είναι πολύ δύσκολο να τις αποτιμήσουμε μόνο με ένα χρηματικό πρόστιμο.

Θα αναφερθώ σε αποφάσεις που θίγουν κατάφωρα το περιβάλλον, οι οποίες αν και υπάρχει η γενική αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», πολλές φορές είναι αδύνατον να αναστραφούν αν η ζημία είναι πάρα πολύ μεγάλη με μόνο την επιβολή ενός προστίμου, το οποίο θα αποκαταστήσει τη ζημία που έγινε. Τέτοιες περιπτώσεις εκτός από το περιβάλλον είναι πάρα πολλές. Επομένως δεν πρέπει να μένουμε μόνο σε μία διαδικασία που μας οδηγεί στην επιβολή ενός χρηματικού προστίμου, αλλά θα πρέπει να περιφρουρήσουμε πολύ περισσότερο την τήρηση αυτών των δικαστικών αποφάσεων και με τις υπόλοιπες ποινές που και αυτό το νομοσχέδιο επιβάλλει.

Αν τελικά η όλη διαδικασία οδηγηθεί σε ένα χαμηλό πρόστιμο και η αποκατάσταση της βλάβης που έχει επιφέρει αυτή η λανθασμένη απόφαση του δημοσίου δεν μπορεί να γίνει μ' αυτό το χαμηλό πρόστιμο, η επόμενη δικλείδα που βάζει ο νόμος είναι ότι τελικά εάν δεν υπάρχει ειδικός σκοπός δημόσιου συμφέροντος και το πρόστιμο είναι υψηλό, δεν ολοκληρώνεται αυτή η διαδικασία και δεν επιβάλλεται αυτό το πρόστιμο. Το συζητήσαμε ιδιαίτερα στην επιτροπή και είπαμε όλοι ότι η έννοια του δημόσιου συμφέροντος -βέβαια εδώ έχει προστεθεί και ο όρος «ειδικός» και ίσως τα πράγματα οριοθετούνται λίγο περισσότερο- ιδιαίτερα για θέματα που αφορούν στο περιβάλλον και στην κοινωνική προστασία έχει γίνει ιδιαίτερα ελαστικό στην εποχή μας. Στο όνομα αυτής της έννοιας γίνονται ενέργειες, περνάνε διατάξεις, υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες ακριβώς την έννοια και τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος δεν καταφέρνουν να στηρίξουν.

Όσον αφορά στο κεφάλαιο Β': Το κεφάλαιο Β' αναφέρεται και υλοποιεί συνταγματική επιταγή στην προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του συμβούλου επικρατείας κατά το ένα πέμπτο, όπως ορίστηκε στο Σύνταγμα.

Παρ' όλο που σε σχετική μου ερώτηση προς τον Υπουργό κατά τη συζήτηση στην επιτροπή αναφέρθηκε ότι η Ένωση των Δικαστών διεκδικεί την πατρότητα της σύνταξης αυτού του κεφαλαίου και άρα συμφωνεί με αυτήν τη διαδικασία, εμείς έχουμε να κάνουμε κάποιες παρατηρήσεις.

Στο άρθρο 10 όπου προβλέπονται τα ουσιαστικά προσόντα που πρέπει να συγκεντρώνει ο δικαστής των διοικητικών δικαστηρίων, τίθεται ως προβληματισμός μας και ως ερώτημα ποια είναι αυτά τα ουσιαστικά προσόντα τα οποία θα κληθεί να αξιολογήσει ο εισηγητής, ο οποίος είναι ο διορισμένος πρόεδρος του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Έτσι όπως αναφέρονται τα προσόντα θυμίζουν τα παλιά κριτήρια που ίσχυαν για τους δημόσιους υπάλληλους, τα οποία όμως έχουν αλλάξει. Υπάρχει μια άλλη σύγχρονη αντίληψη για την αξιολόγηση των προσόντων οποιασδήποτε βαθμίδας.

Ειπώθηκε από τον κύριο Υπουργό ότι αυτά είναι τα κριτήρια του Κώδικα των Δικαστών. Εμείς ρωτάμε γιατί δεν θα μπορούσαμε να διορθώσουμε και πολύ περισσότερο να εμπλουτίσουμε αυτά τα κριτήρια. Τα μέλη του Συμβουλίου της Επικρατείας καλούνται να αντιμετωπίσουν σήμερα σύνθετες και ιδιαίτερες περιπτώσεις. Οι αποφάσεις τους πολλές φορές στον τόπο μας ενσωμάτωσαν σύγχρονες και προοδευτικές αντιλήψεις, που τελικά επιδρούν στην κοινωνία. Νομίζω ότι πράγματι τα κριτήρια αυτά πρέπει να εμπλουτιστούν.

Δε νομίζω ότι είμαστε υποχρεωμένοι να ακολουθήσουμε τον παλαιό Κώδικα των Δικαστών. Επιμένω ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας είναι ένα ανώτατο όργανο, που έχει σήμερα να αντιμετωπίσει πολλαπλά θέματα και τα κριτήρια δεν είναι ίδια για ένα μέλος του με αυτά τα κριτήρια που υπάρχουν για την προαγωγή των δικαστών στις διάφορες βαθμίδες.

Όσον αφορά τώρα στο θέμα του χρόνου που θα καλυφθούν αυτές οι θέσεις, νομίζουμε ότι αυτές οι περιόδους που ορίζονται είναι μεγάλες. Και το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει ανάγκη

να εμπλουτιστεί πολύ πιο γρήγορα με αυτά τα μέλη που έχουν μια σοβαρότατη εμπειρία και γι' αυτό το Σύνταγμα έχει προβλέψει τον εμπλουτισμό του και βέβαια κάποιοι από τους ενδιαφερόμενους με την πρόβλεψη του εξηκοστού δεύτερου έτους της ηλικίας, δεν θα προλάβουν να έχουν αυτήν την προαγωγή. Νομίζω ότι αυτά πρέπει να γίνουν πιο γρήγορα από ότι προτείνεται.

Υπάρχει και ο εξής προβληματισμός: Για να φτάσει κανείς στο βαθμό του εφέτη, θέλει μεγάλο χρόνο και στη συνέχεια η κρίση για προαγωγή στο Συμ. Επικρατείας μπορεί να γίνει με όριο το εξηκοστό δεύτερο έτος της ηλικίας του. Επομένως, οι δικαστικοί των διοικητικών δικαστηρίων θα μπορέσουν να ευνοηθούν από αυτήν τη ρύθμιση και να έχουν την αντίστοιχη προαγωγή;

Με αυτές τις παρατηρήσεις και με κάποιες διορθώσεις που γίνονται, καθώς και με κάποιες άλλες που θα συζητήσουμε στην κατ' άρθρο συζήτηση κυρίως όσον αφορά στα κριτήρια και στα κατώτερα όρια των προστίμων, αλλά και στη διόρθωση των κειμένων ούτως ώστε να μη δημιουργείται η εντύπωση ότι όλα οδηγούν σε κάποιο οικονομικό πρόστιμο, γιατί θα πρέπει να κατοχυρώσουμε ότι θα υπάρξουν και άλλες ποινές και για τον υπάλληλο ο οποίος εξακολουθεί να μην εφαρμόζει την απόφαση, δηλαδή θα υπάρχουν οικονομικές και ποινικές ευθύνες και διώξεις, θα ψηφίσουμε υπέρ της αρχής του νομοσχεδίου, επιφυλασσόμενοι βέβαια γι' αυτές τις διορθώσεις που θα ζητήσουμε να γίνουν στην κατ' άρθρον συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊνονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι ο συνάδελφος Βουλευτής Βοιωτίας κ. Αλέξανδρος Ακριβάκης και ο συνάδελφος Βουλευτής Β' Αθηνών κ. Κίμων Κουλούρης ζητούν ολιγοήμερη άδεια απουσίας τους στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊνονας): Η Βουλή ενέκρινε.

Το λόγο έχει ο κ. Σπυριούνης.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, συζητούμε ένα σοβαρής σημασίας και αξίας νομοσχέδιο, του οποίου τα δύο θέματα, και τα θέματα των προαγωγών των δικαστικών κλπ και τα θέματα της συμμόρφωσης της Δημόσιας Διοίκησης ευρέως νοούμενης προς τις αποφάσεις των δικαστηρίων, πολιτικών, ποινικών, διοικητικών κλπ, ενδιαφέρουν άμεσα τον πολίτη. Είναι θέματα που στεγάζονται, αντικρίζονται μέσα από το ευρύ πνεύμα του άρθρου 20 που καθορίζει, επιτάσσει, απαιτεί και παρέχει δικαστική προστασία σε κάθε πολίτη για την αναγνώριση των δικαιωμάτων του και για την άσκηση των κωλυομένων δικαιωμάτων του.

Αριθμούνται οι ακόλουθες συνταγματικές διατάξεις για να κυρώσουν και να τεκμηριώσουν το σκεπτικό του νομοθέτη που έφερε εδώ το σχετικό νομοσχέδιο: Το άρθρο 94, παράγραφος 4, που καθορίζει την ανάγκη του να είναι εκτελεστές, να συμμορφώνεται δηλαδή προς τις αποφάσεις των δικαστηρίων η Δημόσια Διοίκηση κλπ, και το άρθρο 95, που αφορά το ότι μπορεί να ζητηθούν ευθύνες, να επιδιωχθεί δικαστικά και να επιβληθούν ποινές σε εκείνους που ως όργανα της Δημόσιας Διοίκησης αρνούνται τη συμμόρφωση προς τις δικαστικές αποφάσεις.

Το δεύτερο θέμα, που είναι εξίσου σπουδαίας σημασίας, είναι οι ρυθμίσεις θεμάτων που αναφέρονται στο προσωπικό των διοικητικών δικαστηρίων κλπ, δηλαδή οι δικαστές να εξελίσσονται μέχρι το βαθμό του συμβούλου Επικρατείας. Είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα. Άπτεται της γενικότερης λειτουργίας των διοικητικών δικαστηρίων και απαντά στο αίτημα της δικαιοσύνης μέσα στην ευρύτερη έννοια της ισότητας.

Νομίζω ότι το πρώτο κεφάλαιο, με το οποίο ρυθμίζεται η συμμόρφωση της Δημόσιας Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις και που καλύπτεται από τα άρθρα 1 έως 6, και το δεύτερο κεφάλαιο, με το οποίο αντικρίζεται το θέμα της δυνατότητας να προάγεται η κατηγορία αυτή των δικαστών μέχρι το επίπεδο του Συμβούλου Επικρατείας, αρθρώνουν ένα σύνολο διατάξεων που έχει άμεση σχέση με το κράτος δικαίου που συνδέεται

ευθέως με την εξασφάλιση της εμπιστοσύνης του πολίτη και το δικαίωμά του να απαιτήσει από την εξουσία τη νομιμότητα σε ό,τι αφορά την αντίκριση των δικαιών αιτημάτων του. Είναι βασικός όρος μέσα στο πνεύμα του άρθρου 20 του Συντάγματος περί δικαστικής προστασίας των πολιτών που αναιρείται αυτομάτως όταν ο βασικότερος παράγοντας αυτής της προστασίας, που είναι η συμμόρφωση στις δικαστικές αποφάσεις, δεν έχει εκτελεστικό αποτέλεσμα.

Έτσι φρονώ ότι το νομοσχέδιο και με τις δύο αυτές στοχεύσεις επιλύει ένα πολύ σοβαρό θέμα του κράτους δικαίου, ένα πολύ σοβαρό θέμα της ανθρώπινης υπόστασης και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, όπως με διαύγεια και βάθος καθορίζεται στο άρθρο 2 του Συντάγματος, στην παρ. 1, όπου εκεί -πέραν των μνημονευθέντων άρθρων- η προστασία της ανθρωπίνης υπόστασης, της ανθρώπινης αξίας, στην ευρύτερη έννοια της οποίας μπορεί να υπαχθεί και το συζητούμενο θέμα του νομοσχεδίου και της μιας και την άλλης κατηγορίας, αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας.

Με αυτά τα ολίγα, κύριε Πρόεδρε, ψηφίζω επί της αρχής το νομοσχέδιο. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊνονας): Το λόγο έχει ο κ. Κουβέλης.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, όταν ο συντακτικός νομοθέτης αναγκάστηκε να θεσπίσει τη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 95 το έπραξε διότι είχε διαπιστωθεί πως ήταν απαράδεκτη η συμπεριφορά της ελληνικής διοίκησης, δεν συμμορφώνονταν προς τις δικαστικές αποφάσεις, δηλαδή δεν έπραττε το αυτονόητο η διοίκηση να συμμορφώνεται και να εφαρμόζει τις αποφάσεις των δικαστηρίων. Αυτό δηλαδή, κύριοι συνάδελφοι, που είναι η υποχρέωση του κάθε πολίτη η ελληνική διοίκηση αντιλαμβάνονταν ότι δεν αποτελούσε δική της υποχρέωση η συμμόρφωση προς τις δικαστικές αποφάσεις. Και βεβαίως μια τέτοια ρύθμιση στο Σύνταγμα αποτελεί ομολογία μιας διοίκησης ενός κράτους που δεν σέβεται την τρίτη συντεταγμένη εξουσία του πολιτεύματος που είναι η δικαιοσύνη.

Αυτό, λοιπόν, ώθησε το συντακτικό νομοθέτη, εμάς δηλαδή, να θεσπίσουμε τη διάταξη του άρθρου 95 προκειμένου η διοίκηση με συγκεκριμένο τρόπο και διαδικασία να υποχρεώνεται να εφαρμόζει αυτά τα οποία τα ελληνικά δικαστήρια επιτάσσουν. Θα έλεγα ότι η παρουσία μιας τέτοιας διάταξης στο Σύνταγμά μας όσο αναγκαία -και αν είναι- δεν είναι καθόλου τιμητική σε ό,τι αφορά την κριτική της Δημόσιας Διοίκησης στο πρόσφατο αλλά και στο απώτερο παρελθόν με τη συμπεριφορά της.

Εν πάση περιπτώσει, έρχεται το νομοθέτημα και κανείς, κύριε Υπουργέ, δεν θα είχε αντίρρηση. Κατά συνέπεια είναι δεδομένη η συμφωνία μας επί της αρχής με κάποιες όμως παρατηρήσεις.

Φοβάμαι, κύριε Υπουργέ, ότι αν περιοριστούμε μόνο στην επιβολή κάποιας χρηματικής ποινής, κάποιας αποζημίωσης, δεν θα εξασφαλίσουμε εκείνο το οποίο και εσείς και εγώ και όλοι μας θέλουμε, δηλαδή τον έλεγχο του οργάνου της διοίκησης, το οποίο δεν σπεύδει να συμμορφωθεί με τη δικαστική απόφαση. Κατά συνέπεια, ζητούμενο δεν είναι μόνο να αποζημιωθεί ο πολίτης ή το νομικό πρόσωπο από τη μη εφαρμογή δικαστικής απόφασης εκ μέρους της διοίκησης που τους αφορά, αλλά να τιμωρηθεί, να ελεγχθεί πειθαρχικά, κύριε Υπουργέ, και εκείνο το όργανο της διοίκησης που δεν συμμορφώθηκε προς τη συγκεκριμένη δικαστική απόφαση.

Δεν είναι δυνατόν η διοίκηση να λειτουργεί απροσώπως. Βεβαίως η διοίκηση έχει την ολότητά της, έχει την καθ' όλη συμπεριφορά της η οποία κρίνεται, αλλά αυτή η συμπεριφορά δεν είναι άμοιρη προσωπικών ευθυνών. Και φοβάμαι, κύριε Υπουργέ, ότι η αποκοπή της ευθύνης των προσώπων από το συνολικότερο μέγεθος της ευθύνης της διοίκησης δεν υπηρετεί το ζητούμενο που είναι η ευρυθμία της διοίκησης και η ανάληψη συγκεκριμένων ευθυνών εκ μέρους όλων εκείνων που συγκροτούν το προσωπικό της ασκούμενης διοικήσεως αυτού του κράτους.

Κατά συνέπεια, θα πρότεινα το συγκεκριμένο συμβούλιο το οποίο θα ερευνά και θα αποφασίζει για τη χορήγηση ή μη απο-

ζημιώσεως, ταυτόχρονα να έχει τη δυνατότητα να ελέγχει και πειθαρχικά εκείνα τα όργανα τα οποία κατά τη γνώμη του δικαστικού συμβουλίου υπαίτιως ή από βαριά αμέλεια, δεν επέτρεψαν τη συμμόρφωση της διοίκησης προς τις συγκεκριμένες δικαστικές αποφάσεις.

Θεωρώ, κύριε Πρόεδρε, ότι θα είναι πολύ χρήσιμο να υπάρχει αυτό διότι θα είναι αν θέλετε η απειλή ενός ελέγχου που συνεχίσει τα όργανα της διοίκησης όταν καλούνται να εφαρμόσουν συγκεκριμένες δικαστικές αποφάσεις. Θα ζητούσα δε, κύριε Υπουργέ, για την ταυτότητα του λόγου την πρώτη τροπολογία που φέρατε αναφορικά με την καθιέρωση προθεσμίας ενός τριμήνου ή ακριβέστερα προθεσμίας που δεν μπορεί να υπερβαίνει το τρίμηνο, να την καθιερώσετε και για όλες τις άλλες ρυθμίσεις τις οποίες έχετε εν συνεχεία του άρθρου 3 και οι οποίες αναφέρονται σε προθεσμία γενικώς και αορίστως.

Επίσης, κύριε Υπουργέ, θεωρώ ότι η διατύπωση πως το τριμελές συμβούλιο βεβαιώνει τη μη συμμόρφωση της διοίκησης στη δικαστική απόφαση και προσδιορίζει ένα χρηματικό ποσό, είναι μία αόριστη ρύθμιση και θα σας ζητούσα να ορίσετε το ελάχιστο όριο αυτού του χρηματικού ποσού.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Και το ανώτατο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Τουλάχιστον ας οριστεί το ελάχιστο του χρηματικού ποσού γιατί θα είναι μία ασφαλιστική δικλείδα....

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Και το ανώτατο, γιατί μπορεί να υπάρξει συμπαγνία.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: ... ο καθορισμός του, που μπορεί να προσδιορίζεται από το συμβούλιο για τη μη εφαρμογή συγκεκριμένης δικαστικής αποφάσεως εκ μέρους της διοίκησης. Θα συμφωνούσα, όμως, και με τον κ. Ακριβάκη ότι θα ήταν εξαιρετικά χρήσιμο να καθοριστεί και ένα ανώτατο όριο. Και είναι προφανές, κύριε Υπουργέ –και παρακαλώ ακούστε με και μη σπεύδετε να εκφράσετε δια του μορφασμού την αντίθεσή σας....

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Ο μορφασμός δεν αφορούσε τα λεγόμενά σας.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Εντάξει. Θα έλεγα ένα κατώτατο και ένα ανώτατο χρηματικό όριο, προκειμένου μέσα σε αυτό το όριο το δικαστικό συμβούλιο να κινείται. Αν με ρωτήσετε «είναι δυνατόν με έναν απόλυτο τρόπο να καθορίζεται αυτό το ελάχιστο ή μέγιστο χρηματικό ποσό» θα έλεγα «όχι». Γι' αυτό είναι χρήσιμο να δοθεί η σχετική νομοθετική εξουσία στον Υπουργό Δικαιοσύνης να ανακαθορίζει στη βάση των τιμαριθμικών δεδομένων αυτό το όριο των χρηματικών ποσών, που είναι δυνατόν να επιδικάζεται για εκείνον που έχει βλαβεί από τη μη συμμόρφωση της διοίκησης προς συγκεκριμένη δικαστική απόφαση.

Με αυτές τις σκέψεις, κύριε Πρόεδρε, έχω ολοκληρώσει την τοποθέτησή μου, με την ευχή και τη διεκδίκηση όλων μας η διοίκηση, μετά και τη θέσπιση της διατάξεως της παραγράφου 5 του άρθρου 95, να σπεύδει –κυριολεκτώ και επιμένω να σπεύδει– να συμμορφώνεται προς τις αποφάσεις της δικαιοσύνης και να μην έχουμε την ανάγκη να επιλαμβάνεται το δικαστικό συμβούλιο προκειμένου να ελέγχει για ποιους λόγους αυτή η διοίκηση, η οποία ταλαιπωρεί χρόνια τον ελληνικό λαό, δεν συμμορφώνεται προς τις αποφάσεις της τρίτης συντεταγμένης εξουσίας του πολιτεύματος, που είναι η δικαιοσύνη. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών διεβίβασε στη Βουλή σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος και του ν.2509/97, πρώτον, δικογραφία σχετιζόμενη με την ανανέωση της σύμβασης του στιγμιαίου κρατικού λαχείου και δεύτερον, δικογραφία σχετικής με την καταβολή πόρων στο Ταμείο Νομικών από το Υπουργείο Οικονομικών.

Ο κ. Πολύζος έχει το λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΟΛΥΖΟΣ: Κυρίες Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που καλούμαστε να συζητήσουμε σήμερα είναι ένα νομοσχέδιο που αναιρεί στην πράξη τον ίδιο το σκοπό του αλλά και έρχεται σε αντίθεση με πολλές διατάξεις του Συντάγματος αλλά και θεμελιώδεις αρχές του νομικού μας συστήματος. Κυρίως, όμως, αφαιρεί κάθε νόημα από την πρό-

σφατη διάταξη του άρθρ. 94 Συντ. στην οποία δέθεν βασίζεται.

Γνωρίζουμε όλοι στην Αίθουσα ότι η ελληνική Δημόσια Διοίκηση πάσχει. Κύριο σύμπτωμα αυτής της παθολογίας είναι ότι από υπηρέτης του πολίτη, έγινε δυνάστης του. Αντί να του κάνει ευκολότερη την καθημερινή ζωή, τον υποβάλλει σε πλείστα όσα μαρτύρια κάθε φορά που αυτός χρειάζεται να έρθει σε επαφή μαζί της.

Ο ελληνικός λαός έχει επιδείξει μία αξιοθαύμαστη υπομονή απέναντι σε αυτήν την αργή, αναποτελεσματική και απαράδεκτη διοίκηση. Όμως, κανείς δεν μπορεί να μην εξεγείρεται όταν η Δημόσια Διοίκηση τον αδικεί και τον ζημιώνει ευθέως. Με κανένα επιχείρημα δεν μπορεί να δικαιολογηθεί το καθεστώς ασυλίας που απολαμβάνει αυτή, όταν προκαλεί υλική ή ηθική ζημία σε έναν πολίτη.

Όταν, λοιπόν, ψηφίζαμε το άρθρο 94 του αναθεωρημένου Συντάγματος είχαμε την ελπίδα ότι αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει την απαρχή για μια αλλαγή προς το καλύτερο στις σχέσεις διοίκησης και πολίτη. Πιστεύαμε ότι με τον εκτελεστικό νόμο που θα ερχόταν θα δινόταν η δύναμη στον πολίτη, ο οποίος σύμφωνα με το Σύνταγμα είναι η πηγή κάθε εξουσίας, να δικαιώνεται ουσιαστικά και όχι μόνο τυπικά όταν κερδίζει μια δικαστική διαμάχη με το δημόσιο. Εις μάτην όμως. Αυτή η Κυβέρνηση απέδειξε για μια ακόμη φορά τη μαγική ικανότητά της να κάνει το άσπρο μαύρο.

Η Κυβέρνηση φέρνει προς συζήτηση ένα νομοσχέδιο το οποίο ούτε κατά διάνοια διασφαλίζει τα δικαιώματα του πολίτη, ενώ ουσιαστικά πολλαπλασιάζει τις δυνατότητες της διοίκησης να περιφρονεί τις αποφάσεις των δικαστηρίων και να διαιωνίζει την ταλαιπωρία των πολιτών. Το ελληνικό δικονομικό σύστημα έχει συγκεκριμένους κανόνες που αφορούν τη συμμόρφωση των ιδιωτών προς τις δικαστικές αποφάσεις και την αναγκαστική εκτέλεση αυτών. Για ποιο λόγο η Κυβέρνηση εξαιρεί το δημόσιο απ' αυτές; Αν υπάρχει κάποιος τέτοιος λόγος γιατί δεν αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του νομοσχεδίου;

Όταν ο πολίτης χάσει μια δίκη εναντίον του δημοσίου είναι υποχρεωμένος μέσα σε σαφείς και εκ των προτέρων καθορισμένων προθεσμίες να συμμορφωθεί. Άλλως θα αντιμετωπίσει σαφείς και προκαθορισμένες συνέπειες. Γιατί, λοιπόν, να μην ισχύει το ίδιο και για το δημόσιο όταν χάνει μια δίκη εναντίον κάποιου πολίτη; Αν η Κυβέρνηση ήθελε να είναι ειλικρινής απέναντι στον ελληνικό λαό θα έπρεπε να υπαγάγει και το δημόσιο στις κοινές ρυθμίσεις που ισχύουν για τους ιδιώτες. Οι διαφοροποιήσεις που θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν θα ήταν ίσως η επιμύληση κάποιων προθεσμιών και η αναγκαστική εκτέλεση μόνο επί της ιδιωτικής περιουσίας του δημοσίου, όπως εισάγεται στο άρθρο 4 του νομοσχεδίου. Κάθε άλλη διαφοροποίηση και πολύ περισσότερο διατάξεις που εισάγονται με το παρόν νομοσχέδιο είναι εκ του πονηρού, έχοντας μοναδικό σκοπό τη θεσμοθέτηση της ασυδοσίας της Δημόσιας Διοίκησης και την αποθάρρυνση των ιδιωτών έτσι ώστε να μην καταφεύγουν στα δικαστήρια εναντίον του δημοσίου.

Αρκεί μια ματιά στο άρθρο 3 παράγραφος 1 για να καταλάβει ο καθένας τι εννοώ. Χορηγούνται στη διοίκηση προθεσμίες επί προθεσμιών προκειμένου να αποφεύγει νομιμοφανώς να πράξει το καθήκον της. Όλοι γνωρίζουμε την απαράδεκτη κατάσταση που επικρατεί στο χώρο των διοικητικών δικαστηρίων. Για να δικαιωθεί τελεσίδικα ο πολίτης μπορεί να περιμένει μέχρι και δέκα χρόνια. Αντί αυτό το νομοσχέδιο να διευκολύνει την κατάσταση έστω μετά την τελεσίδικα έρχεται και καθιερώνει επίσημα την καθυστέρηση του δημοσίου στην εκτέλεση της απόφασης. Προτρέπει τη διοίκηση να καθυστερεί τη συμμόρφωσή της προς τις δικαστικές αποφάσεις. Ο πολίτης ο οποίος δαπάνησε κόπο και χρήμα μέχρι να δικαιωθεί θα πρέπει να βρει και πάλι το κουράγιο και τους πόρους να καταβάλει σε ένα ακόμη όργανο στο τριμελές συμβούλιο, το οποίο θα κρίνει εάν η καθυστέρηση, δηλαδή η μη συμμόρφωση προς τους νόμους και προς το Σύνταγμα είναι δικαιολογημένη.

Θέλω να σας αναφέρω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα το οποίο αποδεικνύει το μέγεθος της αυθαιρεσίας και της κατάντιας της κρατικής μηχανής. Το 1990 η Νομαρχία Θεσσαλονίκης επέβαλλε απαγόρευση δόμησης σε μια μεγάλη έκταση στο

Καλοχώρα Θεσσαλονίκης προκειμένου να κατασκευαστεί ο νέος σιδηροδρομικός εμπορευματικός σταθμός της Συμπρωτεύουσας.

Μέχρι το 1998 δεν είχε γίνει η απαλλοτρίωση, με αποτέλεσμα ο ιδιοκτήτης του ακινήτου της περιοχής να καταφύγει στα διοικητικά δικαστήρια, ζητώντας την άρση των περιορισμών δόμησης. Η απόφαση εκδόθηκε τελικά τον Ιανουάριο του 2002 και δικάωνε τον ιδιώτη.

Από τότε μέχρι σήμερα, αυτός ο άνθρωπος που επί δώδεκα χρόνια ταλαιπωρείται κα χάνει εισόδημα έχει κάνει αιτήσεις προς το ΥΠΕΧΩΔΕ, το Υπουργείο Μεταφορών, την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, τον Οργανισμό Ρυθμιστικού Θεσσαλονίκης και τη νομαρχία, ζητώντας την εφαρμογή της απόφασης. Όλοι του απαντούν ότι είναι αναρμόδιοι και ο ένας πετάει το μπαλάκι στον άλλον.

Πραγματικά, κύριε Υπουργέ, πίστευα ότι με το παρόν νομοσχέδιο θα ήταν δυνατόν να βρουν το δίκιο τους ορισμένοι πολίτες, που όπως και εσείς γνωρίζετε ταλαιπωρούνται επί τόσα χρόνια. Πλην όμως, βλέπω ότι και με το παρόν νομοσχέδιο δεν γίνεται κάτι προς το καλύτερο, ούτως ώστε να αποκατασταθεί και η καλή σχέση του πολίτη προς τη Δημόσια Διοίκηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Το λόγο έχει ο κ. Τσίπρας.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ: «Τον άνδρα τον πολύπαθο για ψάλε μας, ω μούσα». Και ασφαλώς, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν αναφέρομαι στον Ομηρικό Οδυσσέα.

Αναφέρομαι στον Έλληνα πολίτη, άρρενα ή θήλυ, στον πολίτη από τον οποίο πηγάζουν όλες οι εξουσίες, όπως ορίζει το Σύνταγμα. Υπέρ αυτού υπάρχουν και ασκούνται όπως ορίζει το Σύνταγμα. Και ασφαλώς το Σύνταγμα ορίζει ότι τα δικαιώματα του Έλληνα πολίτη ασκούνται δια των τριών εξουσιών, της νομοθετικής, της εκτελεστικής και της δικαστικής.

Οι πράξεις μιας από αυτές τις τρεις αρχές είναι αυτές για τις οποίες ο λόγος του σημερινού νομοθετήματος. Αυτό το νομοθέτημα, εις εκτέλεση συνταγματικής διατάξεως, έρχεται να ρυθμίσει το αυτονόητο. Ποιο είναι το νόημα και ποια είναι η υποχρέωση της εκτελεστικής εξουσίας. Να εκτελέσει αμέσως τις αποφάσεις της τρίτης συνταγματικά διακεκριμένης εξουσίας, της δικαστικής.

Κατ' αρχήν βέβαια, από αυτής της απόψεως, το νομοσχέδιο αυτό είναι αποδεκτό και ασφαλώς τίθεται υπέρ αυτού. Το θέμα, όμως, είναι το εξής. Απαλλάσσει τον Έλληνα πολίτη, μειώνει τις συνέπειες, τα φοβερά πάθη, τις φοβερές ατυχίες, τις φοβερές περιπέτειες του Έλληνα πολίτη, ο οποίος πολλές φορές αγωνίζεται επί δεκαετίες για να φτάσει σε ένα οριστικό και αμετάκλητο αποτέλεσμα, όπου τότε αρχίζει μια νέα περιπέτεια αυτού, μια νέα οδύσσεια, θα έλεγα;

Στο σημείο αυτό θα ανοίξω μια παρένθεση. Μακάρι τα δεινά του Έλληνα πολίτη να περιορίζονταν μόνο στην εκτελεστικότητα ή μη των δικαστικών αποφάσεων. Υπάρχει μια σειρά άλλων πράξεων στο δικαϊκό μας σύστημα, όπου δικαϊκού χαρακτήρα αποφάσεις επιτροπών, πρωτοδίκων και κατ' έφεση, κατά το νόμο τεταγμένων για να αποφαινόνται για τη συγκρότηση και την ύπαρξη ορισμένων δεσμευτικών προϋποθέσεων για τη διοίκηση, εκδίδονται και η διοίκηση, ο δήμος επί παραδείγματι, αρνείται να εκδώσει άδειες λειτουργίας.

Γνωρίζω υπόθεση, η οποία ξεκίνησε το 1995 και από τότε μέχρι σήμερα ματαίωσε την ίδρυση μιας παραγωγικής επιχείρησης, γιατί κάποιο δημοτικό συμβούλιο αρνείται να εκτελέσει τις δεσμευτικές γι' αυτό αποφάσεις επιτροπών δικαϊκού χαρακτήρα. Και ασφαλώς επικαλείται το δημόσιο συμφέρον, λες και τα δικαστήρια όταν εκδίδουν αποφάσεις δεν λαμβάνουν υπόψη το δημόσιο συμφέρον.

Έρχομαι, όμως, να ψηλαφίσω τις διατάξεις αυτού του νομοθετήματος. Κατ' αρχήν και σε γενικές γραμμές διερωτώμαι αν με τη φιλοσοφία αυτού του νομοθετήματος θεραπεύεται το κακό περί του οποίου πρόκειται; Και η πρώτη παρατήρησή μου είναι η εξής:

Δημιουργούνται διάφορα δικαστικά συμβούλια διοικητικών δικαστηρίων, του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Αρείου

Πάγου, χωρίς να ορίζεται αν έχουν υποχρέωση σε κάποια συγκεκριμένη προθεσμία να συγκροτηθούν και να συνέλθουν, χωρίς να ορίζεται κάποιος συγκεκριμένος χρόνος μέσα στον οποίο θα κληθεί η διοίκηση, με αοριστία. Επιτρέψτε μου από την πείρα που έχουμε όλοι μας, ως Έλληνες πολίτες, να πω ότι η διαδικασία αυτών των συμβουλίων είναι μία νέα οδύσσεια για τον Έλληνα πολίτη σαν εκείνη που προηγήθηκε, για να φθάσουμε στο αποτέλεσμα της δικαστικής αποφάσεως.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ**)

Εκείνο, επίσης, που μου κάνει βαθιά εντύπωση είναι η κύρωση που επιβάλλεται στη διοίκηση η οποία δεν εκτελεί τις δικαστικές αποφάσεις. Επιβάλλεται κάποιο πρόστιμο, ορισμένο ή αόριστο δεν έχει σημασία. Πρόστιμο, όμως, το οποίο - κατά τη δική μου αντίληψη- εξέρχεται από το δημόσιο ταμείο, από τα χρήματα του ελληνικού λαού. Δηλαδή επιβραβεύεται η διοίκηση. Παρέχεται η οικονομική δυνατότητα στη διοίκηση να παρανομεί και να πληρώνει ο ελληνικός λαός υπέρ του οποίου τίθεται η διάταξη. Για τη δική μου συνείδηση αυτό είναι απαράδεκτο.

Επίσης, επιβράβευση της παρανομίας της διοικήσεως και αναγνώριση αυτής αποτελεί και η εγγραφή ειδικού κονδυλίου για την αποζημίωση των δεδομένων παρανομιών αυτής. Εγγραφή στον προϋπολογισμό ειδικού κονδυλίου. Και αυτό το θεωρώ απαράδεκτο.

Βέβαια, θα αποτελούσε επαναστατικό βήμα κάποιο κόσμιο του κεφαλιού των υπευθύνων, άμεση συνέπεια σε εκείνους οι οποίοι δεν συμμορφώνονται με τις δικαστικές αποφάσεις, με ποινικές κυρώσεις. Άμα μπλέξουμε με το ν. 259 ή και με ειδικό νόμο, θα περάσει μια τριετία ή τετραετία τουλάχιστον για να φθάσουμε σε κάποιο αποτέλεσμα. Άμεσο κόσμιο της κεφαλής. Συνέπειες πειθαρχικές, αλλά άμεσες. Όχι έναρξη μιας νέας διαπιστωτικής διαδικασίας, η οποία δεν ξέρουμε πότε θα αρχίσει και πότε θα τελειώσει. Αυτό ως γενική παρατήρηση.

Θα ήθελα, όμως, να θέσω υπό την κρίση σας, κύριε Υπουργέ, και ορισμένες παρατηρήσεις τις οποίες επισημαίνει και η Επισημονική Επιτροπή. Γιατί να αφήσουμε τους δόλιους φοιτητές να διαβάζουν αργότερα τις θεωρίες που θα αναπτύχουν γύρω από τη δικαιοδοτική φύση αυτού του συμβουλίου; Είναι δικαστικό ή είναι διοικητικό; Οι πράξεις του είναι δικαστικής φύσεως ή είναι διοικητικής φύσεως; Ασφαλώς, η ερμηνεία θα είναι αντιφατική, διότι κατά τη διάταξη του άρθρου 94 παράγραφος 4 δικαιολογείται η έννοια της διοικητικής φύσεως. Η διάταξη αυτή λέει «στις αρμοδιότητες αυτές, που μπορεί κατ' εξαίρεση να δοθούν στα διοικητικά ή πολιτικά δικαστήρια, υπάγονται και οι πράξεις οι οποίες αφορούν στη συμμόρφωση σε δικαστικές αποφάσεις». Κατά την έννοια αυτή και κατά τη διατύπωση αυτή, ασφαλώς πρόκειται περί δικαιοδοτικού χαρακτήρα αρμοδιότητας. Όμως, από την άλλη πλευρά, συγκροτείται το συμβούλιο από τακτικούς δικαστές οι οποίοι απολαμβάνουν προσωπικής ελευθερίας και ανεξαρτησίας. Το αντικείμενό τους, η κρίση του συμβουλίου αυτού, είναι η διαπίστωση πράξεων οι οποίες αποτελούν συμπλήρωση του δικαιοδοτικού χαρακτήρα, ολοκλήρωση των πράξεων της δικαιοσύνης και της ενασχέσεως και προστασίας του ατομικού δικαιώματος του πολίτη. Κατά τη δεύτερη αυτή εκδοχή πρόκειται περί δικαιοδοτικού χαρακτήρα.

Εκτός από την θεωρητική σημασία που θα προσλάβει και εκτός από τις αντιφατικές, ενδεχομένως, θεωρίες που θα διαπιστωθούν, αυτό έχει και μεγίστη πρακτική σημασία και δε νομίζω από τώρα, κύριε Υπουργέ, όπως επισημαίνει και η Επισημονική Επιτροπή ότι θα ήταν δύσκολο να διευκρινισθεί αυτό. Πρόκειται περί δικαιοδοτικού ή περί διοικητικού χαρακτήρα; Επανελαμβάνω ότι η επισημαίνει η διοικητική επιτροπή και σπανίως θα μπορούσατε άριστα από τώρα να διευκρινίσετε αυτό το πράγμα.

Επίσης, έχω να κάνω μια δεύτερη παρατήρηση -ο χρόνος πάντα μας κυνηγάει αδυσώπητα και δεν θα προφθάσω να τελειώσω- για το δεύτερο κεφάλαιο. Στη συζήτηση επί των άρθρων θα εισέλθω σε ορισμένες άλλες παρατηρήσεις. Μου κάνει εντύπωση και θα έχω πάντα στη συνείδησή μου και στην ψυχή μου μια απορία: Το Συμβούλιο της Επικρατείας το οποίο

από της συστάσεως του ελληνικού κράτους χαρακτηρίζεται ως το αριστοκρατικότερο νομικό σώμα, παραμένει πάντοτε φειδωλό στη συμπλήρωσή του.

Η πολιτεία είναι φειδωλή στη συμπλήρωση των αναγκών του Συμβουλίου της Επικρατείας. Δύο οι προσθήκες συμβούλων της Επικρατείας, ενώ διαβάζουμε στις εφημερίδες και παρακολουθούμε από τα νομοθετήματα που έρχονται εδώ, ότι χωρίς φειδώ διορίζονται σε όλους τους άλλους κλάδους χιλιάδες δημόσιοι υπάλληλοι ωσει η τύχη της ελληνικής πολιτείας εξαρτάται μόνο από τη γραφειοκρατία των ανθρώπων που ασχολούνται με την πόρτα του Υπουργείου ή με το πρωτόκολλο. Και εκεί που απονέμεται το ύψιστο αγαθό του Έλληνα πολίτη, η διοικητική δικαιοσύνη, εκεί που πλήττεται και διαπιστώνεται η αυθαίρεση των οργάνων αυτής, παραμένουμε στους σαράντα οκτώ ή τους πενήντα συμβούλους.

Δεν μπορώ να διανοηθώ πότε θα φθάσει σε μια επαναστατική απόφαση η πολιτεία, για να αναδιοργανώσει το Συμβούλιο της Επικρατείας σε τέτοιο σημείο, ώστε να μπορεί να απονέμει τη δικαιοσύνη η οποία δίδεται από το Σύνταγμα αυτό.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Τσιπλάκης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αγαπητές, αγαπητοί συνάδελφοι, το διπλό αντικείμενο προς συζήτηση νομοσχέδιο έρχεται σε εκπλήρωση διατάξεων συνταγματικών που τελευταίως αναθεωρήθηκαν. Και θα έλεγα ότι αφ' ενός αφορά την απονομή της δικαιοσύνης με την έννοια των «διαρθρωτικών» αλλαγών που γίνονται στη διοικητική δικαιοσύνη, αλλά αφορά και το μείζον –επανειλημμένως βέβαια τεθέν- ζήτημα της εκπλήρωσης από πλευράς διοίκησης ελληνικού δημοσίου των δικαστικών κατά καιρούς εκδιδομένων αποφάσεων.

Έλεγε ο Θουκυδίδης και ο Αριστοτέλης: πολιτεία ίσον οι πολίτες. Θα εκδηλώσω τη σκέψη μου, για να δούμε πόσο αυτό στα πλαίσια της δικαιοκρατούμενης ελληνικής πολιτείας ισχύει, έστω και αν είναι αρχέγονο ρητό, γνωμικό διαχρονικής αξίας.

Η γνώμη μου είναι ότι μπορεί ως Νέα Δημοκρατία επί της αρχής του συγκεκριμένου νομοσχεδίου να συμφωνούμε, αλλά η παρακαθήμενη αγαπητή συνάδελφος και εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας, η κ. Παπακώστα, αιτιολογημένα και πλήρως εμπεριστατωμένα εξεδήλωσε τις αντιρρήσεις που έχει η Νέα Δημοκρατία επί συγκεκριμένων διατάξεων. Και προσέθετε: θα έλεγα ότι κυριαρχική αξία εξ αυτών των διατάξεων έχει εκείνη η διάταξη του άρθρου 6 –αν δεν κάνω λάθος- που λέει ότι οιαδήποτε από εδώ και πέρα ισχύουσα ρύθμιση διά του συγκεκριμένου προς ψήφιση νομοσχεδίου δεν μπορεί να αφορά εκδοθείσες μέχρι τώρα δικαστικές αποφάσεις.

Μα, αν είναι δυνατόν! Πρώτο ολίσημα του συγκεκριμένου νομοσχεδίου! Είναι δυνατόν να υποστηρίζεται ότι κάνουμε αυτήν τη θεσμική καίριας σημασίας παρέμβαση και ανατρέχουμε στο παρελθόν και λέμε ότι ό,τι κι αν έχει γίνει ως εδώ εμείς δεν πρέπει να παρέμβουμε, όταν –επαναλαμβάνω- το υπόβαθρο του συγκεκριμένου νομοσχεδίου είναι σαφές; Πρώτο ολίσημα του συγκεκριμένου νομοσχεδίου!

Προχωρώ επί της ουσίας των άλλων ρυθμίσεων και τοποθετούμαι όλως συμπληρωματικά, όλως επικουρικά, αν θέλετε, κατ' επέκταση και εν μέρει εκφράζοντας προσωπική άποψη έναντι των αιτιάσεων που εξεφράσθησαν από πλευράς εισηγήτριας της Νέας Δημοκρατίας.

Το ζητούμενο, λοιπόν, είναι η εκπλήρωση των υποχρεώσεων του κράτους, του ελληνικού δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου σε περίπτωση εκδόσεως εις βάρος τους δικαστικών αποφάσεων και επιδιώκουμε και θεσπίζουμε ένα πολυδαίδαλο, ένα πολυσύνθετο, ένα πολύμορφο σύστημα, που αυτός που το μελετά, μη έχων μάλιστα και νομικές γνώσεις, χάνεται μόνο στη μελέτη αυτού του συγκεκριμένου νομοσχεδίου.

Και η κατάληξη ποια είναι; Τα θεσιπζόμενα τριμελή δικαστικά συμβούλια σε κάθε κλάδο της δικαιοσύνης εκείνο το οποίο έχουν να κάνουν όταν θα κληθούν να δουν πόσο τηρείται η υποχρέωση του κράτους, είναι να λένε μεταξύ άλλων και αν υπάρ-

χει δικαιολογημένη μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του κράτους έναντι του άμεσα ενδιαφερόμενου πολίτη.

Και βάζουμε ένα σύστημα επιβολής επανειλημμένων κυρώσεων εις χρήμα, που μπορούν, όμως, εκ της γραμματικής διατύπωσης του συγκεκριμένου νομοσχεδίου να οδηγήσουν εν τέλει σε μη εκπλήρωση αυτού του διατακτικού των συγκεκριμένων αποφάσεων, αυτό δηλαδή που επιζητούμε δια του νομοσχεδίου και που κατά καιρούς η Νέα Δημοκρατία έχει σηκώσει τη σημαία και θεωρεί μείζον ζήτημα θεσμικής αξίας για το πολίτευμα και έχει εξαγγείλει αυτές τις παρεμβάσεις κι αν θέλετε, τη προτροπή της Νέας Δημοκρατίας και επιμονή ψηφίσθηκαν οι συγκεκριμένες αναθεωρηθείσες διατάξεις.

Ερχόμαστε, λοιπόν, αυτό το νομοσχέδιο που είναι σε εκπλήρωση αυτών των διατάξεων εν κατακλείδι να μας διανοίγει και προοπτική μη υλοποίησης αυτής της σκοπιμότητας της αναγκαιότητας που θέλουμε δια της επιψήφισης να πετύχουμε. Θα σας έλεγα κάτι πολύ απλά. Κι εδώ έγκειται, αν θέλετε, ο δικός μου νομικός προβληματισμός. Στις ιδιωτικού δικαίου διαφορές, μεταξύ των άλλων σχετικών διατάξεων υπάρχει η πολιτική δικονομία η οποία ορίζει πώς μία εκτελεστή, απόφαση που έχει παρέλθει, που έχει περάσει όλα τα στάδια τα δικονομικά και είναι τελεσίδικη και αμετάκλητη ορίζει πώς θα γίνει η αναγκαστική εκτέλεση. Εκεί δεν έχουμε κανένα όργανο να λείει αν ο ιδιώτης καθ' ου στρέφεται η αναγκαστική εκτέλεση να μπορεί αυτό το δικαστικό όργανο να πει ότι δεν εκπληρώνει την υποχρέωσή του αν είναι δικαιολογημένη ή μη η εκπλήρωση. Και υπάρχουν συγκεκριμένες προοπτικές. Και το μόνο που μπορεί να κάνει για να κερδίσει ο ιδιώτης από πλευράς χρόνου είναι ενδεχόμενα να καταθέσει ένα δικόγραφο αντιρρήσεων περί την εκτέλεση.

Όσον αφορά τώρα την επιδίωξη εκπληρώσεως των δικαιωμάτων του δημοσίου έναντι του ιδιώτη: Σας το λέω ενδεικτικά. Έχουμε τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, που με συγκεκριμένες διαδικασίες άμεσα το ελληνικό δημόσιο έρχεται και εκπληρώνει τα δικαιώματά του.

Όλες αυτές είναι διατάξεις που αν μη τι άλλο οδηγούν σ' ένα προβληματισμό. Πώς, όταν έχουμε δικαιώματα διαγνωσθέντα, αναγνωρισθέντα, επιβεβαιωθέντα από δικαστική απόφαση και είναι δικαιώματα υπέρ του Έλληνα πολίτη, θα μπορέσουμε με μία ανάλογη ομοιοδμή συναφή διαδικασία να καταλήξουμε σε άμεση, γρήγορη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του δημοσίου και όχι να ανεύρουμε, κατά τη δική μου πάντα άποψη την προσωπική, την έχουσα, αν θέλετε, νομικό υπόβαθρο, όχι αναζητώντας αυτούς τους πολυδαίδαλους, πολυσύνθετους, πολύμορφους τρόπους οι οποίοι, επαναλαμβάνω, όπως και στην αρχή είπα, μπορεί να οδηγήσουν και σε μη εκπλήρωση αυτών των συγκεκριμένων υποχρεώσεων του ελληνικού δημοσίου έναντι του πολίτη.

Τι θέλω να πω: Δεν ξέρω αν υπήρξε προβληματισμός και αναζήτηση και προσέγγιση τυχόν σε συστήματα άλλων χωρών προηγμένων εκ πρώτης όψεως θεωρουμένων ότι έχουν επιλύσει από πολλών ετών αυτά τα συγκεκριμένα προβλήματα. Δεν ξέρω αν υπήρξε τέτοια προσέγγιση, διότι εγώ δεν μπορώ να πιθανολογήσω ότι ανάλογες ρυθμίσεις υπάρχουν και σ' αυτά τα δικαϊκά συστήματα αυτών των προηγμένων πράγματι και επί της ουσίας χωρών ότι έχουν λύσει αυτά τα προβλήματα.

Θα σας έλεγα τι μπορεί να προκύψει στην πράξη ως δικαίωμα αναγνωρισθέν δια δικαστικής αποφάσεως για τον πολίτη. Ενδεχόμενα ένα δικαίωμα χρηματικό. Θα επιδιώξουμε να έλθει το τριμελές συμβούλιο να πει αν είναι δικαιολογημένη η καθυστέρηση, διότι ενδεχομένως ελλείπει η ιδιωτική περιουσία στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου; Μα, αυτό μπορεί να προβλεφθεί στον προϋπολογισμό, αν θέλετε και με την έννοια την εγγυητική του ελληνικού δημοσίου, της ελληνικής πολιτείας. Και ιδιωτική περιουσία να μην έχει, να υπάρχει τρόπος από της επιδόσεως συγκεκριμένης αποφάσεως μετά παρέλευση συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος κατά τις περί εντάλματος διατάξεις, να μπορεί να πηγαίνει ο πολίτης, έστω κι αν ελλείπει η ιδιωτική περιουσία, να εισπράττει αυτό το συγκεκριμένο ποσό. Τι άλλη εκπλήρωση μπορεί να επιζητεί ο πολίτης; Να επιζητεί σύμπραξη του ελληνικού δημοσίου σε μία διοικητική σύμβαση;

Γιατί κι εκεί να μην τεκμαίρεται με την πάροδο απράκτου της προθεσμίας ότι ήδη υπάρχει η σύμπραξη του ελληνικού δημοσίου; Δεν εκδίδει μία οικοδομική άδεια. Επιδίδω, λοιπόν, την απόφαση η οποία, επαναλαμβάνω, είναι εκτελεστική, παρέχεται προθεσμία. Γιατί να μη θεωρείται, διότι ήδη το δικαστήριο έκρινε νομίμως, ουσιαστικά βασίμως ζητούσα την έκδοση της αδείας, και να μην τεκμαίρεται μετά την πάροδο αυτής της προθεσμίας ότι ήδη υπήρξε η έκδοση της οικοδομικής αδείας;

Καταλήγοντας θέλω να πω ότι είναι θεσμικής αξίας, μείζονος σημασίας –κατά καιρούς έχουμε όλοι προσεγγίσει το θέμα– το προς συζήτηση ζήτημα και πρέπει να επιλυθεί ουσιαστικά. Εκτιμούμε, με τις αιτιάσεις που εξεφράστησαν από πλευράς εισηγήτριας, ότι υπάρχει πολυδαίδαλο, πολύμορφο, πολυσύνθετο σύστημα που τελικά θα οδηγήσει σε ίδια αποτελέσματα με αυτά που κατά καιρούς βιώνουμε και που έρχεται το νομοσχέδιο να επιλύσει και δεν μπορεί να επιλύσει.

Θα αναφερθώ με δύο προτάσεις και σε ένα δεύτερο ζήτημα, όσον αφορά τις παρεμβάσεις, την προαγωγή τακτικών διοικητικών δικαστών σε Συμβούλους Επικρατείας. Νομίζω ότι δεν μπορεί κανείς να διαφωνήσει ότι αυτό πρέπει να υιοθετηθεί για πάμπολλους λόγους και κυρίως διότι νομοθετικές παρεμβάσεις υπήρξαν κατά καιρούς –και το 1977, αν δεν κάνω λάθος, και το 1983 και το 1999– που μετέφεραν υποθέσεις ουσίας, διοικητικές διαφορές ουσίας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια.

Θα έλεγα, λοιπόν, ότι η οργανωτική διάρθρωση των άλλων ποινικών και πολιτικών δικαστηρίων πρέπει να είναι η ίδια με τη διάρθρωση των διοικητικών. Συμπαράσύρονται τα διοικητικά δικαστήρια. Αυτή είναι η δικαιολογητική βάση, το να έχουμε και εκεί αυτήν την κατάταξη των δικαστών, οι οποίοι θα φτάνουν μέχρι το βαθμό του Συμβούλου Επικρατείας και εν πάση περιπτώσει, για λόγους προσωπικής αξιοσύνης, η ανέλιξη σε εκείνο το βαθμό θα αποτελεί ένα στοιχείο ενισχυτικό της διαδρομής τους και της σωστής εκπλήρωσης των καθηκόντων τους.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Κατσαρός έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν ξέρω αν ο κύριος Υπουργός έχει συνειδητοποιήσει πλήρως το περιεχόμενο αυτού του νομοσχεδίου, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Αν, δηλαδή, ο επιδιωκόμενος σκοπός μπορεί να επιτευχθεί με τις συγκεκριμένες διατάξεις αυτού του νομοσχεδίου.

Κύριε Υπουργέ, νομίζω –και αυτό τουλάχιστον το οποίο πιστεύω στηρίζεται ακριβώς πάνω σε αυτές τις διατάξεις, τις οποίες καλούμεθα να ψηφίσουμε– ότι υπάρχει μία φοβερή αντίφαση μεταξύ περιεχομένου διατάξεων και επιδιωκόμενου σκοπού.

Πιστεύω ότι η διαδικασία η οποία καθιερώνεται είναι και χρονοβόρα και αλυσιτελής, πρώτα από όλα λόγω της συνθέσεως των τριμελών συμβουλίων, ως προς τα οποία δεν ξεκαθαρίζεται αν είναι δικαστήρια ή αν είναι διοικητικές επιτροπές. Λέγονται συμβούλια. Το Σύνταγμα βεβαίως μιλάει για πολιτικά ή διοικητικά δικαστήρια.

Το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής επισημαίνει τις συνέπειες αυτής της διατύπωσης. Θα τις δείτε εν όψει και της συζήτησεως των άρθρων. Πρέπει να δεχθείτε να τεθεί κάποια διάταξη, η οποία θα ξεκαθαρίσει τη φύση αυτών των τριμελών συμβουλίων, αλλά και τη δικαιοδοσία τους.

Η σύνθεσή τους από τον πρόεδρο εκάστου των τεσσάρων ανωτάτων δικαστηρίων, –τα οποία μνημονεύονται–, από δύο μέλη των δικαστηρίων τους, σημαίνει αναμφισβήτητα ότι σε αυτούς τους συγκεκριμένους δικαστές θα ανατεθεί και μία πρόσθετη εργασία. Να είστε απόλυτα βέβαιος, κύριε Υπουργέ, ότι αυτήν την εργασία οι δικαστές της σύνθεσης των τριμελών συμβουλίων θα την δουν ως πάρεργο. Και να είστε επίσης απόλυτα βέβαιος ότι θα είναι τόσοσ πολλός ο φόρτος εργασίας εν όψει της συγκρότησης αυτών των τριμελών συμβουλίων.

Σήμερα οι πολίτες και όταν δεν εκτελούνται οι αποφάσεις δεν απευθύνονται σε κάποιο όργανο για να ζητήσουν την προστασία τους, γιατί δεν υπάρχει όργανο. Αλλά και ο Συνήγορος του Πολίτη ξέρετε πάρα πολύ καλά με πόσες ανάλογες περιπτώσεις έχει επιβαρυνθεί. Τώρα που θα υπάρχει και συγκεκριμένο όργανο ο φόρτος εργασίας θα είναι τεράστιος.

Επισημάνθηκε προηγουμένως από άλλους αγορητές ότι τα τριμελή συμβούλια δεν υποχρεούνται να αναπτύξουν τις πρωτοβουλίες τους, που πάλι περιγράφει το νομοσχέδιο, μέσα σε ορισμένη προθεσμία. Θα δείτε να υποβάλλεται μία αίτηση από κάποιο ενδιαφερόμενο –και εδώ για τη λέξη «ενδιαφερόμενος» δείτε τις παρατηρήσεις του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής– και να ορίζεται δικάσιμος ύστερα από έξι, οκτώ, δέκα μήνες κλπ.

Δεν είναι καθόλου απίθανο αυτό διότι κατά τη συζήτηση αυτής της αίτησης στο τριμελές συμβούλιο, από τη στιγμή που θα διερευνάται το αδικαιολόγητο ή μη της μη συμμόρφωσης και θα ζητούνται και εξηγήσεις από την αρχή που ήταν υποχρεωμένη να συμμορφωθεί προς την απόφαση και δεν συμμορφώθηκε, αμέσως θα δημοσιουργείται κατά κάποιο τρόπο κάποια «δίκη», στην οποία οπωσδήποτε και ο ενδιαφερόμενος θα παρίσταται. Άρα θα καταλήγει όλη αυτή η ιστορία σε μία δικαστική απόφαση, αν δεχθείτε ότι τα τριμελή συμβούλια έχουν δικαιοδοσία δικαστική, όπως ακριβώς απαιτούν και οι σχετικές διατάξεις του Συντάγματος. Η έκδοση κάποιας απόφασης σημαίνει οπωσδήποτε παρέλευση αρκετού χρονικού διαστήματος.

Ακολουθεί στη συνέχεια η θέση εύλογης προθεσμίας συμμόρφωσης, η οποία προθεσμία δεν μπορεί, κατά την τροποποίηση την οποία μας μοιράσατε, να υπερβεί τους τρεις μήνες. Στην όλη διαδικασία προστίθενται –και να είστε βέβαιος ότι το ανώτατο θα ορίζεται, το τρίμηνο– και άλλοι τρεις μήνες και ακολουθεί δεύτερη συνεδρίαση του τριμελούς συμβουλίου για την επιβολή της ειδικής κύρωσης. Η ειδική κύρωση λοιπόν επιβάλλεται πάλι με κάποια δικαστική απόφαση, και αυτή θέλει συζήτηση, έκδοση, δημοσίευση, επιδότηση –άλλη παρέλευση αρκετού χρονικού διαστήματος– και στη συνέχεια, σε περίπτωση που δεν συμμορφωθεί πάλι κατά την τροποποίηση την οποία μας διανείμετε, μπορεί να επιβληθεί και νέα κύρωση. Καινούρια διαδικασία για την επιβολή της κύρωσης. Θα επιβάλλεται τελικώς ένα χρηματικό πρόστιμο, το οποίο χρηματικό πρόστιμο, κύριε Υπουργέ, δεν θα το πληρώνει αυτός ο οποίος φταίει γιατί δεν εξετέλεσε την απόφαση ή η υπηρεσία, γενικά, η οποία δεν εξετέλεσε την απόφαση, αλλά θα την πληρώνει το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ο ΟΤΑ ή το Δημόσιο, που ήταν υποχρεωμένο να συμμορφωθεί και καταλαβαίνετε πάρα πολύ καλά ότι κατά κάποιον τρόπο βγαίνει από τη μέση η προσωπική ευθύνη εκείνων οι οποίοι ενέχονται για τη μη συμμόρφωση με την απόφαση.

Βεβαίως απειλεί το νομοσχέδιο με επιβολή και κάποιων πειθαρχικών κυρώσεων, αλλά οι πειθαρχικές κυρώσεις θα επιβληθούν από τα αρμόδια πειθαρχικά συμβούλια κατά την εκεί προβλεπόμενη διαδικασία. Έχετε τη γνώμη ότι μπορεί να καταλήξει ένα τέτοιο συμβούλιο σε πειθαρχική απόφαση όταν θα υπάρχει η γνώμη του νομικού συμβουλίου της υπηρεσίας ο οποίος θα λέει ότι δεν είναι σωστή η απόφαση και είναι δικαιολογημένη η μη συμμόρφωση σε αυτήν ή θα κάνει ενδεχομένως και ορισμένες άλλες ενέργειες; Έχω τη γνώμη ότι και αυτήν την απειλή της πειθαρχικής ποινής εις βάρος των συγκεκριμένων προσώπων τα οποία ενέχονται για τη μη συμμόρφωση με την απόφαση δεν θα την δούμε ποτέ να επιβάλλεται.

Όμως όσον αφορά την επιβολή αυτού του χρηματικού ποσού για τη μη συμμόρφωση ζητήθηκε από τον κ. Κουβέλη να καθορίζεται το ελάχιστο. Ο κ. Ακριβάκης είπε να καθορίζεται και το ανώτατο. Είναι πάρα πολύ δύσκολο. Είναι πάρα πολύ δύσκολο γιατί σε ορισμένες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, ακόμα και με την επιβολή του ανωτάτου ορίου, αυτό το ανώτατο όριο θα είναι πάρα πολύ λίγο εν σχέσει με τη σημασία που θα έχει η μη συμμόρφωση προς τη δικαστική απόφαση. Θα είναι και πάρα πολύ δύσκολο να προσδιοριστεί, έστω και με τα κριτήρια τα οποία θέτει ο νόμος, το χρηματικό ποσό. Γι' αυτό θα ήταν προτιμότερο η επιβολή του προστίμου να είναι κλιμακωτή, αυτό που γίνεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τη μη συμμόρφωση των χωρών-μελών προς τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου. Αυξάνεται κατά μήνα ή κατά εξάμηνο ή κατ' έτος. Αυξάνει το ποσό κατά αριθμητική πρόοδο ή και κατά γεωμετρική πρόοδο σε ορισμένες περιπτώσεις.

Αυτό θα ήταν μέσο, το οποίο θα εξανάγκαζε το νομικό πρό-

σσωπο ή το δημόσιο προς συμμόρφωση, διότι κάθε μέρα καθυστέρησης οπωσδήποτε θα σήμαινε κι ένα πρόσθετο ποσό. Αυτές τις παρατηρήσεις θα ήθελα να κάνω στο νομοσχέδιο. Βεβαίως στα άρθρα θα πούμε περισσότερα.

Ως προς το δεύτερο μέρος του νομοσχεδίου –και τελειώνω μ' αυτό- κύριε Υπουργέ, κάποτε -δεν ξέρω ύστερα από πόσα χρόνια- ως προς την ποσόστωση, την οποία βάζουμε σήμερα για την προαγωγή τακτικών και διοικητικών δικαστών σε μέλη του Συμβουλίου της Επικρατείας, θα αναγκαστούμε να φθάσουμε εκεί που είμαστε τώρα στα τακτικά δικαστήρια.

Απλώς το θέτω σαν προβληματισμό. Βεβαίως τώρα δεν μπορούμε να κινηθούμε εκτός Συντάγματος. Ας είναι όμως στη σκέψη μας το εξής: Μήπως πρέπει να ενοποιηθεί αυτό το καθεστώς, για να υπάρχει και στους διοικητικούς δικαστές κι αυτό το κίνητρο της διάκρισης λόγω καλής συμπεριφοράς και λόγω ορθής εφαρμογής του νόμου, για να μπορέσουμε έτσι να συμβάλλουμε εις την καλύτερη απονομή της δικαιοσύνης;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω προς το Σώμα ότι οι Υπουργοί Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υγείας και Πρόνοιας, Δικαιοσύνης, Μεταφορών και Επικοινωνιών, Δημοσίας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, Αναβάθμιση του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημοσίας Διοίκησης και του Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης και Ελέγχου».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διάρκη Επιτροπή.

Το λόγο έχει ο κ. Βαρβιτσιώτης. Θα ακολουθήσουν ο κ. Ακριβάκης και ο κ. Σκυλλάκος.

Ορίστε, κύριε Βαρβιτσιώτη, έχετε το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, πριν από δέκα περίπου χρόνια το ακυρωτικό δικαστήριο της Αυστρίας εξέδωσε μία ιστορική απόφαση. Έκρινε ότι θα μπορούσε να κατασχεθεί το υπηρεσιακό αυτοκίνητο του Προέδρου της Αυστριακής Δημοκρατίας προκειμένου να εκπλειστηριαστεί και από το πλειστηρίασμα να ικανοποιηθεί απαίτηση ιδιώτη δανειστή του δημοσίου.

Ακόμη προχώρησε τη σκέψη του λέγοντας ότι με τέτοια κατάσχεση είναι έγκυρη, αφού δεν παρεμποδίζει την άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων του Προέδρου της Δημοκρατίας της Αυστρίας, διότι η χορηγία την οποία λαμβάνει από την Πολιτεία είναι ικανή και επιτρέπει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να αναζητήσει άλλους τρόπους μετακινήσεως, έστω και με ταξί.

Αυτή η απόφαση του ανωτάτου αυστριακού δικαστηρίου κρίθηκε απ' όλο το νομικό κύκλο της Αυστρίας ως θεμέλιος λίθος και επικροτήθηκε απ' όλη την ευρωπαϊκή νομική σκέψη.

Όλες οι ευρωπαϊκές χώρες, όλα τα ευρωπαϊκά κράτη, κύριε Πρόεδρε, σέβονται τον πολίτη κι έχουν, αυξημένο το αίσθημα του κράτους δικαίου. Μέχρι πρότινος μόνο η Ελλάς από τα δέκα πέντε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ηρνεύτο τη δυνατότητα κατασχέσεως κατά του δημοσίου. Βεβαίως κοντά στην Ελλάδα ηρνεύτο αυτήν τη δυνατότητα και η Τουρκία.

Η ελληνική νομολογία στηριζόταν στο άρθρο 8 του ν. 2059/1952, σύμφωνα με το οποίο δεν επιτρέπεται κατάσχεση κατά του δημοσίου, με την αιτιολογία ότι το ελληνικό δημόσιο δεν είναι ούτε αφερέγγυο ούτε δύστροπο. Δυστυχώς, κύριε Πρόεδρε, όλοι μας ζούμε στην Ελλάδα και ξέρουμε ότι το ελληνικό δημόσιο και δύστροπο είναι και πολλές φορές και αφερέγγυο!

Ευτυχώς είχαμε ορισμένες αποφάσεις -κυρίως πρωτοδικείων- οι οποίες έκριναν ότι αυτή η απόλυτη απαγόρευση αντίκειται στο άρθρο 20 παράγραφος 1 του Συντάγματος «περί έννομης ακρόασεως και δικαστικής προστασίας» και στο άρθρο 6 παράγραφος 1 της ευρωπαϊκής συμβάσεως ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Έκτοτε έχουν εκδοθεί πολλές αποφάσεις πρωτοδικείων και εφετειών - καθώς επίσης και μια απόφαση του Αρείου Πάγου και μια απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας-οι οποίες αναγνωρίζουν αυτό το δικαίωμα.

Αυτή η κατάσταση ως αντιλαμβανέστε δεν μπορούσε να

συνεχιστεί και κατά τη συζήτηση του Συντάγματος και στην Επιτροπή και στην Ολομέλεια πρότεινα και υπερασπίστηκα μετά «πάθους» ότι πρέπει να τεθεί μια τέτοια διάταξη στο Σύνταγμα. Θα μπορούσε βέβαια το θέμα να ρυθμιστεί με απλό νόμο, αλλά για μεγαλύτερη κατοχύρωση θα έπρεπε να περιβληθεί με συνταγματική διάταξη.

Θα ήθελα να εξάρω εδώ τη στάση του τότε Υπουργού Δικαιοσύνης, του Μιχάλη Σταθόπουλου, ο οποίος την αποδέχτηκε αμέσως. Διότι ο εισηγητής της Πλειοψηφίας είχε ορισμένες επιφυλάξεις. Κατά τη συζήτηση στην Ολομέλεια ο εισηγητής της Πλειοψηφίας προσέθεσε, παρά τα όσα είχαν αποφασιστεί στην Επιτροπή της Αναθεώρησης, τη «φρασούλα» «όπως νόμος ορίζει» και έγινε επ' αυτού συζήτηση στην Αίθουσα αυτή. Και τον ρώτησα: «Προς τι αυτή η προσθήκη;» και μου απάντησε: «Είναι μόνο για να καθοριστεί ποια πράγματα υπόκεινται σε εκτέλεση και τίποτε άλλο».

Θα ήθελα, κύριε Υπουργέ, να διαβάσετε τα Πρακτικά της Επιτροπής Αναθεώρησης και της Ολομέλειας της 7ης Μαρτίου 2001, της πρωινής συνεδρίασεως, για να δείτε πώς εξελίχθηκε η συζήτηση.

Αντ' αυτού τι καθιερώνεται; Καθιερώνουμε δύο διαδικασίες. Η μία είναι για τη μη συμμόρφωση της διοικήσεως προς τις δικαστικές αποφάσεις και η άλλη είναι η διαδικασία για την αναγκαστική εκτέλεση.

Έρχομαι στην πρώτη. Η διαδικασία η οποία καθιερώνεται είναι μια περίπλοκη και χρονοβόρα διαδικασία, μία διαδικασία που θα μπει στα γρανάζια της γραφειοκρατίας και δεν πρόκειται να έχει σύντομη έκβαση και πολλές φορές δεν θα είναι και αποτελεσματική, κύριε Πρόεδρε. Όλες αυτές οι επιτροπές, οι επιτροπούλες που δεν ξέρουμε ποιο νομικό περίβλημα έχουν, όλα αυτά δεν αντιλαμβανόμαστε ότι δημιουργούν μία περιπλοκότητα, μία χρονοβόρο παράταση αυτής της εκκρεμότητας;

Αλλά μήπως στην αναγκαστική εκτέλεση είναι σαφής η διάταξη; Διά το άρθρο 4 σχεδόν τα πάντα, τα ανήκοντα στο δημόσιο, εξαιρούνται της εκτελέσεως. Θα ήταν πολύ πιο απλό να έλεγε μία φράση, κύριε Πρόεδρε, αν η διατύπωση ήταν απλουσιτάτη, κρουστάλλινη, ότι «εξαιρούνται της εκτελέσεως τα εκτός συναλλαγής πράγματα που έχουν τεθεί για την εξυπηρέτηση του απαραίτητου δημοσίου συμφέροντος». Αυτό θα έλυνε το θέμα. Αντ' αυτού η γενικότητα της εξαίρεσης της πραγματικά με θλίβει διότι κατ' αυτόν τον τρόπο δεν κάνουμε τίποτε άλλο παρά: Πρώτον, περιγράφουμε τη σαφή επιθυμία του συνταγματικού νομοθέτη, όπως αυτή κατεγράφη στα Πρακτικά τόσο της Επιτροπής όσο και της Ολομέλειας και δεύτερον μένουμε πίσω από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Εξακολουθούμε να είμαστε ένα κράτος στενόκαρδο, ένα κράτος που αρνείται το κράτος δικαίου, ένα κράτος που βάζουμε συνέχεια οδοφράγματα για να υπερασπιστούμε δήθεν το δημόσιο συμφέρον, πάντοτε σε βάρος του ιδιώτη. Ο ιδιώτης είναι το μεγάλο θύμα πάντοτε διότι είναι και αδύναμος. Ξέρετε πόσο χρόνο κατανάλωσαν ιδιώτες για να βγάλουν αυτές τις εφετακές αποφάσεις που προανέφερα. Έχω μπροστά μου σωρεία τέτοιων αποφάσεων. Δώδεκα χρόνια ήταν το ελάχιστο, κύριε Πρόεδρε, λόγω των συνεχών αναβολών που ζητούσε το δημόσιο, και με όλη την κωλυσιεργία του δημοσίου. Και έχω περιστατικά τα οποία είναι φρικιαστικά.

Το Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Ρόδου ηρνεύτο να καταβάλει την αποζημίωση που επεδίκασε στους γονείς το Πρωτοδικείο για το θάνατο της εντεκάχρονης κόρης τους η οποία προσεβλήθη από AIDS λόγω κακής μεταγγίσεως. Έχουμε την απόφαση του δολοφονηθέντος εισαγγελέως Ανδρουλιδάκη.

Επεδικάσθη η αποζημίωση. Το δημόσιο αρνείται ακόμη και σήμερα να καταβάλει την αποζημίωση. Υπάρχουν πολλές, αλλά δεν έχω το χρόνο να τις αναφέρω. Η λύση πάντως που δίνει το νομοσχέδιο δεν είναι ικανοποιητική και γι' αυτό είναι υποχρεωμένος για συνειδησιακούς λόγους να καταψηφίσω το πρώτο κεφάλαιο. Δεν δέχομαι ότι μπορεί να περιγράφουμε τη συνταγματική επιταγή και κατ' αυτόν τον τρόπο να έχουμε πάντοτε απέναντί μας τον πολίτη.

Όσον αφορά το δεύτερο κεφάλαιο, αφού έχουν συμφωνήσει οι δύο δικαστικές ενώσεις δεν διατυπώνω καμία αντίρρηση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Ακριβάκης έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δε νομίζω ότι υπάρχει λόγος αυτήν τη στιγμή αφού όλα τα κόμματα επί της αρχής ψηφίζουν το νομοσχέδιο, να πω και εγώ πάρα πολλά. Θα πρέπει, όμως, να τονίσω ότι δεν είναι προς τιμή όλων μας που σήμερα συζητούμε νομοσχέδιο και θα ψηφίσουμε νόμο που θα επιτάσσει τη συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις. Αυτό δεν είναι αυτονόητο σε ένα κράτος-δικαίου; Χρειάζεται να ψηφίσουμε νόμο; Χρειάζεται συνταγματική πρόβλεψη, όπως έγινε, ούτως ώστε η διοίκηση να σέβεται και να εκτελεί τις αποφάσεις των δικαστηρίων. Για άλλες χώρες αυτό είναι αυτονόητο. Μόνο για εμάς εδώ στην Ελλάδα δεν είναι αυτονόητο. Διότι υπάρχουν παλαιότεροι νόμοι που έδιναν τη δυνατότητα στο ελληνικό δημόσιο να ξεφεύγει –στην κυριολεξία χρησιμοποιώ την έκφραση– από τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων.

Το ελληνικό δημόσιο μέχρι σήμερα και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης είχαν μια ιδιότυπη ασυλία, η οποία δεν εδικαιολογείτο από τίποτα απολύτως. Και αυτό που ανέφερε προηγουμένως ο συνάδελφος ότι το ελληνικό δημόσιο αφερέγγυο και δεν είναι και δύστροπο, απέχει πολύ της πραγματικότητας. Γι' αυτό είπα, λοιπόν, ότι δεν μας τιμά ιδιαίτερα το ότι έχουμε ένα νομοσχέδιο που έχει τίτλο «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις Δικαστικές Αποφάσεις». Είναι υποτιμητικό για όλους μας.

Οι αγορητές της Νέας Δημοκρατίας έκαναν μια –οφείλω να πω– καλόπιστη κριτική στο νομοσχέδιο. Ομολογώ απολύτως καλόπιστη. Όμως, θα έλεγα ότι υπερέβαλαν λίγο τα πράγματα. Θεώρησαν ότι μ' αυτήν τη διαδικασία –την ενδιάμεση θα την πω διαδικασία– του Τριμελούς Δικαστικού Συμβουλίου δίνεται η δυνατότητα στο δημόσιο να ξεφεύγει και πάλι ή αν θέλετε να χρονотριβεί και έτσι να ακυρώνεται εν τίνι μέτρο η θέληση όλων μας να υπάρξει θεσμοθετημένα πλέον η υποχρέωση του ελληνικού δημοσίου να σέβεται τις δικαστικές αποφάσεις. Αυτό σίγουρα το θέλουμε όλοι. Το εκφράζω και εγώ κατά τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο.

Όμως, ξεχνάμε τι; Κάτι που μάλιστα δεν αναφέρθηκε και από την εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας. Ότι τα τριμελή αυτά συμβούλια αποτελούνται από ανώτατους δικαστικούς. Δεν είναι όργανα επηρεαζόμενα ή διοριζόμενα από την εκάστοτε κυβέρνηση. Είναι ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας και ανώτατοι δικαστικοί. Αυτοί άραγε έχουν κανένα λόγο να αναγνωρίσουν το σπουδαίο λόγο στο δημόσιο και να του δώσουν συγχωροχάρτι επειδή δεν εκτελεί την όποια δικαστική απόφαση;

Ανώτατοι δικαστικοί είναι. Αυτοί που έβγαλαν την απόφαση, την οποία δεν εκτελεί το δημόσιο, αυτοί πάλι. Η ίδια δικαιοσύνη –δεν λέω τα ίδια πρόσωπα– θα κρίνει εάν υπαίτιος ή ανυπαίτιος το δημόσιο καθυστερεί ή δεν συμμορφώνεται με μια δικαστική απόφαση.

Άρα, λοιπόν, θα ήθελα να πω ότι υπάρχει εγγύηση πως η όποια κρίση του τριμελούς αυτού συμβουλίου θα είναι δίκαιη. Και ασφαλώς δεν θα έχουν καμία εξάρτηση, όπως είπα προηγουμένως, από την όποια κυβέρνηση και από το όποιο κράτος αυτήν τη στιγμή εκφράζεται από όποια κυβέρνηση.

Θα ήθελα, όμως, να σταθώ λίγο στο άρθρο 3 το οποίο το θεωρώ πάρα πολύ κεφαλαιώδες.

Για να λειτουργήσει αποτελεσματικά, κύριε Υπουργέ, το σύστημα, αυτή δηλαδή η ιστορία των τριμελών συμβουλίων τα οποία θα αποφαίνονται για την καθυστέρηση ή τη μη συμμόρφωση του δημοσίου με μια δικαστική απόφαση και να είναι αποτελεσματικές οι αποφάσεις τους, θα μου επιτρέψετε να πω ότι η δικαιοδοσία που έχουν να επιβάλουν ένα χρηματικό ποσό στον ενδιαφερόμενο δεν αρκεί. Αλλιώς ίσως φθάσουμε σε ένα σημείο που πράγματι σε ένα βαθμό να ακυρωθεί η διάθεσή σας, η πρόθεσή σας και η πρόθεση όλων μας να υπάρξει συμμόρφωση της διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις. Να το πω αλλιώς; Διαφωνώ απολύτως με την απλούστευση αυτού του θέματος.

Λέει η συγκεκριμένη διάταξη: Το τριμελές συμβούλιο βεβαιώνει τη μη συμμόρφωση της διοίκησης προς τη δικαστική απόφαση και προσδιορίζει ένα χρηματικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στον ενδιαφερόμενο ως κύρωση για τη μη συμμόρφωση της διοίκησης προς τη δικαστική απόφαση. Είναι πολύ απλουστευμένη αυτήν τη διάταξη υπό την έννοια ότι περιορίζει τη διαφορά μεταξύ του δημοσίου και του ενδιαφερομένου προσώπου. Αυτή είναι μόνο η πλευρά που πρέπει αυτήν τη στιγμή εμείς να δούμε; Το ότι το όργανο του δημοσίου, το οποίο παρέλειψε για κάποιους λόγους να συμμορφωθεί προς μία δικαστική απόφαση, δεν μας ενδιαφέρει; Δεν πρέπει να υποστεί κάποια κύρωση όποιος και αν είναι αυτός; Δηλαδή γιατί το δημόσιο θα αναγκαστεί να πληρώσει αυτό το χρηματικό ποσό από τους φορολογούμενους πολίτες και αυτός ο οποίος είναι υπαίτιος για την εκταμίευση αυτή θα περάσει απαρτήρητος; Πραγματικά δεν το καταλαβαίνω αυτό το νόημα.

Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να μας ενδιαφέρει και η εύρυθμη λειτουργία του κράτους. Δεν κρίνεται μόνο με το να δώσουμε ένα ποσό στον ενδιαφερόμενο, κλείστηκε η πληγή.

Γι' αυτό, λοιπόν, η άποψή μου είναι ότι πρέπει οπωσδήποτε στη διάταξη αυτή να μπουν αυστηρότατες πειθαρχικές κυρώσεις, αλλιώς η διάταξη αυτή δεν νομίζω ότι θα προσφέρει τίποτα σε αυτό που επιδιώκετε με το νόμο σας.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Αστικές και ποινικές ευθύνες.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Και ποινικές. Δεν έχω αντίρρηση. Και ποινικές.

Επίσης, κύριε Υπουργέ, θεωρώ ότι και η τροπολογία την οποία καταθέσατε σήμερα, αυτό το εφάπαξ, της επιβολής αυτού του χρηματικού ποσού, παύει να υπάρχει όπως ήταν στο αρχικό νομοσχέδιο. Θα μπορεί όμως, το τριμελές συμβούλιο μετά τη νέα μη συμμόρφωση της διοίκησης να ξανασυνέλθει και να επιβάλει πάλι ένα χρηματικό ποσό και αυτό δεν θεραπεύει το πράγμα. Δηλαδή με άλλα λόγια, εσείς μπορείτε το δημόσιο να μην εφαρμόζει μία δικαστική απόφαση πληρώνοντας κάποια χρηματικά ποσά τα οποία θα επιβάλει το τριμελές δικαστικό συμβούλιο.

Μου φαίνεται ότι θα δράσει αναποτελεσματικά αυτή η ιστορία εάν δεν υπάρξουν πειθαρχικές και ποινικές κυρώσεις στα όργανα που είχαν αυτήν τη συμπεριφορά είτε είναι εξ αμελείας είτε είναι και εκ δόλου. Γιατί και αυτό δεν μπορώ να το αποκλείσω.

Επίσης, είμαι υπέρ της άποψης ότι στη διάταξη αυτή θα πρέπει να μπει ένα κατώτατο και ανώτατο όριο του χρηματικού ποσού που μπορεί να επιβάλει το τριμελές συμβούλιο. Διότι και αυτό το ανώτατο και κατώτατο όριο πρέπει να συναρτάται με μία αποτίμηση που μπορεί να υπάρχει, της δεδουλευμένης διαφοράς μεταξύ δημοσίου και του ιδιώτη, δεν ξέρω τίνος είναι. Και μπορεί να ανέρχεται σε ένα ποσοστό.

Ήθελα επίσης να παρακαλέσω, κύριε Υπουργέ, να υπάρχει μία εξουσιοδότηση από τη Βουλή προς εσάς, προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, να καθορίσει κάποιες ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία αυτή της λειτουργίας του τριμελούς συμβουλίου, υπό την έννοια πού θα προσφύγει ο πολίτης, πού θα καταθέσει την αίτηση. Εντός πόσου διαστήματος χρόνου θα εκδικαστεί αυτή η αίτηση από το τριμελές συμβούλιο; Κάπου πρέπει να λέγονται αυτά τα πράγματα.

Και επειδή δεν το θεωρώ ότι είναι απαραίτητο να μπουν μέσα στο σώμα του σημερινού νομοσχεδίου, μπορεί με μία υπουργική απόφαση, κύριε Υπουργέ, να λυθεί και αυτό το ζήτημα.

Τελειώνοντας θέλω να πιστεύω, κύριε Υπουργέ, ότι αυτή η πρωτοβουλία που πήρατε για την κατάθεση αυτού του νομοσχεδίου και του νόμου ο οποίος θα γίνει νόμος του κράτους σε λίγο με αυτές τις βελτιώσεις, θα είναι ένας αρτιότερος νόμος που πράγματι θα εξαλείψει αυτό το φαινόμενο της ιδιότυπης ασυλίας που έχει το ελληνικό δημόσιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Αντώνης Σκυλλάκος έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Παίρνω το λόγο γιατί δεν υπήρξε εισήγηση από την πλευρά του Κ.Κ.Ε. λόγω δικής μου καθυστέρησης.

Το πρόβλημα είναι σοβαρό, δηλαδή το πρόβλημα ότι το

δημόσιο, η διοίκηση, δεν εφαρμόζει μια σειρά δικαστικές αποφάσεις.

Στην έκθεσή του ο συνήγορος του πολίτη μιλά για ποιοτικά προέχουσα παραβίαση της νομιμότητας απ' αυτήν την ιστορία με τη μη εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων.

Για όλους αυτούς τους λόγους εμείς ταχθήκαμε υπέρ της σχετικής διάταξης όταν συζητιόταν η Αναθεώρηση του Συντάγματος. Τώρα, βλέπουμε ότι με τον εκτελεστικό αυτής της διάταξης νόμο δεν λύνεται οριστικά το πρόβλημα και δεν εξασφαλίζονται πλήρως τα δικαιώματα των πολιτών. Και αυτό διότι με το σύνολο των διατάξεων μπορεί η διοίκηση να καθυστερεί στην εκτέλεση της απόφασης, να καθυστερεί επ' αόριστον, να αποφεύγει τις συνέπειες της μη εκτέλεσης, τελικά να μη συμμορφώνεται. Δεν μπορούμε να εμπιστευτούμε μόνο τον γεγονός ότι ανώτατοι δικαστικοί θα είναι αυτοί οι οποίοι θα συμμετέχουν στο σχετικό όργανο που θα ελέγχει αυτήν την υπόθεση, την κάθε προσφυγή.

Το πρώτο πρόβλημα που θέτουμε είναι σε σχέση με την έκταση εφαρμογής, το όργανο, για ποιες υποθέσεις θα μιλάμε, υποθέσεις που το δημόσιο με τη στενή έννοια δημόσιο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα Ν.Π.Δ.Δ. θα αρνούνται να εφαρμόσουν δικαστικές αποφάσεις. Υπάρχει όμως και άλλο δημόσιο. Και το λέει αυτό και η Επιστημονική Επιτροπή και σε πολλά ζητήματα η Επιστημονική Επιτροπή ταυτίζεται με τις δικές μας απόψεις και άλλων συναδέλφων όπως τοποθετηθήκαμε στη Διαρκή Επιτροπή.

Δεύτερο θέμα, ο αυτεπάγγελτος έλεγχος καταργείται, μένει στην άκρη με το ειδικό όργανο, τους εκπροσώπους του Συμβουλίου της Επικρατείας με βάση το σχετικό προεδρικό διάταγμα και δεν ξεκαθαρίζει –αυτά τα λέει η έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής, όταν λέμε ενδιαφερόμενος ποιος είναι. Είναι μόνο αυτός που κέρδισε την υπόθεση ή και αυτός που έμμεσα έχει συμφέρον από την εφαρμογή αυτής της υπόθεσης; Αυτό το τελευταίο ζήτημα πρέπει να ξεκαθαριστεί από τον κύριο Υπουργό.

Η δεύτερη ένστασή μας έχει σχέση με τη σύνθεση αυτού του τριμελούς οργάνου. Βεβαίως ο πρόεδρος του οικείου δικαστηρίου, αν και διορισμένος-επιλέγεται από την Κυβέρνηση- αποκτά ένα κύρος. Χρειάζεται όμως για όλες αυτές τις υποθέσεις το κύρος του; Μήπως αυτό το κύρος οδηγεί στο να παίρνονται αποφάσεις οι οποίες δεν είναι ευνοϊκές για τον πολίτη; Έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η Κυβέρνηση και η Δημόσια Διοίκηση να μην εφαρμοστούν ποτέ αυτές οι αποφάσεις; Για ποιον λόγο πρέπει σε όλα τα κρίσιμα ζητήματα να είναι ο πρόεδρος;

Με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να πω ότι δεν πρέπει άλλη φορά να συμβεί να αφαιρούνται από τα Πρακτικά αυτά που λέμε στη Διαρκή Επιτροπή. Αφαιρέθηκε όλη η παράγραφος που μιλούσε για τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, τον κ. Ματθία. Και μη μου πουν ότι είναι ανεξάρτητοι αυτοί οι οποίοι διορίζονται. Έκανε δικαστικό πραξικόπημα, για να μην μπορούν χιλιάδες θύματα του ναζισμού να διεκδικούν αποζημιώσεις από τα ελληνικά δικαστήρια. Με τέτοιο πραξικόπημα πήγε την απόφαση στο Ειδικό Δικαστήριο και βγήκε αρνητική απόφαση. Υπήρξε κατακραυγή σε όλη την Ελλάδα. Αυτό είναι το κύρος; Δεν εφαρμόζουν εντολές σε ορισμένες περιπτώσεις;

Θα έπρεπε κατά τη γνώμη μας να ορίζεται με κλήρωση το τριμελές όργανο. Ακόμα και τα δυο άλλα μέλη θα καθορίζονται, όπως θέλει ο Υπουργός, όπως θα βγει το προεδρικό διάταγμα. Δηλαδή θα μπορούν να ορίζονται και από τον πρόεδρο. Γιατί σε άλλες περιπτώσεις έχουμε την κλήρωση και εδώ τη φοβάται το Υπουργείο; Δεν είναι ικανοί άλλοι δικαστικοί; Πρέπει να αποτελούν συγκεκριμένη επιλογή;

Μια άλλη παρατήρηση που θέλω να κάνω είναι η εξής. Υπάρχουν προθεσμίες που μπορούν να μεταθέσουν για πολύ μακρύ χρονικό διάστημα τη μη εφαρμογή αυτής της απόφασης. Το τριμελές συμβούλιο καλεί μέσα σε ορισμένη προθεσμία. Δεν καθορίζεται ανώτατο όριο προθεσμίας. Κάνει μετά έρευνα. Πόσης διάρκειας είναι η έρευνα; Δεν καθορίζει τη διάρκεια της έρευνας για τη συγκεκριμένη υπόθεση. Το δημόσιο καλεί τον υπόχρεο εντός ευλόγου χρόνου. Πόσος είναι αυτός ο χρόνος; Μάλιστα, κινεί τη διαδικασία μόνο, αν θεωρήσει αδικαιολόγητη

την καθυστέρηση του δημοσίου. Στο όνομα του ότι είναι δικαιολογημένη μπορεί να μην προχωρά ποτέ αυτήν τη διαδικασία. Δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε. Αυτό στην πράξη μπορεί να οδηγήσει σε μεγάλες καθυστερήσεις, μέχρι και στην άρνηση να εφαρμοστούν κάποτε αυτές οι δικαστικές αποφάσεις.

Η Κυβέρνηση λέει ότι θα επιβάλλεται πρόστιμο. Πόσο θα είναι αυτό το πρόστιμο; Μια δραχμή ή ένα εκατομμύριο; Μήπως το δημόσιο προτιμά να πληρώσει ακόμα και πέντε εκατομμύρια, για να γλιτώσει αυτό που θα έπρεπε να πληρώσει από τη δικαστική απόφαση; Ποια είναι τα κριτήρια; Τα αφήνουμε στο τριμελές όργανο; Θα πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον κατώτερο όριο ή ένα ποσοστό απ' αυτό που λέει η δικαστική απόφαση και να βρεθεί τρόπος που αυτό το πρόστιμο να επιβάλλει και να πιέζει την κατάσταση, ώστε να εφαρμοστεί τελικά η απόφαση. Αφήνουμε μεγάλα περιθώρια. Μπήκε το πρόστιμο και δεν προσαρμόζεται. Το δημόσιο δεν έρχεται να εφαρμόσει τη δικαστική απόφαση. Τι άλλο θα γίνει; Ακόμα μια φορά εξέταση. Μετά; Μετά ουσιαστικά το δημόσιο με την πληρωμή ενός προστίμου θα δικαιούται να μην εφαρμόσει ποτέ αυτήν τη δικαστική απόφαση.

Επίσης, ταλαιπωρούμε τους πολίτες που προσφεύγουν τελικά σ' αυτήν την τριμελή επιτροπή. Όταν πρόκειται για χρηματική παροχή, να έχουν τελειώσει όλη τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. Μπορεί να υπάρχει στρεψοδικία από την πλευρά του δημοσίου. Τελείωσε η έφεση. Εντάξει, να τελειώνει η έφεση και να γίνει τελεσίδικη η απόφαση. Όμως το δημόσιο αρχίζει τις ανακοπές, για να γλιτώσει την υπόθεση. Σ' αυτές τις περιπτώσεις δεν θα έπρεπε να υπάρχει το δικαίωμα να μην προχωρά η διαδικασία ενώπιον του τριμελούς δικαστικού συμβουλίου.

Το κυριότερο απ' αυτά που λέμε στο πρώτο μέρος είναι το άρθρο 4, στο οποίο αποκλείεται η κατάσχεση απαιτήσεων που πηγάζουν από την έννομη σχέση δημοσίου δικαίου. Απαιτήσεις, δηλαδή, στα χέρια τρίτων όταν πρόκειται για έννομη σχέση δημοσίου δικαίου ή όταν πρόκειται για απαίτηση που αφορά χρηματικό ή άλλο αντικείμενο, το οποίο εξυπηρετεί δημόσιο σκοπό. Κι εμείς το είπαμε στην Επιτροπή, το επιβεβαιώνει και η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής; Τουλάχιστον κατά το ήμισυ για την πρώτη περίπτωση. Όταν μιλάμε για κατάσχεση απαιτήσεων, όπου υπάρχει έννομη σχέση δημοσίου δικαίου, δεν μπορεί να γίνει ο διαχωρισμός. Είτε έννομη σχέση δημοσίου δικαίου είτε ιδιωτικού δικαίου, είναι η ίδια περίπτωση όσον αφορά στο τι νομολογία υπάρχει. Και βεβαίως οι φόροι μπορούν να κατάσχονται, όπως είπε ο Άρειος Πάγος ότι μπορεί να κατάσχετα το ΤΑΠ στα χέρια τρίτων. Το ΤΑΠ αφορούσε στους δήμους.

Πρόκειται για πολύ προνομιακή μεταχείριση, εάν αυτές οι κατασχέσεις δεν μπορούν να γίνουν. Βεβαίως η Επιστημονική Επιτροπή λέει ότι όταν το αντικείμενο εξυπηρετεί δημόσιο όφελος, είναι ένα συγκεκριμένο αντικείμενο, ένα ακίνητο ή ένα κινητό, τότε το ζήτημα τίθεται διαφορετικά. Αν εξαιρέσουμε αυτές τις περιπτώσεις, αν εξαιρέσουμε και την κατάσχεση χρηματικών απαιτήσεων, διότι πρόκειται για σχέση δημοσίου δικαίου, τότε περιορίζονται σημαντικά οι υποθέσεις που θα μπορεί να προωθήσει το τριμελές όργανο. Αναίρεται, δηλαδή, σε σοβαρό βαθμό ο επιδιωκόμενος σκοπός του νομοσχεδίου.

Πέρα απ' αυτές τις σημαντικές παρατηρήσεις έχουμε και επιμέρους: Τα πρακτικά των τριμελών συμβουλίων όχι μόνο στην Κυβέρνηση, αλλά και στη Βουλή. Το λέει και η Επιστημονική Επιτροπή. Το είπαμε κι εμείς στη Διαρκή Επιτροπή. Πρώτον αυτό.

Δεύτερον, όχι μόνο πειθαρχικός έλεγχος. Τιμωρείται κανένας πειθαρχικά; Όταν ο από πάνω δίνει οδηγίες στον παρακάτω να μην εφαρμόσουν τις δικαστικές αποφάσεις θα πάει να τον τιμωρήσει; Να την κάνουμε αυτήν τη συζήτηση που γίνεται για ποινική και αστική ευθύνη. Θα έπρεπε όμως να εξεταστεί και απ' αυτήν την πλευρά το όλο θέμα. Και μάλιστα η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής λέει ότι τιμωρείται πειθαρχικά μόνο ο δημόσιος υπάλληλος. Η έννοια του δημοσίου υπάλληλου είναι πολύ περιορισμένη. Τι γίνεται με τους υπόλοιπους που δεν θεωρούνται καθ' αυτό δημόσιοι υπάλληλοι; Εμείς τασσόμαστε, όπως

είπαμε και στην Επιτροπή, υπέρ της αναδρομικής ισχύος τουλάχιστον από την περίοδο που αναθεωρήθηκε το Σύνταγμα.

Αυτά όσον αφορά στο πρώτο κεφάλαιο. Αυτές είναι και οι βασικές μας διαφωνίες, γι' αυτό δεν θα ψηφίσουμε επί της αρχής το νομοσχέδιο.

Έρχομαι στο δεύτερο κεφάλαιο. Εδώ οι παρατηρήσεις μας είναι επιμέρους, δεν θα μας οδηγούσαν μόνον αυτές στην καταψήφιση του νομοσχεδίου, αλλά θα τις αναλύσουμε.

Πρώτα-πρώτα, εμείς ως Κομμουνιστικό Κόμμα της Ελλάδας έχουμε ταχθεί υπέρ της ύπαρξης ενιαίου δικαστικού φορέα στη διοικητική δικαιοσύνη, όχι χωριστά Συμβούλιο Επικρατείας και χωριστά διοικητική δικαιοσύνη. Αυτό δεν στάθηκε δυνατόν, δεν έγινε δεκτό από την πλειοψηφία όταν αναθεωρούσαμε το Σύνταγμα. Έτσι βρέθηκε σαν «χρυσή» τομή κάποια μερίδα, ένας περιορισμένος αριθμός των διοικητικών δικαστών να μπορούν να προωθούνται στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Την ψηφίσαμε αυτήν τη διάταξη παρά τη γενικότερη διαφορετική αντίληψή μας. Το ερώτημά μας είναι γιατί πρέπει να γίνει μεταβατικά, μέσα σε τέσσερα, πέντε χρόνια και όχι άμεσα; Και γιατί αυτό το ένα πέμπτο, που σημαίνει δέκα στους πενήντα, να γίνεται κατά περίπτωση και εννιά; Και να έρχεται η πρόταση του Σώματος και να προσπαθεί να τους κάνει πενήντα δύο, ώστε να φθάνουμε στον αριθμό δέκα. Είπαμε το ένα πέμπτο, το 20%. Ας το τηρήσουμε. Όχι με το εκ περιτροπής ο ένατος και ο δέκατος ή ο πρώτος και ο δεύτερος και κατά περίπτωση να έχουμε εννιά στους πενήντα. Επί της ευκαιρίας θέλω να πω ότι εμείς τασσόμαστε υπέρ της αύξησης του αριθμού και των παρέδρων και των εισηγητών γιατί υπάρχει έλλειψη δικαστών και στο Συμβούλιο Επικρατείας, αλλά και σε όλα τα δικαστικά σώματα.

Δεν έχω καταλάβει –το είπα και στην Επιτροπή– γιατί πρέπει πρώτα να κενωθεί η θέση και τον επόμενο χρόνο να αρχίσει η διαδικασία συμπλήρωσής της. Θα έπρεπε, όταν ξέρουμε ότι θα συμπληρωθεί η θέση, να ξεκινούν οι διαδικασίες νωρίτερα, γιατί θα μένει τουλάχιστον ένα χρόνο κενή η θέση σε βάρος της δικαιοσύνης, εκτός βέβαια εάν δεν καταλαβαίνουμε καλά το άρθρο, αλλά όπως είδα το ίδιο υπονοεί και το Συμβούλιο της Επικρατείας και οι διοικητικοί δικαστές που έστειλαν το κείμενο με τις θέσεις τους σε όλα τα κόμματα.

Πώς γίνεται και από ποιον η επιλογή; Έχουμε το ίδιο πρόβλημα με αυτό που έχουμε στην εξέλιξη των δικαστών, στην ανέλιξη και στις μεταθέσεις και αποσπάσεις. Διορίζεται ο πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου, είναι επικεφαλής στο δικαστικό συμβούλιο *ex officio*, γίνεται μια εισήγηση η οποία είναι, έτσι όπως ορίζονται οι εισηγητές, υπό την ασφυκτική εποπτεία, όταν το θέλει, του προέδρου και το ίδιο γίνεται και εδώ. Αυτός είναι ο μηχανισμός ποδηγέτησης των δικαστών και έτσι γίνεται και εδώ η επιλογή από τους διοικητικούς δικαστές για το ποιοι θα πάνε στο Συμβούλιο της Επικρατείας ως Σύμβουλοι Επικρατείας.

Τελειώνω με το θέμα των κριτηρίων. Δεν γνωρίζω εάν και οι παλιές διαδικασίες προέβλεπαν το ήθος και την κοινωνική παράσταση. Εάν το προέβλεπαν, κακώς! Θα μπορούσαμε να κάνουμε μια συζήτηση τι θεωρείται ηθικό και τι όχι. Πριν από είκοσι χρόνια, για παράδειγμα, το να αρθρογραφήσει κάποιος δικαστικός στην εφημερίδα και να πει προσωπικές απόψεις που είναι ενοχλητικές, μπορεί να θεωρείτο ότι δεν συνάδει με το ήθος του δικαστή. Τώρα βλέπω ότι είμαστε πιο ελαστικοί.

Ο όρος, όμως, «κοινωνική παράσταση» χωρά πάρα πολύ νερό. Δεν υπάρχουν οι εκθέσεις από τη δουλειά τους; Υπάρχουν οι εκθέσεις. Πρέπει, λοιπόν, να αποφύγουμε όσο μπορούμε τους υποκειμενισμούς. Λέτε ότι ο εισηγητής που θα εισηγηθεί ποιοι θα επιλεγούν μπορεί να έχει και προσωπική αντίληψη. Δεν καταλαβαίνω τι σημαίνει προσωπική αντίληψη. Ο εισηγητής θα τους φωνάζει και θα τους κάνει ερωτήσεις για να καταλάβει το χαρακτήρα και τη μόρφωσή τους; Θα πάμε στις συνεντεύξεις; Δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε με τέτοιου είδους κριτήρια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Φίλιππος Πετσάλνικος έχει το λόγο.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου υλο-

ποιούνται δύο σημαντικές επιλογές του αναθεωρημένου πριν από ενάμιση χρόνο Συντάγματος: πρώτον, θεσμοθετείται ένας σύγχρονος και αποτελεσματικός μηχανισμός για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις και δεύτερον, υλοποιείται η προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Με το πρώτο κεφάλαιο του σχεδίου νόμου επιχειρείται μια ουσιαστική τομή στο σύστημα του ισχύοντος διοικητικού δικαίου, με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις. Το δικαίωμα δικαστικής προστασίας που κατοχυρώνει ρητά το Σύνταγμα αναμφίβολα περιλαμβάνει και την αναγκαστική εκτέλεση της δικαστικής απόφασης. Εντούτοις, έως πρόσφατα το σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης των αποφάσεων που εκδίδονται σε βάρος της διοίκησης, θα έλεγα ότι θα ήταν έκδηλα ανεπαρκές. Έστω και αν δεν είναι συχνές –αυτό είναι η πραγματικότητα– οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης της διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις ή μη εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων, παρ'όλα αυτά χρειάζεται πράγματι ένα σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης, που έλειπε. Οχυρωμένη πίσω από μια προκρούστεια διάκριση μεταξύ διοίκησης και δικαιοσύνης, η διοίκηση, έστω αυτές τις λίγες φορές, αρνιόταν τη συμμόρφωση με τη δικαστική απόφαση, με αποτέλεσμα ο βλαπτόμενος ιδιώτης να στερείται της δυνατότητας να επιτύχει την ικανοποίηση των δικαστικά αναγνωρισμένων δικαιών του απέναντι στη διοίκηση.

Σε κάποιες περιπτώσεις πράγματι μετά από μακρόχρονο δικαστικό αγώνα ο δικαιωθής πολίτης αποκτούσε μια δικαστική απόφαση, η αξία της οποίας όμως εξητράτο από τη βούληση της διοικητικής αρχής.

Εν όψει της ανεπάρκειας του ισχύσαντος συστήματος ορθά ο αναθεωρητικός νομοθέτης πρώτον, προέβλεψε ρητά την αναγκαστική εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων κατά του δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και δεύτερον, εξουσιοδότησε τον κοινό νομοθέτη να αναθέτει σε δικαστήρια και δικαστικές αρχές τη λήψη μέτρων για τη συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις. Είναι τα άρθρα 94, παρ. 4 και 95, παρ. 5 του αναθεωρημένου Συντάγματος.

Με το παρόν σχέδιο νόμου ενεργοποιούμε τη σχετική συνταγματική επιταγή, ώστε η δικαστική προστασία του πολίτη να είναι πλήρης και αποτελεσματική. Βέβαια δεν χρειάζεται να αυτομαστιγωνόμαστε εδώ μέσα, στην Αίθουσα αυτή, λέγοντας ότι δεν μας τιμά καθόλου το ότι συζητούμε διατάξεις που συγκεκριμένα θα ορίζουν τις υποχρεώσεις και θα προβλέπουν, αν θέλετε, ακόμα και τις κυρώσεις σε βάρος της διοίκησης, αν δεν εκτελεί δικαστικές αποφάσεις. Δεν είναι μόνο ελληνικό φαινόμενο αυτό. Οι νομοθεσίες και άλλων ευρωπαϊκών χωρών προβλέπουν ακριβώς τέτοιες διατάξεις γιατί και εκεί υπάρχουν περιπτώσεις αντίστοιχα που η διοίκηση δεν συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Δεν αποτελεί ελληνική πρωτοτυπία. Η διοίκηση παντού, και στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, κατά τον α' ή β' τρόπο –επαναλαμβάνω– υποχρεούται από τον κοινό νομοθέτη να σέβεται και να εφαρμόζει –και μάλιστα επ' απειλή διαφόρων κυρώσεων– τις δικαστικές αποφάσεις.

Σ' αυτό το σχέδιο νόμου κατ' αρχήν ορίζουμε ρητά ότι το δημόσιο έχει υποχρέωση συμμόρφωσης προς όλες τις δικαστικές αποφάσεις που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες οικονομικές διατάξεις. Η συμμόρφωση πρέπει να είναι πλήρης και χωρίς καθυστέρηση. Με τον τρόπο αυτό δεν καταλείπεται κανένα περιθώριο για τη στρεψόδικη άρνηση συμμόρφωσης της διοίκησης.

Στη συνέχεια εισάγουμε στην έννομη τάξη ένα δικαστικό μηχανισμό παρακολούθησης της συμμόρφωσης της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις, καθώς επίσης και ένα νέο βοήθημα, δηλαδή την επιβολή χρηματικής κύρωσης σε βάρος της διοίκησης, σε βάρος της αρχής που δεν συμμορφούται προς τη δικαστική απόφαση.

Για την κατάστρωση του νέου αυτού θεσμού μελετήσαμε προσεκτικά στο Υπουργείο Δικαιοσύνης τι ισχύει στις έννομες τάξεις των άλλων χωρών. Οι λύσεις που προτείνουμε πράγματι

επηρεάζονται και από το ιταλικό και από το γαλλικό δίκαιο, που γνωρίζουν παρεμφερείς θεσμούς ενώ λάβαμε υπόψη ακόμα και στοιχεία του θεσμού της «καταφρόνησης δικαστηρίου» του αγγλοσαξονικού δικαίου. Αλλά κάθε δικαϊκό σύστημα, κάθε χώρα και κάθε πραγματικότητα σε μια χώρα έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες. Δεν αντιγράψαμε αυτολεξεί το τι ισχύει στην α' ή β' χώρα.

Δύο είναι τα κύρια ζητήματα σχετικά με την οργάνωση του νέου θεσμού. Το πρώτο αφορά στη συγκρότηση των οργάνων που θα λαμβάνουν τα σχετικά μέτρα. Είναι αναμφίβολο ότι τα αρμόδια όργανα θα πρέπει να διαθέτουν αυξημένο κύρος ώστε να ανταποκριθούν επιτυχώς στο εξαιρετικά ευαίσθητο έργο που τους ανατίθεται. Για το λόγο αυτό η σχετική αρμοδιότητα ανατίθεται σε τριμελές συμβούλιο του οικείου ανωτάτου δικαστηρίου, δηλαδή του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου, του Αρείου Πάγου, του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το όργανο αυτό είναι πολυπρόσωπο ώστε να κατοχυρώνεται πλήρως η αντικειμενικότητα και το ανεπηρέαστο της κρίσης του.

Άκουσα από τη συνάδελφο εισηγήτρια της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, την κα Παπακώστα, την παρατήρηση ότι ευτυχώς που ελήφθη υπόψη η άποψη της ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας και συμπεριελήφθησαν τριμελή συμβούλια. Είχατε στο χέρι σας κανένα άλλο νομοσχέδιο νωρίτερα; Εδώ τοποθετείστε επί των νομοσχεδίων που προτείνει το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

ΔΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ: Στο προσχέδιο άλλα λέτε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Επαυλαμβάνω ότι εδώ φέραμε συγκεκριμένο νομοσχέδιο και επ' αυτών θα πρέπει να τοποθετείστε.

ΔΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ: Την πρόθεσή σας ήθελα να δείξω. Τις προθέσεις σας καταθέσατε σαφώς στο προσχέδιο. Ήταν πρόχειρες, κύριε Υπουργέ. Αυτό σας είπα.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΛΗΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Πώς γνωρίζετε τις προθέσεις μου, κυρία Παπακώστα; Πρέπει να σας συγχωρώ γιατί όντως γνωρίζετε τις προθέσεις μου και μάλιστα παρελθοντολογικά.

Μια μικρή λοιπόν συμβουλή σας δίνω, ότι όταν συζητούμε τα νομοσχέδια, συζητούμε τα νομοσχέδια. Και οι προθέσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης κρίνονται επί των νομοσχεδίων, όχι επί οποιασδήποτε επιτροπής, υποεπιτροπής ή οποιουδήποτε άλλου, αν θέλετε, ατόμου απόψεις που διατυπώθηκαν σε οποιοδήποτε κείμενο.

Εγώ σεμνύνομαι γιατί, όταν φέρνω εδώ νομοσχέδια, αυτά είναι αποτελέσματα διαλόγου που προηγήθηκε, μάλιστα διαλόγου πριν καν πάμε στην κοινοβουλευτική επιτροπή με άλλους αρμόδιους θεσμούς, όπως είναι και το Συμβούλιο Επικρατείας.

Το όργανο λοιπόν αυτό είναι πολυπρόσωπο για να κατοχυρώνεται, όπως είπα, πλήρως και η αντικειμενικότητα αλλά και το ανεπηρέαστο της κρίσης του. Το δεύτερο κύριο ζήτημα που ρυθμίζουμε είναι η διαδικασία διάγνωσης της μη συμμόρφωσης και επιβολής της χρηματικής κύρωσης.

Κύριος άξονας του νέου μηχανισμού είναι η αρχή της πρωτοβουλίας των ενδιαφερομένων μερών. Έτσι ο έχων έννομο συμφέρον στη συμμόρφωση της διοίκησης προς τη δικαστική απόφαση μπορεί να ζητά από το τριμελές συμβούλιο την κίνηση της διαδικασίας διαγνώσεως της μη συμμόρφωσης και σε περίπτωση που τελικά επιβάλλεται η χρηματική κύρωση, αυτή αποδίδεται στο εν λόγω πρόσωπο.

Τέλος, για την πληρέστερη προστασία του ενδιαφερομένου μέρους ορίζεται ότι η είσπραξη του ποσού μπορεί να επιδοθεί τόσο κατά τις περί εντάλματος πληρωμής διατάξεις όσο και με αναγκαστική εκτέλεση. Με τον τρόπο αυτό γίνεται σαφές ότι η χρηματική κύρωση δεν θα αποτελέσει ένα ακόμη απλό χαρτί αλλά αποτελεί πλέον η χρηματική κύρωση σε βάρος του δημόσιου ένα ισχυρό όπλο στα χέρια του αδικηθέντος πολίτη.

Ο σκοπός του νέου μηχανισμού είναι η αποτροπή παραβιάσεως της υποχρεώσεως συμμόρφωσης της διοίκησης σε δικαστική απόφαση υπέρ του πολίτη. Η αποτροπή αυτή γίνεται αντιληπτή ρητά δηλαδή τόσο με την υποβολή της διοίκησης

στη συμμόρφωσή της στη συγκεκριμένη απόφαση, όσο και με την αποτροπή επανάληψης περιπτώσεων μη συμμόρφωσης στο μέλλον.

Ενόψει της πρώτης εκδίωξης το τριμελές συμβούλιο τάσσει προθεσμία στην αρχή για τη συμμόρφωσή της. Πρέπει εντός συγκεκριμένης προθεσμίας να συμμορφωθεί η συγκεκριμένη αρχή στη συγκεκριμένη απόφαση του δικαστηρίου ενώ έχει και την εξουσία να ορίσει το τριμελές συμβούλιο και εντεταλμένο δικαστή για την παροχή της αναγκαίας συνδρομής προς τη διοίκηση ως προς τον ενδεικνυόμενο τρόπο συμμόρφωσης. Και αυτό το κάνουμε γιατί υπάρχουν και πολλές περιπτώσεις όπου πράγματι η διοίκηση δεν θα έχει την απαιτούμενη εμπειρία, γιατί είναι και οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, νέοι θεσμοί, νέοι δήμοι. Γι' αυτό προβλέπουμε και την προθεσμία για τη συμμόρφωση στην απόφαση αλλά όταν χρειάζεται, όπως είπα, και την αναγκαία συνδρομή από τον εντεταλμένο δικαστή για να πει στην αρχή τον ενδεικνυόμενο τρόπο συμμόρφωσης στην απόφαση.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική συζήτηση στη Διαρκή Επιτροπή πριν από μερικές βδομάδες, το αναδιατυπωμένο κείμενο όπως είδατε ορίζει πλέον ότι η προθεσμία που τάσσεται δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Περαιτέρω και η ίδια η διοικητική αρχή μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή του εντεταλμένου δικαστή ή του δικαστικού συμβουλίου. Εάν όμως διαγνωσθεί ότι η διοίκηση παρά και τη συνδρομή του εντεταλμένου δικαστή ή την παρέλευση της προθεσμίας, δεν συμμορφώθηκε τελικά προς τη δικαστική απόφαση, τότε καταπίπτει χρηματική κύρωση υπέρ του ιδιώτη και σε βάρος της διοίκησης. Έτσι ενεργοποιείται ο αποτρεπτικός χαρακτήρας του θεσμού υπό τη δεύτερη έννοια, δηλαδή την πρόληψη μελλοντικών περιπτώσεων μη συμμόρφωσης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσω ότι η νέα ρύθμιση δρα παράλληλα και δεν επηρεάζει την αστική ευθύνη του κράτους από παράλειψη, άρνηση και καθυστέρηση συμμόρφωσης καθώς και από πλημμελή συμμόρφωση.

Οι δύο θεσμοί εκπληρώνουν διακριτές λειτουργίες. Ο πρώτος, όπως προανέφερα, σκοπεί στην αποτροπή περιπτώσεων μη συμμόρφωσης και ο δεύτερος στην αποκατάσταση προκληθείσας περιουσιακής βλάβης ή στην ικανοποίηση ηθικής βλάβης. Εξάλλου οι προθεσμίες που τάσσει το τριμελές συμβούλιο σε καμιά περίπτωση δεν συγχωρούν την καθυστέρηση που ως τότε έχει τυχόν επέλθει. Η προθεσμία δίδεται διότι αυτό που πρωτίστως ενδιαφέρει είναι να επέλθει εν τέλει η συμμόρφωση. Δίδεται, μια τελευταία ευκαιρία, ως μου επιτραπεί να πω, πριν τελικά επιβληθεί η χρηματική κύρωση. Αλλά για τη νέα ως τότε καθυστέρηση εάν αυτή είναι μη νόμιμη, ο πολίτης διαθέτει αξίωση αποζημίωσης κατά τις γενικές διατάξεις. Ιδιαίτερη περίπτωση συμμορφώσεως συνιστά η εκτέλεση των καταψιφιστικών αποφάσεων. Με το άρθρο 4 του υπό συζήτηση νομοσχεδίου εκτελείται η συνταγματική επιταγή περί αναγκαστικής εκτέλεσης των καταψιφιστικών αποφάσεων σε βάρος του δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και με την προτεινόμενη ρύθμιση λήγει μια μακρά περίοδος μεροληψίας, όπως είπαμε στην αρχή, της έννομης τάξης υπέρ του διαδικού δημοσίου. Ενόψει όμως της φύσης της λειτουργίας και της ιδιαίτερης οργανωτικής δομής του δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου κρίνεται σκόπιμη η ειδικότερη σε σχέση με τις γενικές διατάξεις ρύθμιση ορισμένων ζητημάτων εφαρμογής του γενικού κανόνα. Έτσι αποκλείεται η κατάσχεση εις χείρας τρίτων απαιτήσεων του δημοσίου που πηγάζουν από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου ή έχουν ταχθεί για την άμεση εξυπηρέτηση ειδικού δημόσιου σκοπού.

Δεν με βρίσκουν καθόλου σύμφωνο οι απόψεις και οι παρατηρήσεις του κ. Βαρβιτσιώτη. Δεν περιορίζουμε τη δυνατότητα αποζημίωσης του ιδιώτη ή αποκατάστασής του με το να ορίζουμε ότι αποκλείεται η κατάσχεση εις χείρας τρίτων απαιτήσεων του δημοσίου που πηγάζουν από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου ή έχουν ταχθεί για την άμεση εξυπηρέτηση ειδικού δημόσιου σκοπού.

Προστατεύουμε τη λειτουργία της οργανωμένης κοινωνίας. Ανέφερα το παράδειγμα ενός στρατοπέδου και θα μπορούσα

να είχα αναφέρει πολλά άλλα παραδείγματα, όπου δεν θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα της αναγκαστικής εκτέλεσης. Εδώ ρυθμίζουμε ειδικά και την κοινοποίηση της επιταγής προς εκτέλεση και το χρονικό διάστημα που πρέπει να μεσολαβεί μεταξύ αυτής και της πρώτης πράξης της εκτέλεσης. Το δημόσιο, όχι μόνο το κράτος, αλλά και τα άλλα Ν.Π.Δ.Δ. και οι Ο.Τ.Α. έχουν ιδιωτική περιουσία και έτσι ανά πάσα στιγμή μπορεί να γίνει η ικανοποίηση. Δεν θα έπρεπε τη στιγμή που πάμε να εφαρμόσουμε για πρώτη φορά αυτό το θεσμό υπέρ του πολίτη, να φθάνουμε σε ακραίες λύσεις. Πρέπει να εξευρεθεί μία ισορροπία. Και αυτή η εξεύρεση της ισορροπίας αφορά παρατηρήσεις που έγιναν από ορισμένους συναδέλφους οι οποίοι είπαν ότι πέρα από το πρόστιμο και τις άλλες κυρώσεις δεν δίνουμε τη δυνατότητα σε αυτό το τριμελές συμβούλιο να υποκαταστήσει τη διοίκηση, δηλαδή, αυτό να εκδώσει την πράξη π.χ. άδειας οικοδομής. Μα, τι λέτε, κύριοι συνάδελφοι; Από το κράτος δικαίου που πραγματικά θα πρέπει να περιφρουρούμε, θα πάμε στο κράτος των δικαστών; Δηλαδή, σε αυτές τις περιπτώσεις θα υποκαταστήσει οποιοδήποτε συμβούλιο και δικαστής τη συνολική λειτουργία της συγκροτημένης πολιτείας; Και αν σε μία ευρωπαϊκή χώρα υπάρχει αυτό, σε ποιες άλλες χώρες εφαρμόζεται; Αυτό το ερώτημα το απευθύνω σε όλους αυτούς που υπερακοντίζουν και λένε ότι θα πρέπει να δώσουμε π.χ. τη δυνατότητα στο Ε' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας εκείνο να καθορίζει τους περιβαλλοντικούς όρους. Είναι σοβαρές απόψεις αυτές; Αντιλαμβάνεσθε τι θα γινόταν στη χώρα μας αν χωρίς την απαραίτητη γνώση υποκαθιστούσαμε κατοχυρωμένα όργανα και λέγαμε ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας θα καθορίζει τους περιβαλλοντικούς όρους, ωσάν να είναι το αρμόδιο με την απαραίτητη τεχνοκρατική γνώση; Εγώ δεν θα δεχόμουν κάτι τέτοιο, γιατί θα φθάναμε σε άλλες ακραίες καταστάσεις. Γι' αυτό λέω άλλο το κράτος δικαίου και το οποίο σημαίνει προστασία του πολίτη έναντι οποιασδήποτε αυθαιρεσίας από την πλευρά της διοίκησης και άλλο υποκατάσταση και σύγχυση των λειτουργιών και εξουσιών που είναι σαφώς διαχωρισμένες στο συνταγματικό χάρτη της χώρας μας.

Με το άρθρο 5 ρυθμίζουμε την πειθαρχική ευθύνη των υπαλλήλων που είναι αρμόδιοι για τη συμμόρφωση ή που προτρέπουν σε μη συμμόρφωση προς δικαστική απόφαση. Έγινε λόγος ότι λείπουν οι πειθαρχικές κυρώσεις. Στο άρθρο 5 προβλέπονται αυτά με την πρόβλεψη μάλιστα και της υποκειμενικής ευθύνης και θωρακίζεται πλήρως το σύστημα συμμόρφωσης της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις. Παράλληλα λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την απρόσκοπτη και αποτελεσματική λειτουργία του θεσμού, της πειθαρχικής ευθύνης με την δραστηριοποίηση και υποχρεωτική ενημέρωση του τριμελούς συμβουλίου που διαγιγνώσκει τη μη συμμόρφωση.

Είναι επίσης αυτονόητο ότι η οργάνωση ειδικού συστήματος πειθαρχικής ευθύνης δεν θίγει καθόλου την ισχύουσα προσωπική αστική και ποινική ευθύνη όσων ευθύνονται για τη μη συμμόρφωση στις δικαστικές αποφάσεις. Ως προς την ποινική ευθύνη θυμίζουμε ότι υπάρχει η γενική διάταξη για την παράβαση καθήκοντος καθώς και η ειδική διάταξη του άρθρου 232α' του ποινικού κώδικα κατά την οποία τιμωρείται όποιος δεν συμμορφώνεται από πρόθεση σε διάταξη δικαστικής απόφασης. Υπάρχουν όλα αυτά. Θα έπρεπε να τα επαναλαμβάνουμε στο παρόν νομοσχέδιο για να τα θυμηθούμε;

Ως προς την αστική ευθύνη υπάρχουν ειδικές διατάξεις για προσωπική ευθύνη τόσο στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας όσο και στο προεδρικό διάταγμα περί Συμβουλίου Επικρατείας. Θα ήθελα να σας γνωρίσω ότι οι περιπτώσεις άσκησης αγωγής κατά δημοσίου υπαλλήλου, είναι σπανιότατες διότι πολύ απλά ο ενδιαφερόμενος προτιμά την αγωγή κατά του δημοσίου. Το τελευταίο και επαρκή περιουσία διαθέτει και ευθύνεται ανεξαρτήτως πταίσματος. Γι' αυτό και στρέφονται και τώρα και στο μέλλον θα στρέφονται κατά του δημοσίου, γιατί συμφέρει περισσότερο στον πολίτη αυτή η διαδικασία η οποία όσον αφορά την προστασία του με το παρόν νομοσχέδιο, ενισχύεται πάρα πολύ.

Θα ήθελα να απαντήσω σήμερα και σε μία άλλη παρατήρηση γιατί δεν έχω το χρόνο να απαντήσω σε όλες τις παρατηρήσεις

που έγιναν με αφορμή την έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής.

Επιφυλάσσομαι στην κατ' άρθρο συζήτηση να δώσω απαντήσεις και σε άλλες παρατηρήσεις.

Κύριε Πρόεδρε, έχω και μία παράκληση και σας παρακαλώ να τη μεταφέρετε στους έγκριτους επιστήμονες, οι οποίοι στελεχώνουν την Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής. Παρακαλώ οι παρατηρήσεις επί νομοσχεδίων όπως αυτό το οποίο έχει κατατεθεί εδώ και εβδομάδες, να μη μας έρχονται την ημέρα της συζήτησης του νομοσχεδίου. Χρειάζεται κανείς τον ελάχιστο χρόνο για να μελετήσει με προσοχή τις παρατηρήσεις της επιτροπής. Χθες απεστάλησαν και σήμερα το μεσημέρι παραλάβαμε στο Υπουργείο τις παρατηρήσεις της επιτροπής, ενώ το νομοσχέδιο έχει κατατεθεί και συζητήθηκε στην επιτροπή εδώ και εβδομάδες.

Θα απαντήσω τώρα σε μία παρατήρηση η οποία έγινε από συναδέλφους διαφόρων πτερύγων, σχετικά με το ότι ως νομοθέτες θα έπρεπε να συμπεριλάβουμε στο νομοσχέδιο το κατώτατο και το ανώτατο πρόστιμο που πρέπει να επιβάλλεται με την απόφαση του τριμελούς συμβουλίου. Πώς μπορεί κανείς να προσδιορίσει το κατώτατο και το ανώτατο πρόστιμο, όταν οι αποφάσεις μπορεί να είναι εντελώς διαφορετικές, κυρίως όσον αφορά το αντικείμενο; Να βάλουμε το πρόστιμο των 100.000 ευρώ για παράδειγμα ως κατώτατο όταν το δημόσιο δεν συμμορφώνεται με μία απόφαση που αφορά τη μετακίνηση ενός φράχτη από το δρόμο ενός χωριού κατά ένα μέτρο; Θα ήταν δίκαιο αυτό το κατώτατο όριο, εάν αφορούσε μία απόφαση που ακυρώνει την κατασκευή ενός δημοσίου έργου δισεκατομμυρίων δραχμών, το οποίο ένας δημόσιος φορέας μπορεί να συνεχίσει παρ' όλα αυτά;

Γι' αυτό, λοιπόν, δεν είναι καθόλου σοφό να συμπεριλαμβανουμε ανώτατα και κατώτατα όρια. Θα πρέπει το τριμελές συμβούλιο ανάλογα με το αντικείμενο της απόφασης και σε σχέση με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε περίπτωσης να προσδιορίζει το αποτρεπτικό πρόστιμο, που θα οδηγεί στην αποτροπή της μη εφαρμογής της απόφασης από πλευράς διοίκησης.

Με το δεύτερο κεφάλαιο του παρόντος νομοσχεδίου υλοποιείται η διάταξη του άρθρου 88 παράγραφος 6 του Συντάγματος για την προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του Συμβούλου Επικρατείας και στο ένα πέμπτο αυτών των θέσεων. Πρόκειται για εξαιρετικά σημαντικό θεσμικό μέτρο, το οποίο επανορθώνει μία αδικία σε βάρος των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων επιτρέποντας την ανέλιξη τους στο δικαιοδοτικό κλάδο στον οποίο υπηρετούν. Παράλληλα αποτρέπει και τη δημιουργία στεγανών στο χώρο της διοικητικής δικαιοσύνης.

Τέλος, με αυτή τη λύση θα ωφεληθεί και το Συμβούλιο της Επικρατείας, καθώς οι νέοι σύμβουλοι θα μεταφέρουν σε αυτό την εμπειρία που έχουν αποκτήσει από την επίλυση διοικητικών διαφορών ουσίας. Το σχέδιο νόμου προβλέπει ότι η κάλυψη του ενός πέμπτου των θέσεων Συμβούλων Επικρατείας που αντιστοιχούν στους δικαστές των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων θα γίνει με τη σύσταση οκτώ νέων οργανικών θέσεων και στη συνέχεια με την εκ περιτροπής προαγωγή παρόδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας και τακτικών διοικητικών δικαστών στις θέσεις που κενώνονται, έως ότου συμπληρωθεί ο αριθμός των δέκα δικαστών που θα αντιστοιχούν στους τακτικούς διοικητικούς δικαστές. Η λύση αυτή επιβάλλεται από το Σύνταγμα και δεν θίγει τις προσδοκίες των υπηρετούντων παρόδρων του Συμβουλίου Επικρατείας.

Πράγματι, η αναλογία του ενός πέμπτου προσδιορίζεται με βάση τον αριθμό θέσεων συμβούλων που εκάστοτε υπηρετούν στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Επομένως εάν μετά την πλήρωση των νέων θέσεων ο αριθμός αυτός ανέλθει σε πενήντα, ο αριθμός των συμβούλων που θα προέρχονται από τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια θα πρέπει να είναι δέκα. Παράλληλα η αύξηση του αριθμού των θέσεων Συμβούλων από σαράντα δύο σε πενήντα επιβάλλεται ώστε η κάλυψη του ενός πέμπτου να μη γίνει σε βάρος των παρόδρων που ήδη υπηρετούν στο συμβούλιο.

Ακούστηκε από συνάδελφο της Νέας Δημοκρατίας η άποψη

ότι πρέπει να υπάρξει σημαντικότερη αύξηση του αριθμού των Συμβούλων της Επικρατείας. Όμως, ταυτόχρονα ο κύριος συνάδελφος είπε ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας είναι ένα «αριστοκρατικό», από πλευράς ποιότητας δηλαδή, δικαστήριο. Από πλευράς ποιότητας «αριστοκρατία» και από την άλλη μαζικότητα, φαντάζομαι δεν συμβαδίζουν. Δεν είναι δυνατόν να υποστηρίξουμε ότι πρέπει να αυξάνουμε και μάλιστα συνεχώς τον αριθμό Συμβούλων Επικρατείας.

Ο αριθμός των Συμβούλων της Επικρατείας είναι λελογισμένος, ανταποκρίνεται στις ανάγκες και μάλιστα αν τον συγκρίνει κανείς με τον αριθμό των Συμβούλων Επικρατείας των αντίστοιχων δικαστηρίων στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, θα διαπιστώσουμε ότι δεν ασφυκτιούμε με την έννοια του πολύ μικρού αριθμού στο Συμβούλιο της Επικρατείας, αλλά θα πρέπει να έχουμε πάντα υπόψη μας ότι οι μαζικές αυξήσεις σε αριθμό δικαστών μπορεί να αποβαίνουν σε βάρος της ποιότητας των δικαστών και επομένως και της απονεμόμενης δικαιοσύνης. Αυτή η βαθμιαία αύξηση όμως των οκτώ θέσεων, έτσι ώστε να φθάσουν τις πενήντα είναι απόλυτα επιβεβλημένη και απόλυτα λελογισμένη.

Αγαπητοί συνάδελφοι, με το παρόν σχέδιο νόμου, ολοκληρώνουμε ως Υπουργείο Δικαιοσύνης τη διαδικασία προς εκτέλεση των αναθεωρημένων διατάξεων του Ε' Τμήματος του Συντάγματος, το οποίο αναφέρεται στη δικαστική εξουσία.

Με τα μέτρα που προτείνουμε θωρακίζουμε το κράτος δικαίου και καθιστούμε πιο αποτελεσματική τη δικαστική προστασία των πολιτών. Το σημερινό συζητούμενο νομοσχέδιο είναι ένα απτό δείγμα ότι πράγματι ενισχύεται πλέον η δικαστική προστασία των πολιτών απέναντι σε αυθαιρεσίες της διοίκησης.

Ως γνωστόν πριν από μερικές εβδομάδες, πριν από περίπου ένα μήνα δώσαμε στη δημοσιότητα και αποστείλαμε στους Αρχηγούς των κομμάτων το σχέδιο νόμου «Περί ευθύνης Υπουργών». Με το σχέδιο αυτό που δώσαμε στη δημοσιότητα «Περί ευθύνης Υπουργών» και με το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα, ολοκληρώνονται από πλευράς Υπουργείου Δικαιοσύνης οι νομοθετικές ρυθμίσεις που έπρεπε να γίνουν κατ' επιταγή του Συντάγματος, μετά την αναθεώρησή του πριν από ενάμιση χρόνο.

Έτσι λοιπόν μετά την ψήφιση του ν. 2944/2001 «Περί τροποποίησης της νομοθεσίας του Συμβουλίου της Επικρατείας και των Διοικητικών Δικαστηρίων», μετά την ψήφιση του ν. 2993/2002 «Περί τροποποίησης διατάξεων του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάσταση Δικαστικών Λειτουργιών και του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων και άλλες διατάξεις», ο οποίος δημοσιεύθηκε στις 26-3-2002, μετά την ψήφιση του ν. 3038/2002, ο οποίος δημοσιεύθηκε στις 7-8-2002, «Για την επίλυση των διαφορών του άρθρου 88 παράγραφος 2 του Συντάγματος και άλλες διατάξεις» και μετά την όπως εκτιμώ και εισηγούμαι αυριανή ψήφιση του παρόντος νομοσχεδίου και την συζήτηση, όπως επίσης εκτιμώ, μετά από μερικές εβδομάδες εδώ στη Βουλή του νομοσχεδίου που όπως είπαμε δώσαμε στη δημοσιότητα «περί ευθύνης Υπουργών», το Υπουργείο Δικαιοσύνης ολοκληρώνει την υποχρέωση των αναγκαίων νομοθετικών ρυθμίσεων κατ' επιταγήν του αναθεωρηθέντος Συντάγματος και ολοκληρώνεται ο κύκλος αυτών των ρυθμίσεων μόλις ενάμιση χρόνο μετά την ψήφιση του νέου αναθεωρημένου Συντάγματος.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα και εγώ μετά το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κυρία Παπακώστα, θα έχετε χρόνο για δευτερολογία. Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, κ. Προκόπης Παυλόπουλος, έχει το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε έναν ακόμα εκτελεστικό νόμο του Συντάγματος. Αυτή τη φορά ο εκτελεστικός αυτός νόμος αφορά δύο θέματα. Το πρώτο, το οποίο εντάσσεται στο πλαίσιο της εκτέλεσης των διατάξεων των άρθρων 94 παράγραφος 4 και 95 παράγραφος 5 του Συντάγματος, σχετίζεται με το ζήτημα της συμμόρφωσης της διοίκησης προς τις

αποφάσεις των δικαστηρίων.

Το δεύτερο ζήτημα, το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 88 παράγραφος 6 του Συντάγματος, σχετίζεται με το ζήτημα που αφορά την προαγωγή των τακτικών διοικητικών δικαστών στο βαθμό του Συμβούλου της Επικρατείας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ**.)

Σπεύδω από την αρχή να τονίσω ότι η Νέα Δημοκρατία θα ψηφίσει επί της αρχής το σχέδιο νόμου. Το λέω αυτό διότι παρά τις μεγάλες επιφυλάξεις τις οποίες έχουμε ως προς τις επιμέρους διατάξεις, θεωρούμε ότι αυτές οι δύο ρυθμίσεις πρέπει να ισχύσουν. Πρέπει να ισχύσουν, δεδομένου ότι σε σχέση με όσα συνέβαιναν στο παρελθόν, επιφέρουν κάποιες βελτιώσεις. Ιδίως δε οι διατάξεις που αφορούν την προαγωγή των τακτικών διοικητικών δικαστών στο βαθμό του Συμβούλου της Επικρατείας, αφού αν δεν ψηφισθεί αυτός ο νόμος δεν μπορούν να ισχύσουν.

Θυμίζω δε εδώ στον κύριο Υπουργό, για μια ακόμη φορά, την τρέσσια διαφορά νοτορροπίας που υπάρχει ανάμεσα στη Νέα Δημοκρατία και το ΠΑ.ΣΟ.Κ., στο χώρο της Αντιπολίτευσης.

Κύριε Υπουργέ, μπορείτε να μου θυμίσετε, με βάση το παρελθόν του κόμματός σας, έστω μία περίπτωση, που να ψηφίσατε οιοδήποτε νόμο προτεινόμενο από τη Νέα Δημοκρατία, έστω και στο πλαίσιο της εκτέλεσης του Συντάγματος; Και αν μεν διαφωνούσατε, θα το καταλάβαينا. Μιλάμε για νόμους τους οποίους εσείς, ως Κυβέρνηση, τους κρατήσατε για χρόνια ολόκληρα και δεν τους έχετε αλλάξει έως σήμερα.

Εμείς ψηφίζουμε για το καλό του Συντάγματος και των θεσμών, παρά τις αντιρρήσεις που έχουμε. Και εσείς καταψηφίσατε ακόμη και νομοσχέδια που ξέρατε ότι είναι σωστά και τα διατηρήσατε τόσα χρόνια. Είστε η απόλυτη άρνηση και λέτε κάθε φορά «πού είναι οι θέσεις και οι προτάσεις της Νέας Δημοκρατίας».

Στο προκείμενο σχέδιο νόμου σας αποδεικνύουμε τη βασική μας διαφορά. Και είμαστε Κόμμα θεσμών και αρχών –σας φώσ υπεύθυνος κόμμα απέναντι στην ανευθυνότητα που χρόνια δείξατε ως Αντιπολίτευση- και σας λέμε τι πρέπει να κάνετε σε συγκεκριμένα θέματα. Γιατί, όπως είπα στην αρχή, το νομοσχέδιο αυτό είναι ελλιπέστατο. Ελλιπέστατο και αντιφατικό σε πάρα πολλά θέματα, τα οποία –καταλαβαίνω απ' ό,τι φαίνεται- δεν πρόκειται να τα ακούσετε, αλλά πάντως θα τα βρείτε μπροστά σας.

Η Νέα Δημοκρατία δεσμεύεται ότι αυτό το θεσμικό πλαίσιο θα το συμπληρώσει. Γιατί θέλει εκτεταμένη συμπλήρωση. Η συμμόρφωση της διοίκησης στις αποφάσεις των δικαστηρίων είναι ένα τεράστιο ζήτημα που άπτεται του κράτους δικαίου και της αρχής της νομιμότητας. Σήμερα είναι μια πραγματική πληγή η μη εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων και επομένως αυτήν την πληγή πρέπει να την κλείσουμε. Το σχέδιο νόμου που συζητούμε δεν την κλείνει. Επουλώνει κάπως τα τραύματα, αλλά δεν την κλείνει αυτήν την πληγή, και θα σας εξηγήσω αμέσως γιατί.

Επτά παρατηρήσεις θα ήθελα να κάνω που άπτονται του Πρώτου Κεφαλαίου. Γι' αυτό μιλάμε. Στο Δεύτερο Κεφάλαιο δεν έχουμε σημαντικές αντιρρήσεις. Άλλωστε είναι κάτι το οποίο έπρεπε να έχει γίνει. Μιλώ για το καθεστώς της προαγωγής των τακτικών διοικητικών δικαστών στο βαθμό του Συμβούλου της Επικρατείας. Οι επτά παρατηρήσεις, οι οποίες άπτονται του κράτους δικαίου και της αρχής της νομιμότητας μέσω της εφαρμογής των δικαστικών αποφάσεων, αφορούν τις πρώτες διατάξεις του Πρώτου Κεφαλαίου.

Παρατήρηση πρώτη: Κύριε Υπουργέ, ως σήμερα έχουμε ένα καθεστώς το οποίο από τη μια πλευρά προβλέπει τη δυνατότητα να προσφεύγει κάποιος σε αρμόδια όργανα για να εφαρμοσθούν οι αποφάσεις από τη διοίκηση και από την άλλη υπάρχει αυτεπάγγελτος έλεγχος μέσω συγκεκριμένου οργάνου, παραδείγματος χάρι στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Επικρατείας. Μιλώ για τις διατάξεις του άρθρου 72, παράγραφος 3 και 4, του π.δ. 18/ 1989, που είναι ο ισχύων σήμερα νόμος –ατελής και αυτός- περί συμμόρφωσης της διοίκησης στις αποφάσεις των

δικαστηρίων. Εκεί προβλέπεται και αυτεπάγγελτος έλεγχος. Και σας το επισημαίνει το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής. Ειρήσθω εν παρόδω, ενώνω τη φωνή μου με τη δική σας, γιατί έχετε δίκιο. Πρέπει το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής να μας δίνει νωρίτερα την έκθεσή του. Ούτε η Κυβέρνηση ούτε η Αντιπολίτευση μπορούν μέσα σε μια μέρα να έχουν πλήρη γνώση. Όμως, αυτό το είχαμε επισημάνει και παλαιότερα. Τι θα γίνει με αυτόν τον αυτεπάγγελο έλεγχο; Τον καταργείτε με τις διατάξεις αυτές;

Κύριε Υπουργέ, εγώ πιστεύω ότι ο αυτεπάγγελος έλεγχος δεν πρέπει να καταργηθεί. Η μη συμμόρφωση της διοίκησης στις αποφάσεις των δικαστηρίων δεν είναι θέμα που αφορά την πρωτοβουλία του καθενός. Δεν είναι δηλαδή ζήτημα αν θέλει ο διοικούμενος να εφαρμοσθούν οι δικαστικές αποφάσεις από τη διοίκηση. Η διοίκηση οφείλει να τις εφαρμόζει. Είναι στοιχειώδης υποχρέωση στο πλαίσιο του κράτους δικαίου και της αρχής της νομιμότητας. Το ερώτημα είναι: Μπορούμε να αφήνουμε την εφαρμογή αυτή στη βούληση του κάθε ενδιαφερομένου; Δεν θα υπάρχει αυτή η δυνατότητα του αυτεπάγγελου ελέγχου; Γιατί καταργούμε αυτές τις διατάξεις ή γιατί δεν τις εντάσσουμε στο πλαίσιο ενός αυτεπάγγελου ελέγχου μέσα από τις νυν υφιστάμενες διατάξεις; Δηλαδή, εκεί που λέτε ότι επιλαμβάνεται, παραδείγματος χάρη ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, το τριμελές συμβούλιο να μπορεί να επιλαμβάνεται και αυτεπαγγέλτως, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 72, παράγραφος 3 και 4, του π.δ. 18/1989. Είναι πολύ απλό.

Αύριο που θα ξεκινήσουμε να συζητάμε παρακαλώ πολύ σκεφθείτε ότι δεν είναι δυνατόν να καταργηθεί αυτός ο αυτεπάγγελος έλεγχος. Η αρμοδιότητα –επαναλαμβάνω– των τριμελών συμβουλίων πρέπει να ισχύει και αυτεπαγγέλτως, κατ' ανάλογη εφαρμογή ή με συμπληρωματικές ρυθμίσεις που μέχρι αύριο μπορείτε να μας φέρετε –εμείς σας εξουσιοδοτούμε να το κάνετε– στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 72, παράγραφος 3 και 4, του π.δ. 18/1989. Αυτά όσον αφορά την πρώτη παρατήρηση.

Παρατήρηση δεύτερη: Αναφέρεται, κύριε Υπουργέ, στην αρμοδιότητα να επιβάλλεται η κύρωση για τη μη συμμόρφωση στις δικαστικές αποφάσεις σε ένα τριμελές συμβούλιο, το οποίο απαρτίζεται από δικαστές του κάθε δικαστηρίου. Εδώ μάλιστα διερωτάται και το επιστημονικό συμβούλιο τι είδους όργανο είναι αυτό. Δεν φαίνεται να απασχόλησε την εισηγητική έκθεση.

Το όργανο αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ουσιαστικά ασκεί διοικητική αρμοδιότητα. Διότι η αρμοδιότητα της επιβολής των κυρώσεων είναι διοικητική. Βεβαίως, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας που ακολουθεί εδώ το οργανικό κριτήριο, επειδή απαρτίζεται από δικαστικούς λειτουργούς δεν υπόκεινται σε ένδικο βοήθημα ακύρωσης. Άρα, η έλλειψη νόμιμης δικαιοδοσίας ή νόμιμης προϋποθέσεων, δηλαδή, η παράβαση της νομιμότητας από την πλευρά ενός τέτοιου συμβουλίου, μόνο στο πλαίσιο της αστικής ευθύνης μπορεί να τοποθετηθεί. Δεν υπάρχει δυνατότητα προσβολής με αίτηση ακύρωσης ή με προσφυγή, ανάλογα με το αν έχουμε ακυρωτική διαφορά ή διαφορά ουσίας. Υπάρχει μόνο η δυνατότητα –το ξανατονίζω– αστικής ευθύνης του δημοσίου, κατά το άρθρο 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα.

Είναι η μόνη δικαστική κύρωση η οποία υπάρχει. Αυτό αποδέχεται πάγια η νομολογία. Το λέω αυτό διότι διερωτάται το Επιστημονικό Συμβούλιο, αυτή είναι η πραγματικότητα και σε αυτό δεν μπορεί ν' αλλάξει τίποτα.

Χαίρομαι, όμως, κύριε Υπουργέ, γιατί από τη θέση αυτή και με αυτό το νομοσχέδιο δίνετε μία απάντηση στον κ. Σταθόπουλο, ο οποίος, όταν του έλεγα ότι μπορούν να δημιουργηθούν τέτοια συμβούλια, εκεί, απ' αυτή τη θέση, καίτοι καθηγητής του Αστικού Δικαίου, μου έλεγε ότι, αν δημιουργούνταν τέτοια συμβούλια, θα ήταν αντισηματικά. Γιατί δεν μπορεί σε συμβούλιο που απαρτίζεται από δικαστικούς λειτουργούς να ανατεθεί διοικητική αρμοδιότητα!

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Να

κάνω μία ημερίδα εγώ στην οποία συμμετέχετε εσείς...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Καθόλου. Εσείς όμως ως Κυβέρνηση δεν ξέρετε τι ισχύει για την εφαρμογή του Συντάγματος.

Όταν είχαμε φέρει εδώ ως Νέα Δημοκρατία πρόταση νόμου για την κατάργηση του ν.2522/1997, αυτού του φαύλου νόμου, ο οποίος επιτρέπει παράνομες συμβάσεις έργων και προμηθειών να διαιωνίζονται και είχαμε πει ότι για να δούμε αν μπορεί να συνεχιστεί μία σύμβαση μετά την ακυρωτική απόφαση ενός δικαστηρίου, πρέπει μια δικαστική επιτροπή, ιδίως από μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, να αποφαινεται εάν και κατά πόσο πρέπει να συνεχιστεί η σύμβαση ή να ξεκινήσει από την αρχή, ο κ. Σταθόπουλος ως Υπουργός Δικαιοσύνης μας έλεγε «τι είναι αυτά που λέτε; Σε συμβούλιο από δικαστές θα αναθέσουμε διοικητικές αρμοδιότητες;»! Τα Πρακτικά είναι εδώ!

Εσείς σήμερα ορθά κάνετε και το φέρνετε έτσι. Αλλά πότε λέτε την αλήθεια ή πότε εφαρμόζετε το Σύνταγμα, κύριε Υπουργέ; Επί Σταθόπουλου ή επί Πετσάλνικου; Είστε ενιαία Κυβέρνηση ή το Σύνταγμα το εφαρμόζετε κατά βούληση ανάλογα με το τι συμβαίνει με καθέναν από εσάς; Εγώ χαίρομαι γιατί εσείς υιοθετείτε τη σωστή άποψη. Αλλά θυμίστε επιτέλους στους συναδέλφους σας ότι είστε ενιαία Κυβέρνηση. Πρέπει να είστε ενιαία Κυβέρνηση και όχι βεβαίως Κυβέρνηση η οποία κατά καιρούς απαρτίζεται από διαφόρους υπουργούς που έχουν διάφορες αντιλήψεις για τόσο σημαντικά θέματα!

Εδώ όμως πρέπει να σας πω ότι στη δεύτερη παρατήρησή μου οφείλω να επισημάνω κάτι που το λέει και το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής: Ορθά προσαρμοζόμενος, σε σχέση με το προσχέδιο, σε παρατήρηση της Διοικητικής Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, είχατε πει ότι κάθε τριμελές συμβούλιο πρέπει να αποφαινεται επί των θεμάτων εφαρμογής των αποφάσεων που ανήκουν στη δική του δικαιοδοσία: Άρειος Πάγος, Ελεγκτικό Συνέδριο, Συμβούλιο της Επικρατείας, Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο.

Διερωτάται όμως το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής τι γίνεται με την περίπτωση κατά την οποία έχουμε είτε το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 86 του Συντάγματος, είτε το Δικαστήριο Αγωγών Κακοδικίας του άρθρου 99, όταν αποφαινεται στο δικαστήριο αγωγών κακοδικίας ή όταν το δικαστήριο αυτό αποφαινεται ιδίως –και εδώ θα το βρείτε μπροστά σας το ζήτημα– ως δικαστήριο για τα θέματα των αποδοχών των δικαστικών λειτουργών; Και ήταν ένας θεσμός με τον οποίον εγώ είχα σφόδρα διαφωνήσει, αυτό όμως δεν έχει σημασία. Εν πάση περιπτώσει, από τη στιγμή που λειτουργεί και ως «αποδοχοδικείο» –για να το πω έτσι– των δικαστών το δικαστήριο αγωγών κακοδικίας του άρθρου 99, με μία συγκεκριμένη σύνθεση κατά περίπτωση, μπορεί να δημιουργηθεί θέμα μη συμμόρφωσης προς τις αποφάσεις των δικαστηρίων.

Και εδώ τι γίνεται; Δεν ξέρω αν έχετε λάβει μέτρα σε σχέση με αυτό το κείμενο που είχαμε μπροστά μας. Οφείλω να ομολογήσω ότι στη δευτερολογία σας ή αύριο μπορείτε να μας το πείτε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Θα σας απαντήσω, αλλά κακώς διερωτάται το Επιστημονικό Συμβούλιο και περίμενα να μην διερωτάται ειδικά για αυτά.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Εγώ θα σας πω το εξής: Από τη στιγμή που έχουμε ένα δικαστήριο αυτού του είδους, το δικαστήριο αυτό έχει συγκεκριμένη δικαιοδοσία καθορισμένη κατά το Σύνταγμα. Άρα το τριμελές συμβούλιο για τη μη εφαρμογή των αποφάσεων αυτών πρέπει να απαρτίζεται από το Πρόεδρο του Δικαστηρίου του άρθρου 99 και δύο μέλη σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, εάν θέλουμε να είμαστε σωστοί. Εάν αυτό μου λέτε, να το δεχτώ. Εάν δεν μου λέτε αυτό και μου λέτε ότι θα ισχύσει το τριμελές συμβούλιο είτε του Συμβουλίου της Επικρατείας, είτε του Αρείου Πάγου, είτε του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σας λέω ότι υπάρχει, σύμφωνα όχι μόνο με την άποψη της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, αλλά σύμφωνα με την άποψη της Διοικητικής Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, σημαντικό θέμα συνταγματικότητας. Αυτή είναι η δεύτερη παρατήρησή μου.

Η τρίτη παρατήρησή μου: κύριε Υπουργέ, πρέπει να δούμε

κάτι το οποίο θεωρώ ιδιαίτερα σημαντικό και μία διευκρίνιση πρέπει να την κάνουμε. Αν δείτε το άρθρο 1, θα παρατηρήσετε ότι ρυθμίζεται το θέμα της συμμόρφωσης του Δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στις αποφάσεις των δικαστηρίων. Όταν όμως το Σύνταγμα στα άρθρα 94 και 95 λέει «διοίκηση», η νομολογία έχει πει –και είναι σωστό- ότι αφορά τη συμμόρφωση όλων των νομικών προσώπων. Του Δημοσίου και όλων των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, τα οποία ασκούν δημόσια υπηρεσία. Διότι διοίκηση είναι όταν ασκείται δημόσια υπηρεσία από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου είτε κατά παραχώρηση είτε ευθέως.

Εσείς όμως ρυθμίζετε μόνο το σύστημα το οποίο αφορά το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τι γίνεται στις άλλες περιπτώσεις;

Εγώ εκλαμβάνω –και παρακαλώ πολύ, να το εκλάβουμε και ως μία ερμηνευτική δήλωση ή δήλωση για τα Πρακτικά- το εξής:

Επειδή υπάρχουν συγκεκριμένες διατάξεις που παραχωρούν σε τέτοια νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα τα προνόμια του δημοσίου ως προς την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων, ή γενικότερα τα προνόμια του δημοσίου, εγώ θεωρώ ότι από τη στιγμή που αρχίζει να εφαρμόζεται αυτός ο νόμος, τότε από εκεί και πέρα παύουν να έχουν οιοδήποτε προνόμιο αυτά τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Και έναντι αυτών εφαρμόζονται οι δικαστικές αποφάσεις όπως σε οιοδήποτε άλλο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Μετάγονται στην κατηγορία των απλών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, δεν έχουν κανένα προνόμιο, και, επομένως, η εκτέλεση μπορεί να γίνει όπως γίνεται στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου γενικότερα. Αλλά εδώ τίθεται ένα άλλο ζήτημα. Μερικά από αυτά ή τα περισσότερα από αυτά, ασκούν δημόσια υπηρεσία και έχουν περιουσία που έχει ταχθεί ευθέως στην εξυπηρέτηση της δημοσίας υπηρεσίας. Τι γίνεται στην περίπτωση αυτή; Αναγκαστική εκτέλεση μπορεί να γίνει ευθέως κατά της περιουσίας αυτής; Αν μου πείτε όχι, τότε θα σας πω γιατί δεν επεκτείνετε αυτές τις εξαιρετικές διατάξεις που έχετε εδώ για την αναγκαστική εκτέλεση σε ό,τι αφορά το να μη συμπεριλαμβάνονται και αυτού του είδους τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν ταχθεί στην εξυπηρέτηση της δημόσιας υπηρεσίας και στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Φοβάμαι ότι σας ξέφυγε κύριε Υπουργέ. Φοβάμαι ότι εδώ υπάρχει ένα πολύ μεγάλο κενό –το ξανατονίζω- και μην αρχίσετε την έπαρση ότι όλα τα ξέρετε και εμείς δεν τα ξέρουμε. Σας ξαναλέω για να το καταλάβουμε. Το Σύνταγμα, στα άρθρα 94 και 95, περιλαμβάνει ναί ή όχι τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όταν πολλά από αυτά με ρητή διάταξη έχουν προνόμια του δημοσίου; Αν μου πείτε ότι περιλαμβάνονται –και πρέπει να μου το πείτε- τότε δεν πρέπει να ισχύουν τα προνόμια από τη στιγμή που ο νόμος αυτός αρχίζει να εφαρμόζεται. Αλλά αν δεν ισχύουν και ισχύουν οι κοινές διατάξεις περί αναγκαστικής εκτέλεσης, τότε θα πρέπει να ξεχωρίσουμε τι υπόκειται σε αναγκαστική εκτέλεση και τι δεν υπόκειται με βάση το τι είναι εκείνο που αφορά την εξυπηρέτηση της δημόσιας υπηρεσίας. Επομένως αυτά είναι ζητήματα τα οποία δεν ξεκαθαρίζει το νομοσχέδιο. Εγώ το τονίζω. Εκλαμβάνω ότι με βάση τα όσα λέμε εδώ για την ερμηνεία των σχετικών διατάξεων δεν ισχύουν πλέον τα προνόμια του δημοσίου. Ισχύει η δυνατότητα της αναγκαστικής εκτέλεσης εναντίον όλης της περιουσίας που έχουν αυτά τα νομικά πρόσωπα, πλην της περιουσίας εκείνης η οποία αφορά κοινόχρηστα ή ιδιόχρηστα πρόσωπα, δηλαδή κοινόχρηστα πράγματα ή πράγματα που έχουν ταχθεί στην εξυπηρέτηση ειδικού δημόσιου σκοπού.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, είναι σημαντικά πράγματα, δεν θα χρησιμοποιήσω τη δευτερολογία μου, θα μου επιτρέψετε να πάρω δύο-τρία λεπτά παραπάνω.

Παρατήρηση τέταρτη: Η τέταρτη παρατήρηση, κύριε Υπουργέ,

γέ, αφορά άλλο ένα προνόμιο του δημοσίου το οποίο δεν σκέφθηκε καθόλου η Κυβέρνηση. Ρωτώ κύριε Υπουργέ: Αρκεί η τελεσιδικία ή χρειάζεται και το αμετάκλητο για να υπάρξει υποχρέωση συμμόρφωσης; Εγώ πιστεύω ότι πρέπει κατά γενικό κανόνα να ισχύσει η τελεσιδικία, όπως ισχύει και για όλους τους ιδιώτες. Δεν μπορεί άλλα να είναι τα προνόμια του δημοσίου και άλλα να ισχύουν για τους ιδιώτες. Οι ιδιώτες δηλαδή να υποχρεούνται να εφαρμόσουν την τελεσιδική απόφαση, αλλά το δημόσιο να θέλει αμετάκλητο. Και το λέω γιατί υπάρχουν πάμπολλες διατάξεις που θέλουν αμετάκλητη απόφαση για το δημόσιο, ενώ για τους ιδιώτες αρκεί και η τελεσιδικία. Αυτό έχει κριθεί ως αντισυνταγματικό σε πάμπολλες περιπτώσεις γιατί δημιουργεί δικαστική προστασία δύο ταχυτήτων. Ρωτώ: Αφού έχουμε μπροστά μας αυτές τις διατάξεις γιατί δεν λέτε ευθέως ότι υποχρέωση συμμόρφωσης στις αποφάσεις των δικαστηρίων δημιουργεί η τελεσιδική απόφαση; Δεν χρειάζεται το αμετάκλητο. Γιατί ξέρετε ότι η ανάρτηση είναι έκτακτο ένδικο μέσο. Και ως έκτακτο ένδικο μέσο η ανάρτηση στην περίπτωση αυτή δεν προσθέτει τίποτα στην τελεσιδικία. Απλώς διαιωνίζει μια κατάσταση που ενισχύει ταυτόχρονα και την αυθαιρεσία της διοίκησης.

Παρατήρηση πέμπτη: Χαίρομαι γι' αυτό που είπατε σχετικά με το αρμόδιο όργανο. Χαίρομαι για τη διευκρίνιση, κύριε Υπουργέ, που δεν φαίνεται από το νομοσχέδιο. Έτσι που έχετε βάλει τα περί πειθαρχικής ευθύνης του αρμόδιου οργάνου, σε περίπτωση κατά την οποία το όργανο αυτό δεν εκτελεί δικαστικές αποφάσεις, είναι σαν να λέγαμε ότι αυτή η πειθαρχική ευθύνη υποκαθιστά την αντίστοιχη ευθύνη, την προσωπική ευθύνη, που το Σύνταγμα θέτει. Αυτή η ευθύνη δεν μπορεί να καταργηθεί, γιατί το ίδιο το Σύνταγμα την καθορίζει. Είναι δε μεγάλη εγγύηση, γιατί δεν μπορεί να πάρει εντολή το όργανο από τον προϊστάμενο να εκτελέσει την οδηγία της μη εφαρμογής δικαστικής απόφασης.

Κάτω λοιπόν από αυτές τις προϋποθέσεις ξαναλέω χαίρομαι διότι ισχύει και αυτή η προσωπική ευθύνη. Αλλά πρέπει να ξέρετε και κάτι άλλο. Ότι δεν έχουμε, δυστυχώς, στην ελληνική έννομη τάξη ειδικές διατάξεις οι οποίες να ρυθμίζουν το μεγάλο αυτό ζήτημα του πως εξειδικεύεται αυτή η προσωπική ευθύνη. Έχει μείνει γενικά στον αέρα. Και με πάμπολλες διατάξεις έχει εξαιρεθεί στην πράξη. Ήταν μια ευκαιρία να το ρυθμίσουμε στο νομοσχέδιο. Νομίζω ότι θα το ρυθμίσουμε με άλλο νομοσχέδιο στο μέλλον.

Τέλος, δύο άλλες παρατηρήσεις. Στις μη καταψηφιστικές αποφάσεις, αυτές τις αποφάσεις δηλαδή που προκύπτουν από ακυρωτικές διαφορές, λέτε ότι η μόνη κύρωση εκτός από την αστική ευθύνη, είναι η αποζημίωση, το ύψος της οποίας καθορίζει το τριμελές συμβούλιο.

Πρώτα-πρώτα δεν λέμε τίποτα για το ύψος. Ό,τι θέλει καθορίζει. Εγώ θα έφτανα στο σημείο να πω ότι το ύψος αυτό πρέπει να φτάνει να καλύπτει και τη θετική ζημία και το διαφυγόν κέρδος, όπως στην περίπτωση της αστικής ευθύνης. Και ως ήταν έτσι στις περιπτώσεις της μη συμμόρφωσης διπλάσια η ευθύνη της διοίκησης. Θα μου πείτε δυο φορές; Ναι, δύο φορές γιατί είναι βαρύτερη πραγματικά η μη εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων, ως παρανομία. Δεν είναι κοινή παρανομία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Η μη εφαρμογή δικαστικών αποφάσεων από τη διοίκηση πλήττει τον πυρήνα του κράτους δικαίου και θα έπρεπε να είναι διπλή η ευθύνη. Μία με την αστική ευθύνη, και τα άρθρα 104 και 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα και μία με την κύρωση αυτή, η οποία θα μπορούσε να φθάσει στο ύψος της πλήρους αποζημίωσης που καλύπτει και τη θετική ζημία και το διαφυγόν κέρδος.

Κάτι άλλο: Έχουμε στις μη καταψηφιστικές αποφάσεις μόνο αυτήν την κύρωση. Άλλες μορφές υποχρέωσης συμμόρφωσης δεν έχουμε. Εγώ, κύριε Υπουργέ, θα σας πρότεινα το εξής: Γιατί άραγε στην περίπτωση που έχουμε μη συμμόρφωση σε ακύρωση παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, να μην πούμε ότι μετά την παρέλευση ορισμένου χρόνου από τη στιγμή της κοινοποίησης, θεωρείται εκδοθείσα η πράξη και είναι θετική;

Γιατί τώρα τι κάνουμε; Όσες φορές και αν πούμε ότι χρειάζεται, παραδείγματος χάρι, να δώσει αποζημίωση και μία και δύο φορές, από εκεί και πέρα η διοίκηση μπορεί να μη βγάλει τη διοικητική πράξη. Τι να την κάνω εγώ την ευθύνη μονάχα σε ό,τι αφορά το ύψος της αποζημίωσης; Να επιμετρά δηλαδή η διοίκηση πόσα χρήματα θα δώσει για να μην εκτελέσει την απόφαση; Αφού υπάρχει δυνατότητα μετά τρίμηνο από την ημέρα της κοινοποίησης, όταν έχουμε αμετάκλητη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, να ισχύει ως θετική ενέργεια. Και στην περίπτωση κατά την οποία η διοίκηση έρχεται πολλαπλώς και εκδίδει διαφορετικές διοικητικές πράξεις με διαφορετική αιτιολογία μετά από ακύρωση για έλλειψη νόμιμης, πλήρους και επαρκούς αιτιολογίας;

Σ' αυτές τις περιπτώσεις πόσες φορές μπορεί να επανέλθει η διοίκηση; Πάμπολλες φορές και το ξέρουμε. Δεν μπορούσε ο νόμος να πει ότι μετά τη δεύτερη ή την τρίτη φορά –εκμεταλλευόμενο και τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας που έχει πει τα αντίστοιχα σε αρκετές περιπτώσεις– σ' αυτές τις περιπτώσεις δεν μπορεί να επανέλθει η διοίκηση με άλλη αιτιολογία για να ταλαιπωρείται ο διοικούμενος;

Τέλος, μια λέξη σχετικά με τις καταψηφιστικές αποφάσεις των δικαστηρίων. Εδώ λέτε ότι πλέον ισχύει και η αναγκαστική εκτέλεση και παραπέμπετε στις διατάξεις περί αναγκαστικής εκτέλεσης. Κύριε Υπουργέ, είναι ατελείς οι διατάξεις. Ξέρετε την ιδιομορφία του δημοσίου. Την είπα και προηγουμένως για τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Σε εμάς μιλάτε, κύριε Παυλόπουλε, όχι στον κύριο Υπουργό.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Κεδίκογλου, χαίρομαι να απευθύνομαι σε εσάς, αλλά όπως και να το κάνουμε είναι η φύση των διατάξεων που αφορούν τον Κανονισμό της Βουλής τέτοια...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Μία λέξη είπατε, κύριε Παυλόπουλε. Πείτε αυτήν τη λέξη και αφήστε τον κ. Κεδίκογλου.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν θα έπρεπε, τουλάχιστον, να υπάρχει μια εξουσιοδότηση για να δούμε τι θα γίνει, σε ποιες περιπτώσεις αυτή η αναγκαστική εκτέλεση είναι εφικτή ή όχι; Το τόνισα και πριν. Υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία τα οποία εξαιρούνται της αναγκαστικής εκτέλεσης από τη φύση τους.

Θα μου πείτε ισχύουν οι κοινές διατάξεις. Είναι όμως ατελείστατες. Γιατί, επειδή ως σήμερα δεν ισχύει η δυνατότητα αναγκαστικής εκτέλεσης γενικά κατά της περιουσίας του δημοσίου, δεν είχε γίνει αυτή η βασική διάκριση μεταξύ ιδιωτικής περιουσίας του δημοσίου και δημόσιας κτήσης που περιλαμβάνει τα κοινόχρηστα και τα ιδιόχρηστα πράγματα.

Αυτή η διάκριση δεν υπάρχει στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, τουλάχιστον ξεκαθαρισμένη. Δεν την έχετε μέσα στο νομοσχέδιο. Βάλτε μια εξουσιοδότηση για να βγει ένα διάταγμα –δεν θα έλεγα υπουργική απόφαση– ή επεκτείνετε τις εξουσιοδοτικές διατάξεις μέσω διαταγμάτων, ώστε και το Συμβούλιο της Επικρατείας –με τη δυνατότητα του προληπτικού παρεμβατικού ελέγχου που έχει– να δει τι πρέπει να γίνει σε αυτές τις περιπτώσεις.

Αυτές είναι οι επτά παρατηρήσεις στις επιμέρους διατάξεις. Μπορεί σε ορισμένες να έχετε αντιρρήσεις, αλλά θέλω να σας πω ότι τις λέμε καλόπιστα και θα τα βρούμε μπροστά μας κατά την εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων των δικαστηρίων.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε, για τη δυνατότητα που μου δώσατε. Ελπίζω στις επιμέρους διατάξεις ο διάλογος να είναι πιο εποικοδομητικός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, ο Βουλευτής Λάρισας κ. Φαρμάκης ζητά ολιγοήμερη άδεια απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Ποιος από τους κυρίους συναδέλφους θέλει να δευτερολογήσει; Η κα Παπακώστα έχει το λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ – ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε,

κυρία και κύριοι συνάδελφοι, πράγματι μετά την τοποθέτηση του κυρίου Υπουργού ανοίγει πεδίο δόξης λαμπρό και δίνεται επίσης μια λαμπρά ευκαιρία να απαντηθούν ορισμένα ζητήματα τα οποία έθεσε κατά την τοποθέτησή του ο κύριος Υπουργός.

Θέλω να πω το εξής: Ότι τόσο η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής –την οποία τώρα και εγώ είδα, διότι ορθώς επικαλέσθηκε ο κύριος Υπουργός ότι αυτή θα πρέπει να έρχεται έγκαιρα ώστε όλοι μας να τοποθετούμαστε ανάλογα στα υπό συζήτηση νομοσχέδια– όσο και με αφορμή την τοποθέτησή του Κοινοβουλευτικού μας Εκπροσώπου, του κ. Παυλόπουλου, θέλω να του πω ότι σεμνύνομαι –όπως είπε ο κύριος Υπουργός– δι' εαυτόν, ότι μελέτησα με πολλή σοβαρότητα και το σχέδιο νόμου το οποίο συζητούμε, με πολύ περισσότερη δε σοβαρότητα θα έλεγα από αυτήν που ο κύριος Υπουργός και η Κυβέρνηση επιθυμεί να νομοθετήσει και φέρει το παρόν νομοσχέδιο στη Βουλή.

Και εξηγούμαι. Αυτό το οποίο διαπιστούται από όλους –και διαπιστώθηκε κατ' αρχήν– ήταν πράγματι η προχειρότητα με την οποία στο υπό ψήφιση σχέδιο νόμου προσπάθησε να τεθεί ο θεσμός των τριμελών συμβουλίων. Εκεί λοιπόν του επεσήμανα ότι, εν πάση περιπτώσει, εάν η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν προέβλεπε, δεν παρότρυνε και δεν υποδείκνυε, θα ερχόταν ένα όργανο προς συζήτηση στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο το οποίο a priori κινδυνεύει εξ αντιπροσώπων. Αυτό ο κύριος Υπουργός έκανε πως δεν το κατάλαβε και προς άλλη οδό καθοδήγησε τη σκέψη του, αλλά και τις προθέσεις του.

Εδώ δύο τινά συμβαίνουν με το παρόν νομοσχέδιο κι επιχειρώ να πω με εξαιρετικά καθαρό τρόπο και με καθαρές κουβέντες, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, το εξής: Η η Κυβέρνηση νομοθετεί πρόχειρα ή νομοθετεί εκ του πονηρού. Διότι άλλως πώς εξηγείται το γεγονός ότι ενώ επί της αρχής συζητούμε τον εκτελεστικό του Συντάγματος νόμο τον οποίο έφερε προς συζήτηση το Υπουργείο Δικαιοσύνης και συμφωνούμε όλοι επ' αυτής της αρχής εκτός της πτέρυγας του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ελλάδας για δικούς του λόγους, ο Υπουργός με τόλμη και με γενναιότητα δεν υιοθετεί αυτά που ακόμα ακόμα και ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ σάς επεσήμανε; Συμφώνησε, ταυτίστηκε, υιοθέτησε και βεβαίως εξέπεμψε προς τα έξω δημόσιο λόγο και είπε ότι ταυτίζεται απολύτως προς τις θέσεις, τις οποίες εγώ ως εισηγής καταθέσα τόσο στην Επιτροπή όσο και σήμερα στο Σώμα της Βουλής και αντ' άλλης απαντήσεως ο κύριος Υπουργός φρόντισε, αλαζονικά ποιών, να του απαντήσει: «αυτομαστιγώνεστε».

Εκείνο το οποίο εγώ θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, είναι το εξής απλό: Η συμφωνία επί της αρχής δεν μπορεί στην συζήτηση κατ' άρθρον να ακυρώνει την ουσία και το περιεχόμενο, καθώς επίσης και τη φιλοσοφία του σχεδίου νόμου το οποίο συζητούμε σήμερα. Και ποιο είναι αυτό; Είναι η αρετή της συμμόρφωσης των πράξεων της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις. Και επειδή πια το αυτόνομο είναι και ζητούμενο και επειδή είπα στην πρωτολογία μου ότι η Διοίκηση από πράξεις και παραλείψεις της Κυβέρνησης είναι ένα μπάχαλο κι επειδή επίσης είπα ότι εκ του πονηρού νομοθετεί η Κυβέρνηση με επιβεβαίωσε ο κύριος Υπουργός διά της θέσεως την οποία εξέφρασε, κατά τη διάρκεια της τοποθέτησής του απαντώντας, υποτίθεται, στα όσα εμείς τεκμηριώσαμε και σε βάθος του επισημάναμε. Έρχεται, λοιπόν, να επιβεβαιώσει τη σκέψη μου ότι προσπαθεί η Κυβέρνηση την ανεπάρκειά της, την ανυπαρξία και το έλλειμά της να το μετακυλίσει σε αυτό, που όπου βολεύεται η Κυβέρνηση, ο κύριος Υπουργός, ο κύριος Γενικός Γραμματέας του Κόμματος ονομάζει «κράτος δικαστών» και σε αυτό όμως, όπου το εξυπηρετεί, ονόμασε ο κύριος Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ ως «εγγύηση». Αποφασίστε τελικά. Ή θέλουμε, εν πάση περιπτώσει, να βάλουμε στη γωνία τη δικαστική εξουσία, όπως αυτή προσδιορίζεται από το Σύνταγμα, ή είναι εγγύηση οι δικαστές. Όταν αποφασίσετε να μας το πείτε και να το πείτε στους πολίτες για τους οποίους ξοδέψατε εκατομμύρια στα διαφημιστικά σας σποτ κατά την προεκλογική περίοδο, ότι δήθεν τάσσεστε

υπέρ της εξυπηρέτησης του πολίτη.

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση πρέπει να αποφασίσει να μας απαντήσει θετικά στα θέματα τα οποία θέσαμε τόσο στο άρθρο 1 για τα νομικά πρόσωπα διψο-ύς χαρακτήρα, κατά το μέρος που αυτά ασκούν δημόσια εξουσία, καθώς επίσης και για τις ανεξάρτητες αρχές τις οποίες εμείς θεωρούμε ότι πρέπει να συμπεριληφθούν στο άρθρο 1. Να μας δώσει απάντηση στο άρθρο 3 ότι θα πρέπει να υπάρχει κλιμακωτή χρηματική κύρωση για τις πράξεις και παραλείψεις της διοίκησης, όταν αυτή δεν συμμορφούται προς τις δικαστικές αποφάσεις και μάλιστα σε συνάρτηση με το χρόνο συμμόρφωσης, όπως προβλέπεται και στις λοιπές έννομες τάξεις των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και στο γαλλικό δίκαιο, όπως επεσήμανα. Να αποφασίσει η Κυβέρνηση να θεσμοθετήσει ουσιαστικά στο άρθρο 4 και την αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος του δημοσίου και να μην την ακυρώνει κομψά. Διότι είπα στην πρωτολογία μου στον κύριο Υπουργό ότι μέχρι σήμερα πουθενά η νομολογία, κύριε Πρόεδρε, δεν έχει παραβιάσει, όπου υφίσταται αναγκαστική εκτέλεση για περιουσιακά στοιχεία του δημοσίου, το σκληρό πυρήνα της κρατικής εξουσίας και ως μην το φοβάται αυτό ο κύριος Υπουργός και η Κυβέρνηση.

Τέλος, δεν είναι δυνατόν το παρόν σχέδιο νόμου διά του άρθρου 6, του ακροτελεύτιου άρθρου του πρώτου κεφαλαίου, να θέλει να λειτουργήσει ως «πλυντήριο» -και ως μου επιτραπεί η έκφραση, για να μη χρησιμοποιήσω άλλη χειρίστη, -για τις πράξεις και παραλείψεις της διοίκησης μέχρι σήμερα σε βάρος του πολίτη και να χρησιμοποιείται ο πολίτης ως άθυρμα αυτής της πολιτικής.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, λέω ότι και στο παρόν σχέδιο νόμου η Κυβέρνηση εξυγίσθη, εμετρήθη και ευρέθη ελλιποβαρής.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Σκυλλάκος έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Έχουν ακουστεί απ' όλες τις πλευρές πάρα πολλές -μικρότερες ή μεγαλύτερες- ενστάσεις. Στην τοποθέτησή του ο κύριος Υπουργός δεν έκανε καμία προσπάθεια να απαντήσει σε κάποια απ' αυτές, όχι μόνο απ' αυτές που ακούστηκαν εδώ αλλά κι απ' αυτές που είναι καταγεγραμμένες από την Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Θα απαντήσω τώρα, στη δευτερολογία μου, διότι δεν με έπαιρνε ο χρόνος, κύριε Σκυλλάκο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Εντάξει.

Για να μην επαναλαμβάνω τα ίδια, θα επιμείνω στο ότι πρέπει τουλάχιστον να ακούσουμε κάποιες απαντήσεις σε δύο-τρία βασικά ζητήματα.

Πρώτον, το τριμελές όργανο θεωρεί δικαιολογημένο το ότι η διοίκηση δεν εφαρμόζει την απόφαση. Μέχρι ποιο διάστημα θα τη θεωρεί δικαιολογημένη; Εφ' όρου ζωής; Δηλαδή, θα έχουμε δικαστικές αποφάσεις που επ' αόριστο θα θεωρούνται ότι δικαιολογημένα δεν εφαρμόζονται; Λέτε «να», όταν αδικαιολόγητα δεν μπαίνει το τρίμηνο. Δηλαδή το δικαιολογημένο τι σημαίνει; Τριάντα χρόνια; Δεν πρέπει να έχουμε κάποια κριτήρια; Τελικά μπορεί να οδηγηθούμε στο να μην εφαρμόζονται αυτές οι αποφάσεις!

Δεύτερον, επιβλήθηκε πρόστιμο και την πρώτη και τη δεύτερη φορά και το δημόσιο δεν πειθαρχεί στην απόφαση, δηλαδή η Δημόσια Διοίκηση αρνείται να εφαρμόσει την απόφαση. Τι γίνεται; Πρέπει να μας απαντήσετε. Μπορεί η Δημόσια Διοίκηση να είναι ικανοποιημένη μόνο με το πρόστιμο.

Τρίτον, σε σχέση μ' αυτά που βάζει το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής, θα επιμείνετε στην κατάργηση του αυτεπάγγελτου ελέγχου, που ίσχυε μέχρι σήμερα άσχετα εάν δεν εφαρμόζονταν;

Τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, όταν ασκούν ρυθμιστικές αρμοδιότητες, λειτουργούν σαν δημόσιο. Στην ουσία πολλά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου θα είναι δημόσιο είτε ως προς τη λειτουργία τους είτε ως προς τις αρμοδιότητές τους. Άμα θέλετε και τα διοικητικά συμβούλια μπορεί να διορίζονται ή

και τα ποσοστά τους μέσα στο δημόσιο να είναι πολύ ισχυρά και να πρόκειται πραγματικά για δημόσιο. Όταν αυτοί επικαλούνται -για να μην εφαρμόσουν τη δικαστική απόφαση- ότι λειτουργούν ως δημόσιο, η Επιστημονική Επιτροπή μιλάει για διφυή νομικά πρόσωπα. Επικαλούνται, λοιπόν, τη μια πλευρά τους, δηλαδή αυτή του δημοσίου. Τότε τι θα γίνεται;

Τέταρτον, ένας υπέρ του οποίου βγήκε δικαστική απόφαση για τους δικούς του λόγους δεν θέλει να κάνει προσφυγή στο τριμελές όργανο. Όμως μ' αυτήν την ενέργεια, με το να μην κάνει προσφυγή, έμμεσα παθαίνουν ζημιά δέκα άλλοι. Θα μπορούν αυτοί να προσφύγουν; Πρέπει να απαντήσετε σ' αυτά τα ζητήματα.

Τέλος τι θα γίνει; Έχουμε μία νομολογία που λέει ότι δεν θα μπορεί να γίνεται κατάσχεση αποκτήσεων που πηγάζουν από έννομο σχέδιο του δημοσίου δικαίου. Η νομολογία λέει ότι μπορούν να κατάσχονται κι εσείς επικαλεστήκατε, παραδείγματος χάρη, φόρους. Ναι! Να κατάσχονται και οι φόροι. Για ποιο λόγο να μην κατάσχονται και οι φόροι; Δεν μπορεί το δημόσιο να μαζέψει φόρους με άλλο τρόπο; Να κάνει μια τροπολογία και να μαζέψει χρήματα! Θα δραστηριοποιηθεί η εφορία και να μαζέψει χρήματα! Να προβλεφθεί συγκέντρωση περισσότερων φόρων.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Μετά θα κατηγορείτε για αδικαιολόγητη φορομπηχτική πολιτική!

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Εγώ δεν κατάλαβα το εξής. Στις διαμάχες ιδιωτών, όταν καταδικάζεται κάποιος από δικαστική απόφαση, τον ρωτάμε εάν έχει τις δυνατότητες να πληρώσει; Γιατί γίνεται αυτό για το δημόσιο;

Πολύ περισσότερο, όταν δεν πρόκειται για ένα αντικείμενο, για ένα ακίνητο -όπως είναι η Ακρόπολη, το Εθνικό Μουσείο, που βεβαίως εκεί υπάρχει εξυπηρέτηση του δημοσίου σκοπού- όταν, λοιπόν, δεν μιλάμε για ένα τέτοιο αντικείμενο, αλλά μιλάμε για χρήματα, μας λέτε ότι είμαστε παράλογοι; Κι αν εμείς είμαστε παράλογοι, είναι και οι δικαστικές αποφάσεις παράλογες;

Είναι, λοιπόν, ευνοϊκή η μεταχείριση του δημοσίου και γίνεται κατά τέτοιον τρόπο που σε μεγάλο βαθμό θα καταστεί ανενεργός ο νόμος που φέρνετε. Αυτό είναι το μεγάλο πρόβλημα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ορίστε, κυρία Ξηροτύρη, έχετε το λόγο.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Κύριε Πρόεδρε, πραγματικά και η έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής θέτει ένα ουσιαστικό ζήτημα που το έθεσαν και οι συνάδελφοί μου, δηλαδή το θέμα των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημοσίου τομέα. Σ' αυτό το θέμα πρέπει πράγματι να δοθεί απάντηση, για να μπορέσουμε σήμερα να ψηφίσουμε ή όχι επί της αρχής το νομοσχέδιο.

Ένα δεύτερο θέμα για το οποίο έγινε πολλή συζήτηση, στο τέλος απλοποιήθηκε με το επιχείρημα ότι δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί το πρόστιμο ή να καθοριστούν κατώτερα όρια κλπ. Και βεβαίως εμείς καταλαβαίνουμε ότι υπάρχουν διάφορες κατηγορίες. Όμως, έστω και μέσω του προεδρικού διατάγματος -αυτό που αναφέρεται στην τελευταία παράγραφο του άρθρου 3- θα μπορούσατε να θέσετε εκεί τα κριτήρια, τις προϋποθέσεις και αυτό το προεδρικό διάταγμα να περιλάβει τις λεπτομέρειες για τον καθορισμό των προστίμων. Το αναφέρει και η επιστημονική έκθεση ότι δεν είναι δυνατόν γενικά και αόριστα να καταλήγει όλη η διαδικασία της επιβολής κυρώσεων στο πρόστιμο, το οποίο μάλιστα είναι αόριστο. Γιατί τα κριτήρια δεν λένε τίποτα.

Από την άλλη πλευρά η έννοια του κατώτερου ορίου ισχύει. Δηλαδή, όταν παρανομεί η διοίκηση που δεν εφαρμόζει τις δικαστικές αποφάσεις, είναι εύλογο ότι γι' αυτή υπάρχει ένα κατώτερο όριο, το οποίο θα πρέπει να είναι και πολύ σημαντικό. Έστω και αν είναι ένας φράκτης για το παράδειγμα που επικαλεστήκατε, έστω και αν είναι κάτι πολύ σοβαρότερο. Εδώ δηλαδή, το παράπτωμα της διοίκησης είναι τόσο μεγάλο που κανονικά δεν έπρεπε ούτε το Σύνταγμά μας να ασχοληθεί με αυτό που είναι αυτονόητο ότι πρέπει να τηρείται, να τηρεί δηλαδή το δημόσιο τις αποφάσεις της δικαιοσύνης. Θα πρέπει να έχει τουλάχιστον ένα όριο, έστω και αν πρόκειται για ένα μικρό παρά-

πτωμα. Αυτό όσον αφορά το είδος, την κατηγορία, τη μορφή κλπ., όπως λέτε εδώ. Από εκεί και πέρα θα ήταν καλύτερο ο νόμος να εξειδικεύσει περισσότερο τα πράγματα, έστω μέσω του προεδρικού διατάγματος ή μέσω υπουργικής απόφασης, ώστε να μπορέσουμε να καλύψουμε αυτό το κενό.

Επαναλαμβάνω και πάλι, όπως και στην αρχική μου τοποθέτηση και αυτό διαφαίνεται μέσα και από την έκθεση της επιστημονικής επιτροπής, ότι τελικά δεν είναι η πρόθεση όλων –και του Συντάγματος και του συνταγματικού νομοθέτη, και η πρόθεση η δική μας και η δική σας- να καταλήξει όλη αυτή η διαδικασία στο τέλος να έχει μόνο αυτήν τη χρηματική κύρωση. Δηλαδή, δεν διαφαίνεται, όπως τόνισαν και οι άλλοι συνάδελφοί μου πότε τελειώνει αυτή η ιστορία, πότε δικαιώνεται ένας άνθρωπος, πόσες φορές δηλαδή θα πρέπει να προσφύγει; Ή από εκεί και πέρα θα αρχίζει να τίθεται την πρώτη φορά το πρόστιμο, τη δεύτερη φορά κ.ο.κ.;

Εδώ θα πρέπει με σαφήνεια να διατυπωθεί στο νόμο και δεν γίνεται, ότι από ένα σημείο και μετά υπάρχουν κυρώσεις και όχι μόνο χρηματικές, αλλά και ποινικές. Δεν διαφαίνονται εδώ οι πειθαρχικές κυρώσεις για τον υπάλληλο. Πρέπει να διασφαλιστεί πλήρως ότι είναι έτσι. Ότι θα υπάρξουν αυτές οι κυρώσεις οπωσδήποτε και θα λήξει σε ένα σημείο αυτή η ιστορία. Θα λήξει αυτή η ιστορία της συμμόρφωσης που είναι η αρχή δικαίου του κράτους μας. Της συμμόρφωσης της διοίκησης του κράτους, αλλά και του ευρύτερου δημόσιου τομέα στις αποφάσεις των δικαστηρίων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Παπαγεωργίου έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ειλικρινά ότι ακριβώς η Κυβέρνηση επειδή σέβεται τον πολίτη -και στο ειδικό αυτό ζήτημα κατά πόσο θα πρέπει να κατοχυρώνεται όταν έχει δικαιωθεί σε ένα δικαστήριο και όχι μόνο γιατί το λέει το Σύνταγμα- φέρνουμε αυτόν το νόμο. Νομίζω ότι είναι ένα ζήτημα που δεν προσφέρεται για πολιτικές αντιπαραθέσεις και δεν νομίζω ότι με αφορμή αυτό το νομοσχέδιο μπορεί να γίνονται γενικότερες αναφορές όσον αφορά τους δικαστές, όσον αφορά τις δικαστικές αποφάσεις, όσον αφορά το Γραμματέα Βουλευτή του κόμματός μας τον κ. Λαλιώτη που ανέφερε η κυρία συνάδελφος, εισηγήτρια της Πλειοψηφίας διότι είναι άλλο το ζήτημα αυτό που συζητάμε –της συμμόρφωσης δηλαδή της διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις- και άλλο το ζήτημα αν μπορεί κανείς σ' αυτήν τη δημοκρατική χώρα να κάνει κριτική στις δικαστικές αποφάσεις.

Άλλο ο σεβασμός στις δικαστικές αποφάσεις, άλλο όμως ζήτημα είναι η κριτική.

Επίσης θέλω να απαντήσω και σε κάτι άλλο. Ειπώθηκε ότι η Κυβέρνηση αυτή βρίσκεται διαχρονικά σε μια σύγχυση, διότι άλλοτε με τον τάδε εκπρόσωπό της Υπουργό ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί να συσταθούν αυτά τα τριμελή συμβούλια και σήμερα λέμε ότι ήρθε ένας άλλος Υπουργός που με αυτό το νομοσχέδιο τα θεσπίζει. Εγώ νομίζω ότι η Κυβέρνηση αυτή θα κριθεί σήμερα που φέρνει αυτό το νομοσχέδιο και δεν μπορούμε να αρκεστούμε σε αναφορές που έχουν ειπωθεί σ' άλλες εποχές, αν έχουν ειπωθεί και με ποιον τρόπο...! Σήμερα φέρνουμε αυτό το νομοσχέδιο και σήμερα πράττουμε πράγματι αυτό που είναι σωστό, με συμβούλια ανώτατων δικαστών να προστατεύσουμε τον πολίτη από την τυχόν ασέβεια του ελληνικού δημοσίου προς τις δικαστικές αποφάσεις.

Τώρα όσον αφορά το ζήτημα που θίχτηκε από πολλούς συναδέλφους, που σώνει και καλά πρέπει να έχουμε μια τιμαριθμοποίηση να το πω έτσι, στο παράπτωμα άρνησης συμμόρφωσης με την απόφαση κάθε φορά με αντίστοιχο ποσό. Νομίζω ότι εδώ θα ακυρώναμε αυτούς τους έμπειρους δικαστές, Πρόεδρο Αρείου Πάγου, Πρόεδρο Συμβουλίου Επικρατείας και άλλους ανώτατους δικαστές όταν θα τους καθορίζαμε και θα τους βάζαμε αριθμητικά πλαίσια, υποτίθεται να αποτιμούν την κάθε συμπεριφορά εκ των προτέρων. Ύστερα νομίζω ότι διαχρονικά πολλά ζητήματα αλλάζουν, οι αξίες στη ζωή καθώς αυτή προχωρά και οι αντίστοιχες ζημιές μεταβάλλονται. Δεν μπορούμε λοιπόν εκ των προτέρων να προβλέπομε ποια είναι η σημασία αυτής της παράβασης, ώστε εκ των προτέρων να την έχουμε

καθορίσει και με ένα αντίστοιχο αριθμητικό νούμερο προστίμου. Αντίστοιχα νομίζω, ότι είναι πολύ σωστή αυτή η ρύθμιση όπου αναφέρει τις προϋποθέσεις, τι δηλαδή σημαίνει κάθε φορά για τον κάθε πολίτη όταν δεν εφαρμόζεται μια απόφαση, τι σημασία έχει στα συμφέροντά του, τι σημασία αν θέλετε ανάλογα και με τη σοβαρότητα της υπόθεσης έχει σαν γενική αναφορά και πράξη διδακτικού χαρακτήρα. Και νομίζω ότι πρέπει να αφήσουμε πράγματι τους δικαστές να καθορίσουν αυτοί το ύψος αυτής της χρηματικής κύρωσης. Νομίζω ότι δεν έχει γίνει αυτό κατανοητό. Είπαμε από την αρχή και η εισηγητική έκθεση το λέει ότι δεν πρόκειται για αποζημίωση όταν επιβάλλεται αυτή η κύρωση και μάλιστα ύστερα από την τροπολογία όταν μπορεί να επιβάλλεται δύο φορές. Είναι αν θέλετε μια κύρωση διοικητική όπου πράγματι και ο κάθε υπάλληλος αν θέλετε μετά, όταν επ' αφορμή της συμπεριφοράς του δεν συμμορφώνεται η διοίκηση, πράγματι θα το λαμβάνει πολύ σοβαρά υπόψη του, όταν μάλιστα συνδέεται, όπως πολύ σωστά είπε και ο κύριος Υπουργός και με την ποινική ευθύνη του άρθρου 259 του π.κ.. Είναι αυτονόητο ότι ισχύει η διάταξη του 259 όπως είναι αυτονόητο ότι ισχύει και η αποζημίωση για όποια μπορεί να προσφύγει στα πολιτικά –αστικά δικαστήρια.

Νομίζω λοιπόν ότι πολύ σωστά έχουν αφαιρεθεί γενικά πλαίσια και ειδικά χαρακτηριστικά στοιχεία που θα καθορίσουν ανάλογα στην κάθε περίπτωση, ποια πρέπει να είναι αυτή η κύρωση η οποία θα επιβληθεί.

Όσον αφορά την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων και κατά πόσο θα μπορεί αυτή να άπτεται και ζητημάτων γενικού συμφέροντος και των φόρων που ανέφερε ο κ. Σκυλλάκος, νομίζω ότι οι φόροι έχουν ένα σκοπό να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες αυτού του κράτους, τις δημοσιονομικές, της καταβολής μισθών και χιλίες δυο άλλες δαπάνες που αφορούν το γενικότερο σύνολο. Και νομίζω ότι τότε θα μας κατηγορούσατε ότι πράγματι δίνουμε υπέρμετρες δυνατότητες στον καθένα να ικανοποιηθεί και νομίζω ότι πρέπει να περιοριστεί –και πολύ σωστά γίνεται- η δυνατότητα εκτέλεσης διότι δεν μπορεί να αναιρέσουμε τη λειτουργία του κράτους που οφείλει να αποσκοπεί στο γενικότερο σύνολο, όταν ξεφεύγουμε επί αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος του δημοσίου από την ιδιωτική περιουσία του δημοσίου.

Νομίζω λοιπόν ότι πολύ σωστά κινείται το νομοσχέδιο. Δεν άκουσα και κάποια συγκεκριμένη πρόταση η οποία υποτίθεται θα θεράπευε αυτό το δήθεν κενό της μη συμμόρφωσης εκτός απ' όλα αυτά τα συνδυασμένα μέσα τα οποία το νομοσχέδιο εισηγείται. Δηλαδή δεν άκουσα κάτι συγκεκριμένο. Τι θα πρέπει δηλαδή; Να πάρουμε το κεφάλι κάποιου υπαλλήλου; Τι να κάνουμε; Να φέρουμε τον κόσμο ανάποδα, ούτως ώστε σώνει και καλά αυτή η απόφαση άμεσα να υλοποιείται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, για να κλείσετε τη συνεδρίαση.

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, αλλά έχω μία δυσκολία χρονική πρέπει να πω. Η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής έχει διατυπώσει δεκατέσσερις παρατηρήσεις και πολλές από αυτές έχουν επικαλεστεί και οι συνάδελφοί μου. Δεν έχω το χρόνο για να μπορέσω να απαντήσω επί όλων αυτών των παρατηρήσεων απόψε στην πεντάλεπτη δευτερολογία. Θα παρακαλέσω, λοιπόν, να μου δώσετε περίπου δύο λεπτά επιπρόσθετα. Σε όσα δεν θα προλάβω να αναφερθώ σήμερα, τότε στην κατ' άρθρο συζήτηση θα καταθέσω τις απόψεις μου.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κα **ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ**)

Εκτιμώ, κύριοι συνάδελφοι, ότι αυτό το νομοσχέδιο είναι ένα καλό νομοσχέδιο. Ο κ. Παυλόπουλος το έχει αντιληφθεί. Γι' αυτό άλλωστε εισηγήθηκε η Νέα Δημοκρατία να το ψηφίσει επί της αρχής. Η κα Παπακώστα δεν το έχει αντιληφθεί ακόμα και μπερδεύει το κράτος δικαίου...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Η κα Παπακώστα το εισηγήθηκε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Αφήστε με σας παρακαλώ.

Αφού το εισηγήθηκε και είπε ότι κατ' αρχήν συμφωνεί, μετά άρχισε να αναφέρει, στη δευτερολογία της ειδικά, όσα είχε στην πρωτολογία πει.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Εξ ιδίων κρίνετε τα αλλότρια.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Κυρία Παπακώστα, δεν σας διέκοψα.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Μα αναφέρεστε προσωπικά.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Θα σας παρακαλέσω κατά τον Κανονισμό -και το απαιτώ κατά τον Κανονισμό- να μη με διακόψετε. Απαιτώ την εφαρμογή του Κανονισμού. Μην πετάγεστε συνεχώς.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Κυρία Πρόεδρε, ζητώ το λόγο επί προσωπικού.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Και θα πρέπει επιτέλους να ξεκαθαρίσετε και εσείς στη σκέψη σας τι είναι κράτος δικαίου και τι είναι κράτος δικαστών. Αυτό εδώ το νομοσχέδιο...

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Συνάδελφοι είμαστε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Το ότι είμαστε συνάδελφοι δεν λείει τίποτα. Εγώ βασίζομαι σε αυτά που λέτε και μάλιστα αυτά που είπατε προς εμένα. Και θα είμαι πολύ συγκεκριμένος και σαφής και την απάντηση θα την πάρω. Κοινοβούλιο είναι εδώ και δεν είναι μία ιδιωτική συζήτηση.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Αφήστε τις υποδείξεις.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Απευθυνθήκατε, λοιπόν, δημοσίως και είπατε ότι γίνεται κριτική απέναντι στους δικαστές, ο γραμματέας του κόμματος αναμειγνύεται. Μάλιστα, όταν αναφέρθηκα εγώ στο ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να δημιουργήσουμε ούτε κατ' ελάχιστο τη δυνατότητα ενός κράτους δικαστών, αλλά αντίθετα πρέπει να περιφρουρούμε το κράτος δικαίου, αντιδράσατε. Γι' αυτό, λοιπόν, θα πάρω την απάντηση τώρα.

Αυτό το νομοσχέδιο κάνει ένα σημαντικότατο βήμα στην κατεύθυνση της κατοχύρωσης του κράτους δικαίου που λείει προστασία στον πολίτη -κατά το άρθρο 20 του Συντάγματος, δικαστική προστασία- και απέναντι στη διοίκηση. Ιδίως απέναντι στη διοίκηση. Γι' αυτό φέρνουμε το νομοσχέδιο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Δηλαδή, κύριε Υπουργέ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Σας παρακαλώ, κυρία Παπακώστα.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Αλλά δεν θα επέτρεπα ποτέ στον εαυτό μου ως Υπουργό Δικαιοσύνης και μέλος αυτής της Κυβέρνησης να υποκαθιστά η δικαιοσύνη άλλες συνταγματικά κατοχυρωμένες εξουσίες όπως είναι η εκτελεστική εξουσία. Γι' αυτό και λέω ότι δεν πρέπει να δώσουμε τη δυνατότητα το οποιοδήποτε δικαστικό τριμελές ή άλλο συμβούλιο να εκδίδει αποφάσεις που είναι αρμοδιότητα αποκλειστικά, επαναλαμβάνω, της διοίκησης. Η διοίκηση θα κριθεί και θα της επιβληθεί η αναγκαιότητα να συμμορφωθεί στη δικαστική απόφαση όταν δεν συμμορφώνεται. Αυτό επιδιώκει το νομοσχέδιο.

Επίσης αναφερθήκατε, κυρία Παπακώστα, σε θέματα τηλεοπτικών σποτ. «Τα τηλεοπτικά σας σποτ». Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, η Κυβέρνηση που φέρνει αυτό το νομοσχέδιο έβγαζε τηλεοπτικά σποτ; Γι' αυτό, λοιπόν, χρειάζεται περισσότερη σοβαρότητα όταν συζητούμε για νομοσχέδια κατ' επιταγή του Συντάγματος σε αυτήν την Αίθουσα. Από τη δική σας πλευρά.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Αν δεν ήταν σοβαρά δεν θα τα συζητούσατε, κύριε Υπουργέ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Και θα σας παρακαλούσα να αναφερθείτε και να ασκήσετε κριτική όπου νομίζετε ότι χρειάζεται κριτική σε αυτές τις διατάξεις, όπως επιχείρησαν και άλλοι συνάδελφοί σας.

Ο κ. Παυλόπουλος έθεσε μία σειρά από ερωτήματα. Πριν έρθω, όμως, σε αυτά θα ήθελα να πω δύο λόγια για τις παρα-

τηρήσεις της Επιστημονικής Επιτροπής.

Πρώτη παρατήρηση. Ρωτάει η Επιστημονική Επιτροπή αν η αρμοδιότητα του τριμελούς συμβουλίου εντάσσεται στη δικαστική ή τη διοικητική λειτουργία. Θα περίμενα από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής αυτό να το έχουν απαντήσει ήδη στον εαυτό τους. Δεν περίμενα ότι θα διατύπωναν αυτό το ερώτημα διότι το Σύνταγμα ρητά εκλαμβάνει τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις δικαστικές αποφάσεις ως διοικητικών και επιτρέπει την ανάθεσή τους σε δικαστικά όργανα. Τι μας ταλαιπωρεί η Επιστημονική Επιτροπή, με συγχωρείτε να πω αυτή την απλοϊκή έκφραση, κύριε Παυλόπουλε;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Το απαντήσαμε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Θα έπρεπε να μην το διατυπώνουν ως ερώτημα. Είναι αυτονόητο.

Άρα, λοιπόν, αυτή είναι απάντηση στην οποία συμπίπτουμε απόλυτα.

Δεύτερον, προτείνεται από πλευράς της Επιστημονικής Επιτροπής να γίνει ειδική μνεία των διφυών νομικών προσώπων και των ανεξάρτητων αρχών. Θεωρώ ότι είναι εντελώς περιττή αυτή η ειδική μνεία, διότι κατά πάγια νομολογία τα διφυή νομικά πρόσωπα αντιμετωπίζονται ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου κατά το σκέλος που ασκούν δημόσια εξουσία. Ομοίως δεν αμφισβητείται ότι οι ανεξάρτητες αρχές εντάσσονται στο δημόσιο και επομένως καταλαμβάνονται και αυτές από την υποχρέωση συμμόρφωσης. Περιττό κατά την άποψή μου και αυτό το ερώτημα και η παρατήρηση της Επιστημονικής Επιτροπής.

Υποστηρίζεται επίσης ότι δεν θα πρέπει το τριμελές συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας να επιμελείται της συμμορφώσεως προς τα λοιπά, πλην του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, ειδικά δικαστήρια. Για μεν το δικαστήριο το άρθρο 86, δηλαδή το δικαστήριο περί ευθύνης Υπουργών, δεν μπορεί να προβλεφθεί οικείο τριμελές συμβούλιο γιατί το άρθρο 94, παράγραφος 4 του Συντάγματος επιτρέπει την ανάθεση των σχετικών μέτρων μόνο στα διοικητικά και πολιτικά δικαστήρια. Το δικαστήριο του άρθρου 88, όμως, «μισθολογικές και λοιπά διαφορές των δικαστικών λειτουργιών», επιλύει διοικητικές διαφορές. Επομένως είναι σκόπιμο η συμμόρφωση προς τις αποφάσεις του να ανατεθεί στο ίδιο συμβούλιο που επιμελείται και τη συμμόρφωση προς όλες τις άλλες αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων, δηλαδή του Συμβουλίου της Επικρατείας. Έτσι δεν διασπάται και ο έλεγχος της συμμορφώσεως και διασφαλίζεται η συνεπής άσκησης του.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Βλέπετε, κυρία Πρόεδρε, ήδη έφτασα στο πρόβλημα που είχα πει, ότι δεν προλαβαίνω να απαντήσω.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Πάντως το πρακτικό του συμβουλίου, κύριε Υπουργέ, κοιτάξτε το. Έχει σημασία αυτό.

Τέταρτη παρατήρηση. Υποστηρίζει η Επιστημονική Επιτροπή ότι θα πρέπει να μπορεί να συμμετέχει στο τριμελές συμβούλιο και ο δικαστής που συμμετείχε στη σύνθεση που εξέδωσε την απόφαση προς την οποία δεν υπήρχε συμμόρφωση. Διαφωνώ. Θεωρώ ότι είναι καλύτερο να μη συμμετέχει, γιατί μπορεί να υπήρξαν τριβές στην έκδοση της απόφασης.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Σωστό.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Θα πρέπει λοιπόν να διασφαλιστεί απόλυτα η αντικειμενικότητα και γι' αυτό είπαμε να μην είναι αυτός που συμμετείχε αλλά άλλοι τρεις με κύρος συνάδελφοί του. Είναι ορθότερο κατά την άποψή μου και διασφαλίζει καλύτερα την αντικειμενικότητα της δικαστικής κρίσεως ο αποκλεισμός του δικαστή που συμμετείχε στην έκδοση της απόφασης στην οποία δεν γίνεται συμμόρφωση.

Επίσης υπάρχει μια πέμπτη παρατήρηση που επισημαίνει την κατάργηση της εξουσίας της επιτροπής στο άρθρο 72 του Συντάγματος λέει ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας θα πρέπει να εξετάζει και αυτεπαγγέλτως τη συμμόρφωση προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η κατάργηση αυτής της αρμοδιότητας της επιτροπής στο άρθρο 72 μας προτάθηκε από την ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας. Σε κάθε περίπτωση ο νέος θεσμός που εισάγουμε είναι εντελώς διαφορετικός, καθώς

δίδονται πλέον αποφασιστικές αρμοδιότητες στα οικεία συμβούλια και μάλιστα και η αρμοδιότητα να επιβάλει κύρωση σε βάρος της διοίκησης.

Υπάρχει το ερώτημα που διατυπώθηκε και από σας, κύριε Σκυλλάκο –λάβατε υπόψη σας και εσείς την παρατήρηση της επιστημονικής επιτροπής- περί την έννοια «ενδιαφερόμενος», δηλαδή αν ο ενδιαφερόμενος που κινεί τη διαδικασία για την επιβολή της κύρωσης, είναι έννοια σαφής ή ασαφής. Ως ενδιαφερόμενο δεν εννοούμε κατ' ανάγκη τον διάδικο, αλλά κάθε έναν που έχει άμεσο και προσωπικό έννομο συμφέρον στην εκτέλεση της απόφασης. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιούμε τον όρο «ενδιαφερόμενος». Είναι ένας όρος που διαθέτει την απαραίτητη πλαστικότητα, ώστε να είναι ευχερής και απρόσκοπτη η νομολογιακή του εξειδίκευση.

Επειδή υπάρχει το ερώτημα από την Επιστημονική Επιτροπή τι κάνει ο εισαγγελέας και αν μπορεί να συμπεριληφθεί και αυτός στους ενδιαφερομένους, θα έλεγα ότι ο εισαγγελέας και μάλιστα προδήλως με μόνη την ιδιότητα του διαδίκου, επειδή δεν έχει όπως ο άλλος διάδικος το άμεσο και προσωπικό συμφέρον, δεν μπορεί να συμπεριληφθεί στους ενδιαφερομένους. Είναι μεν διάδικος, αλλά δεν έχει το άμεσο και προσωπικό συμφέρον.

Επίσης η Επιστημονική Επιτροπή κάνει την παρατήρηση ότι, επειδή στο νομοσχέδιο προβλέπουμε ότι πρέπει να εγγράφεται στον προϋπολογισμό των διαφόρων Υπουργείων, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης κλπ. ειδικό κονδύλι, για να μπορούν στην πράξη να εκτελούνται οι αποφάσεις του τριμελούς συμβουλίου, να καταβάλλονται αυτές οι χρηματικές ποινές, αυτό σημαίνει ότι «προεξοφλούμε την παρανομία της διοίκησης». Εγώ βρίσκω τουλάχιστον ατυχή αυτήν την άποψη και το λέω.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Να καταργηθεί και το κονδύλι για τις φυλακές τότε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Βρίσκω ατυχή την παρατήρηση αυτή της Επιστημονικής Επιτροπής. Είμαι σκληρός αλλά σαφής. Διότι, αν δεν υπάρχει εγγραφή, τότε είναι αυτονόητο ότι το νομικό πρόσωπο θα λέει «Με συγχωρείτε, δεν έχω εγγράψει κονδύλια και δεν εκτελώ την απόφαση για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας». Γι' αυτό λέω ότι καλύτερα είναι να μας στέλνει νωρίτερα τις απόψεις της η Επιστημονική Επιτροπή και να είναι καλύτερα τεκμηριωμένες.

Σε ότι αφορά επίσης την άποψη της Επιστημονικής Επιτροπής ότι δεν εκτελείται συνταγματική διάταξη για ευθύνη των υπαίτιων, καθώς το σχέδιο νόμου περιορίζεται στην πειθαρχική ευθύνη των δημοσίων υπαλλήλων, εγώ θα επαναλάβω ότι ισχύουν οι γενικές διατάξεις περί προσωπικής αστικής ευθύνης του κώδικα διοικητικής δικονομίας αλλά και του προεδρικού διατάγματος του Συμβουλίου της Επικρατείας και οι διατάξεις που αναφέρθηκαν νωρίτερα του ποινικού κώδικα περί παράβασης καθήκοντος και περί μη συμμορφώσης προς δικαστική απόφαση.

Τέλος ως προς την αναδρομικότητα θα θυμίσω ότι, όταν συζητούσαμε το άρθρο 6 στην επιτροπή, κάναμε μια αλλαγή η οποία κατοχυρώνει την αναδρομικότητα σε ότι αφορά και τις μέχρι τώρα εκδοθείσες αποφάσεις στις οποίες δεν συμμορφώνεται η διοίκηση. Με την αναδιατύπωση δηλαδή που συμπεριλήφθη στο κείμενο του νομοσχεδίου ήδη μετά τη συζήτηση στην επιτροπή έχει ρυθμιστεί η αναδρομική ισχύς του νόμου. Εξαίρεση διατηρείται μόνο για το μέτρο της χρηματικής κύρωσης που επιφυλάσσεται για τη μη συμμόρφωση στις εφ' εξής εκδιδόμενες αποφάσεις.

Αυτό επιβάλλεται διότι πρόκειται για νέο θεσμό και πρέπει να διασφαλισθεί η ορθολογική εφαρμογή του κατά το πρώτο στάδιο λειτουργίας του. Επίσης πρέπει να υπάρχει και η γνώση των κανόνων του παιχνιδιού από τα ενδιαφερόμενα μέρη. Μόνο σε ό,τι αφορά στο μέτρο της επιβολής του χρηματικού αυτού προστίμου εξαίρεσαμε από την αναδρομικότητα.

Σε ό,τι αφορά τώρα στο ερώτημα που ευλόγως διατυπώνεται από τον κ. Παυλόπουλο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Θα συντομε-

ύσετε λίγο, κύριε Υπουργέ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης): Ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε. Δυο λεπτά θέλω μόνο, είναι δύο-τρεις ερωτήσεις ακόμη για να μην επανερχόμαστε αύριο στη συζήτηση επί των άρθρων.

Ο κ. Παυλόπουλος ευλόγως ρώτησε εάν απαιτείται αμετάκλητη τελεσίδικη απόφαση για τη συμμόρφωση. Θα έλεγα ότι στο σχέδιο νόμου που σήμερα συζητούμε δεν αλλάζουμε τους όρους εκτελεστότητας της κάθε απόφασης. Δεν κάνουμε μία παρέμβαση στους όρους εκτελεστότητας της απόφασης. Γι' αυτό, και το άρθρο 1 του νομοσχεδίου παραπέμπει στους οικείους δικονομικούς κανόνες. Έτσι θα έλεγα ότι σε ορισμένες περιπτώσεις απόφαση κατά του δημοσίου εάν είναι αμετάκλητη θα είναι εκτελεστή, ενώ σε άλλες θα είναι εκτελεστή εάν είναι τελεσίδικη. Δεν κάνουμε δηλαδή μια νέα παρέμβαση ως προς τα ισχύοντα για την εκτελεστότητα της κάθε απόφασης.

Ένα δεύτερο ερώτημα που έθεσε ο κ. Παυλόπουλος ήταν το εξής: Τι γίνεται με τον ευρύτερο δημόσιο τομέα πέρα από τα διφυή πρόσωπα, στα οποία αναφέρθηκαν νωρίτερα; Όταν δεν πρόκειται για διφυή νομικά πρόσωπα και επομένως δεν πρόκειται για διοίκηση με τη στενή έννοια, τότε θα έλεγα ότι ισχύει το γενικό δίκαιο και όχι όσα ορίζουμε εδώ. Επομένως, η αναγκαστική εκτέλεση θα μπορεί να προχωρήσει κανονικά με την εξαίρεση των πραγμάτων εκτός συναλλαγής και όσων έχουν ταχθεί για την άμεση εξυπηρέτηση ειδικού δημόσιου σκοπού, δηλαδή άρθρο 966 του Αστικού Κώδικα. Αυτή θα ήταν η απάντησή μου.

Τέλος, ο κ. Παυλόπουλος έθεσε το ερώτημα γιατί να μην πούμε ότι αν ακυρωθεί η παράλειψη της διοίκησης σε οφειλόμενη νόμιμη ενέργεια, τότε να θεωρείται ότι εκδίδεται η οφειλόμενη πράξη μετά την παρέλευση ενός άλφα ή βήτα χρονικού διαστήματος, για παράδειγμα.

Θα έλεγα, κύριε Παυλόπουλε, διότι μπορεί πολύ απλά να μην έχει, για παράδειγμα, εκκαθαριστεί το πραγματικό μέρος της υπόθεσης και να χρειάζεται η διοίκηση να εξειδικεύσει το περιεχόμενο της πράξης που οφείλει να εκδώσει. Αυτός είναι ένας σημαντικός κατά την άποψή μου λόγος.

Αυτά, κυρία Πρόεδρε. Τα υπόλοιπα αύριο στην κατ' άρθρο συζήτηση.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, μπορώ να έχω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Παυλόπουλε, έχετε εξαντλήσει το δικαίωμά σας. Έχετε δευτερολογήσει.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν έχω δευτερολογήσει, κυρία Πρόεδρε. Απλώς χρησιμοποίησα τρία λεπτά από τη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κάνετε παρέμβαση.

Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να κάνω πέντε πολύ σύντομες παρατηρήσεις.

Σε ό,τι αφορά στην πρώτη, θέλω να συμφωνήσω μαζί σας. Και νομίζω ότι αν έμπαιναν οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές χωριστά, τότε θα εδημιουργείτο ένα μείζον πρόβλημα, διότι δεν θα ξεκαθαρίζαμε γιατί ορισμένες διοικητικές αρχές, που εντάσσονται στο νομικό πρόσωπο του δημοσίου, αναφέρονται ρητά στο νομοσχέδιο. Τότε τι γίνεται με τις άλλες; Δηλαδή έτσι και αναφέραμε ρητά τις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, τότε θα υπήρχε μείζον πρόβλημα και θα έπρεπε να αναφέρουμε και όλες τις άλλες. Γιατί δεν πρόκειται παρά για διοικητικές αρχές που έχουν την ιδιομορφία του να είναι ανεξάρτητες. Η μία δε μόνη ανεξάρτητη διοικητική αρχή που στην Ελλάδα έχει την παγκόσμια πρωτοτυπία να έχει νομική προσωπικότητα –και μιλάω για την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς- αυτή υπάγεται στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Επομένως καταλαμβάνεται από τις διατάξεις περί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Ορθώς λοιπόν το νομοσχέδιο στο σημείο αυτό το έχει έτσι και βεβαίως δεν έχει δίκιο η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής.

Κατά τα λοιπά όμως θα ήθελα να σας πω πρώτον ότι πρέπει να δείτε την έννοια του αυτεπαγγέλτου, το οποίο καθιερώνει το άρθρο 72, παράγραφος 3 και 4 του π.δ. 18/1989. Εγώ δεν είπα

ότι πρέπει να μείνει βεβαίως η ίδια διαδικασία, διότι σαφώς εισάγεται ένα άλλο καθεστώς. Αλλά όπως τότε αυτεπαγγέλτως η Επιτροπή αυτή του Συμβουλίου της Επικρατείας μπορούσε να επιληφθεί, έτσι και τώρα θα μπορούσαν παραδείγματος χάρη τα τριμελή συμβούλια να επιλαμβάνονται υπό ορισμένες προϋποθέσεις αυτεπαγγέλτως για τη μη συμμόρφωση σε δικαστικές αποφάσεις.

Τέλος, δύο άλλες παρατηρήσεις στο εξής: Εγώ δεν είπα ότι δεν παραπέμπετε ορθά στις δικονομικές διατάξεις που ισχύουν σήμερα σχετικά με την τελεσιδικία. Αυτό το φαινόμενο όμως σε ορισμένες νησίδες αυθαιρεσίας να απαιτείται αμετάκλητο –γιατί είναι μόνο ορισμένες περιπτώσεις που το δημόσιο για να εκτελέσει την απόφαση απαιτείται, σύμφωνα με τις δικονομικές διατάξεις, αμετάκλητο- έρχεται σε σαφέστατη αντίθεση με όλες τις λοιπές διατάξεις που για τον ιδιώτη θέλουν τελεσιδικία.

Γιατί υπάρχουν αυτά τα δύο μέτρα και τα δύο σταθμά; Γιατί και στις δύο περιπτώσεις να μην απαιτείται απλώς τελεσιδικία; Ήταν εδώ μια ευκαιρία να καταργήσουμε το αμετάκλητο ως προϋπόθεση της εκτελεσιτότητας διότι δεν έχει κανένα νόημα. Όλοι ξέρουμε ότι το αμετάκλητο σημαίνει το να έχει περάσει από τα καυδιανά δίκρανα ενός έκτακτου ένδικου μέσου, όπως είναι η αναίρεση. Τι προσθέτει; Εγώ θα έλεγα ότι θα είναι μία μεγάλη τομή, σημαντικότερη τομή, να πούμε ότι η τελεσιδικία σημαίνει υποχρέωση εκτέλεσης.

Για τα διφυή νομικά πρόσωπα θέλω να σας τονίσω ότι όπου υπάρχει διφυές νομικό πρόσωπο, καθ' ό μέτρο συμπεριφέρεται ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ισχύουν οι διατάξεις περί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του άρθρου 1. Όπου όμως ενεργεί ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που ασκεί δημόσια υπηρεσία, σ' αυτήν την περίπτωση ισχύουν οι κοινοί κανόνες περί αναγκαστικής εκτέλεσης.

Κι αν υπάρχει ρητό προνόμιο –ισχύουν σε ορισμένες περιπτώσεις στα καταστατικά ως ρητά προνόμια ανάλογα με εκείνα του δημοσίου- χαιρόμαι που κάνετε τη διευκρίνιση ότι από τη στιγμή που θα εφαρμοστεί ο νόμος αυτός παύουν να ισχύουν. Άρα, υπάγονται στις κοινές διατάξεις περί αναγκαστικής εκτέλεσης, με την εξαίρεση των περιουσιακών εκείνων στοιχείων τα οποία είναι εκτός συναλλαγής, δηλαδή είναι είτε κοινόχρηστα είτε ιδιόχρηστα, με την έννοια ότι έχουν ταχθεί στην εξυπηρέτηση δημοσίου σκοπού.

Αυτό, όμως, το λέμε μεταξύ μας. Είναι σωστό ως ερμηνευτική δήλωση, αλλά δεν τα λέει καμία διάταξη δικονομική σχετικά με την αναγκαστική εκτέλεση. Αυτό είναι ένα μεγάλο κενό. Ερμηνευτικά θα το βγάλουν τα δικαστήρια. Είναι μία ευκαιρία και δείτε το στις διάφορες κωδικοποιήσεις που θα γίνουν εδώ, ιδίως όταν θα μιλήσουμε για την αναγκαστική εκτέλεση σε άλλα νομοθετήματα στο πλαίσιο της εκτέλεσης των αποφάσεων των δικαστικών είτε στο πλαίσιο της διοικητικής είτε στο πλαίσιο της πολιτικής δικονομίας και εκεί να τονίσουμε τι εξαιρείται. Και η μεν πολιτική δικονομία έχει πολυτελείς διατάξεις. Όμως η διοικητική δικονομία στο σημείο αυτό, επειδή δεν υπήρχε αναγκαστική εκτέλεση τέτοιου είδους ή απαγορευόταν πριν από την αναθεώρηση του Συντάγματος, δεν έχει τέτοιες διατάξεις. Αυτά που λέμε, ερμηνευτικά πρέπει να τα ξεκαθαρίσουμε.

Τέλος, δεν με πείθει το επιχείρημά σας ότι στην περίπτωση της παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, η διοίκηση πρέπει να εκκαθαρίσει την πράξη και, επομένως, δεν μπορεί να ισχύει αυτομάτως η απόφαση ως θετική ύστερα από την παρέλευση ενός τριμήνου. Ξέρετε γιατί; Εγώ γι' αυτό το θέλω. Εάν η διοίκηση θέλει πραγματικά να εκκαθαρίσει μια υπόθεση, να

έρθει να το πει, να χρησιμοποιήσει το τρίμηνο. Αλλά εάν καθεύδει η διοίκηση, και έρχεται το Συμβούλιο της Επικρατείας και μιλάει για παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, ξέρετε τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι έχουν δέσμια αρμοδιότητα, που σημαίνει υποχρέωση έκδοσης της απόφασης. Η διοίκηση δεν μπορεί στο σημείο αυτό να καθεύδει και να λέει, «ας πάει να πληρώσει μια κάποια αποζημίωση το δημόσιο και από εκεί και πέρα θα δούμε τι θα γίνει». Γιατί μιλάμε για τεράστιας σημασίας αποφάσεις.

Νομίζω ότι εδώ το γαλλικό προηγούμενο θα σας βοηθούσε πολύ. Το γαλλικό προηγούμενο είναι πολύ σημαντικό και έχει κάνει ένα βήμα το οποίο απέδωσε στη γαλλική έννομη τάξη. Έκανε παρά πολύ υπεύθυνη τη διοίκηση. Γιατί ξέρει ότι εάν αφήσει την απόφαση να εκδοθεί έτσι, θα φέρει τεράστια ευθύνη. Επειδή έχει και την προσωπική του ευθύνη το όργανο, αυτό επιτείνεται.

Έχουμε την ευκαιρία να τα δούμε αυτά. Εγώ πιστεύω ότι μπορεί να προκύψουν και ερμηνευτικά μέσα από τον έλεγχο της συνταγματικότητας των σχετικών διατάξεων. Γιατί έχω μία υποψία –δεν μπορώ να το πω με βεβαιότητα, κύριε Υπουργέ- ότι αυτές οι διατάξεις οι οποίες επιτρέπουν στη διοίκηση να παρανομεί έναντι των αποφάσεων των δικαστηρίων έχουν και προβλήματα συνταγματικότητας, εάν τα δει κανείς. Ίσως μια τομή δικαστική θα ήταν, τέτοιες διατάξεις τα δικαστήρια να τις κρίνουν ως αντισυνταγματικές.

Θα έρθουμε όμως στις επί μέρους ρυθμίσεις των άρθρων, για να τα δούμε. Κι ελπίζω εκεί, με κάποιες βελτιώσεις, να καταλήξουμε σε πιο θετικά συμπεράσματα.

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο επί της αρχής;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης: «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις και προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του Συμβουλίου Επικρατείας» έγινε δεκτό επί της αρχής κατά πλειοψηφία.

Κύριοι συνάδελφοι, έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Δευτέρας 7 Οκτωβρίου 2002 (πρωί) και της Τρίτης 8 Οκτωβρίου 2002 (πρωί) και ερωτάται το Σώμα αν επικυρώνονται.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς τα Πρακτικά της Δευτέρας 7 Οκτωβρίου 2002 (πρωί) και της Τρίτης 8 Οκτωβρίου 2002 επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 22.06' λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Τετάρτη 23 Οκτωβρίου 2002 και ώρα 10.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος, νομοθετική εργασία: συνέχιση της συζήτησης επί των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις και προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του Συμβουλίου Επικρατείας».

